

დანართი B2 ზოგადი ზემოქმედების შეფასება და
შერბილება

ცხრილი B-2 ზოგადი ზემოქმედების შეფასება და შერბილება

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
ზემოქმედების და ალბათობის შეფასება დაგეგმილი საქმიანობებისთვის - მე-10 თავი												
A0	ზოგადი საკითხები	ზოგადი						1.13	მშენებლობის კონტრაქტორს ექნება დოკუმენტირებული და მოქმედი "ბუნებრივი და სოციალური გარემოს მართვის სისტემა", რომელიც შესაბამისობაშია ISO 14001 გარემოს მართვის სისტემებთან			
								39.04	ცვლილებების მართვის პროცედურა მოიცავს ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასებას ნებისმიერი ისეთი ცვლილებების განხორციელებამდე, რამაც შეიძლება უარყოფითი ზემოქმედება მოახდინოს ბუნებრივი ან სოციალურ გარემოს შესაბამის რეკომენდაციებზე.			
								OP18	განხორციელდება მუდმივი ტრენინგის პროგრამა ინფრასტრუქტურის პერსონალისთვის, რომელიც მოიცავს გარემოს დაცვის სტანდარტებთან შესაბამისობას და ანგარიშის წარდგენას			
								OP19	SCPX-ის ექსპლუატაციაში მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში, როგორცაა გაზრდილი გამტარიანობა, საინჟინრო შეფასების განუყოფელი ნაწილის სახით განხილული უნდა იყოს გარემოსდაცვითი პოლიტიკა და სტანდარტები. ეს მიღწეული იქნება ცვლილებების მართვის სისტემით			
A1	ნედლი მასალების და ბუნებრივი რესურსების გამოყენება (ენერჯის და წყლის გარდა)	გეოლოგია & გეომორფოლოგია	ბუნებრივი რესურსების შემცირება, მაგ. ინერტული მასალები	10.1	B	3	დაბალი	1.01	ინერტული მასალები მხოლოდ MoENR მიერ დამტკიცებული ლიცენზირებული მიმწოდებლებისგან იქნება მიღებული	B	3	დაბალი
		გეოლოგია & გეომორფოლოგია	კარიერების აღდგენა და ხელახალი გამოყენების სხვა ინიციატივები	10.1	B	2	დაბალი	1.02	პროექტისთვის საჭირო შესყიდვების განხორციელების პროცესში გათვალისწინებული იქნება გარემოსდაცვითი მოსაზრებები	B	2	დაბალი
								1.03	პროექტი უპირატესობას მინიჭებს არსებული კარიერების გამოყენებას, რამდენადაც ეს შესაძლებელი იქნება			
								39.01	დამატებითი მიწის საჭიროების წარმოშობის შემთხვევაში კონსულტაციები გაიმართება შესაბამის ადგილობრივ ორგანოებთან და მოპოვებული იქნება საჭირო ნებართვები და თანხმობები			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								39.02	განხორციელდება უზნის შეფასება (ეკოლოგიის, კულტურული მემკვიდრეობის, სოციალური საკითხების, ეროზიის რისკის და წყლის რესურსების გათვალისწინებით), თუ ESIA-ს წარდგენის შემდეგ იდენტიფიცირებული იქნება დამატებითი მიწის საჭიროება			
								39.03	პროექტის ფარგლებში მომზადდება ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების ანგარიში თუ გამოყენებული იქნება ESIA-ში აღწერილი მიწის გარდა სხვა დამატებითი მიწა; შეფასების მასშტაბი დამოკიდებული იქნება შემოთავაზებულ საქმიანობაზე და ზონის სენსიტიურობაზე			
								1.05	მესამე მხარის მიერ შემოთავაზებული ნებისმიერი კარიერის და/ან ნაყარი გრუნტის განთავსების კარიერის გამოყენებამდე ჩატარდება ბუნებრივი გარემოს აუდიტი. ჩატარდება შემდგომი პერიოდული აუდიტებიც, როცა ამას კომპანია ჩათვლის საჭიროდ.			
								1.06	კარიერების გამოყენება ისე მოხდება, რომ წიაღისეულის არაკანონიერ გამოყენებას (მესამე მხარის ჩათვლით) ადგილი არ ჰქონდეს			
								1.07	ამოღებული მასალები შემოწმდება და ახალი ინერტული მასალების საჭიროების მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით, მოხდება ამ მასალების ხელახლა გამოყენება იმ რაოდენობით, რა რაოდენობითაც კომპანია ჩათვლის ამას შესაძლებლად			
								1.08	ბანაკების და სასაწყობო ზონების მომსახურებიდან ამოღებისას, ამ უბანზე ლანდშაფტის აღსადგენად ჯერ მოხდება არსებული ინერტული მასალის გამოყენება, კომპანიის მიერ დამტკიცების შემდეგ და შემდეგ ზედა ჰუმუსოვანი ფენის მოყრა; სადაც ეს შეუძლებელია, ინერტული მასალა დაბრუნდება კარიერებში/კომპანიის მიერ დამტკიცებულ განთავსების უბნებზე			
								1.09	მოხდება ყველა დროებითი კარიერის აღდგენა (თუ მარეგულირებელი ორგანოების მიერ სხვა რამ არ არის მითითებული)			
								1.10	სადაც მოპოვებული მასალა გამოუსადეგარია გრუნტირების ან თხრილის ამოვსებისთვის, გრუნტირების მასალის (მაგ. ქვიშა ან წვრილმარცვლოვანი ნიადაგები/ხრეში) შექმნა ან მოპოვება მოხდება დამტკიცებული კარიერებიდან			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								1.11	სადაც საჭიროა ტერასირება, ზედმეტი ნიადაგის ქვედა ფენის შენახვა მოხდება სამშენებლო დერეფანში, ან გადაყრის საჭიროების შემთხვევაში, მოხდება ნიადაგის ტრანსპორტირება დამტკიცებულ განთავსების უბანზე და/ან კარიერებზე			
								1.12	ყურადღება მიექცევა იმას, რომ თხრილის ნაყარი გრუნტი განთავსდეს მიწის ზედა ჰუმუსოვანი ფენის ქვეშ ისე, რომ მისი ნაწილი არ აღმოჩნდეს ზედაპირზე			
								1.14	ამოღებული ნიადაგის ქვედა ფენა შემოწმდება და გამოყენებული იქნება გრუნტირებისთვის, სადაც ეს შესაძლებელია			
								9.02	ნიადაგის ქვედა ფენის განთავსების ყველა ადგილი და გეგმა შესრულებამდე გაივლის შემოწმებას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის თვალსაზრისით			
								D13.01	პროექტის ფარგლებში განხილული იქნება CSG1-ის წყალდიდობისაგან დაცვის საკითხი იმპორტირებული მასალის მოცულობის შემცირების მიზნით.			
A2	ნიადაგის დატკეპნა	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	დრენაჟის შესაძლებლობის შემცირება ზედაპირზე წყლის გაზრდილი ჩამონადენის გამო	10.4	C	3	საშუალო	2.01	რბილ ნიადაგიან ადგილებში (ჭარბტენიანი ტერიტორიების ჩათვლით) დატვირთვის ბალანსისათვის გამოყენებული იქნება სიმძიმის მატარებელი მასალები, როგორცაა ჭილოფი და გეოტექსტილის მემბრანა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს კომპანიის მიერ ჩათვლილია არაპრაქტიკულად	C	1	დაბალი
		ეკოლოგია	მცენარეულობის ხელახალი დამკვიდრების დარღვევა მშენებლობის დასრულების შემდეგ	10-12	B	2	დაბალი	2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)	B	1	დაბალი
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის დაკარგვა	10.38	C	3	საშუალო	2.03	სამშენებლო დერეფანში ავტომანქანით მოძრაობა დაუშვებელი იქნება სველი ამინდის პირობებში, გარდა იმ შემთხვევებისა როცა კომპანია ჩათვლის ამას საჭიროდ	C	1	დაბალი
								2.04	სამუშაო ტერიტორიაზე წყლის დაგუბების ან დაჭაობების თავიდან აცილების მიზნით, სადაც საჭირო იქნება, მოეწყობა დროებითი სადრენაჟე სისტემა (როგორც ეს განსაზღვრულია კომპანიის მიერ)			
								2.05	თხრილების შევსება და დატკეპნა ადექვატურად (მაგრამ არა ზედმეტად) მოხდება, რათა თავიდან იქნას აცილებული მიწის შემდგომი დაჯდომა			
								2.07	თხრილის ამოვსების შემდეგ, სასოფლო-სამეურნეო მიწების აღდგენამდე მოხდება ტრანსპორტის სამომდრო ბილიკის ქვეშ არსებული ნიადაგის ფენის გაფხვიერება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								3.09	მოხდება ადგილობრივი მოსახლეობის აქტიურად გაფრთხილება, რათა არ მოხდეს სამშენებლო დერეფნის მისასვლელი გზის სახით არ გამოყენება (მაგ., აბრების გამოყენების, საზოგადოების განათლების, პროკლამაციების გავრცელების გზით და სხვ.)			
								3.15	ნიადაგის ქვედა და ზედა ფენის აღდგენის დასრულების შემდეგ მშენებლობის კონტრაქტორი და კომპანიის პერსონალი შეამოწმებს შემფოთებულ არეებს, ეროზიის ნიშნების, ფერდობების სტაბილურობის, რელიეფის, ტოპოგრაფიული მრავალფეროვნების, ზედაპირული წყლის დაწრეტის დასაშვები სიდიდისა და ფუნქციის და დატკეპნის დადგენის თვალისაზრისით. საჭიროების შემთხვევაში, იქ, სადაც აღდგენა არ აკმაყოფილებს პროექტის კრიტერიუმებს, განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			
								4.03	ნიადაგის ზედა ფენა სამშენებლო დანადგარების, აღჭურვილობის და ავტომობილების მიერ გამოყენებული გზების მიღმა იქნება შენახული			
								4.06	ნიადაგის დატკეპნის თავიდან აცილების მიზნით, ნიადაგის დასაწყოების ადგილებში თავიდან იქნება აცილებული სატრანსპორტი საშუალებების გადაადგილება			
								4.08	ნიადაგის ზედა და ქვედა ფენების ზედაპირი ისე დაიტკეპნება, რომ თავიდან იქნას აცილებული ეროზია და არ შეიქმნას ანაერობული პირობები			
								4.13	ნიადაგის ზედა ფენის გროვა რეგულარულად შემოწმდება დატკეპნისა და ეროზიის გამოვლენის მიზნით. დატკეპნის ან ეროზიის აღმოჩენის შემთხვევაში განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			
								D17.01	CSG2 და მილების სასაწყობე ობიექტების მშენებლობა გვერდს აუვლის ტერიტორიაზე არსებულ ვრცელ დაჭაობებულ ადგილებს.			
								D17.02	CSG2 მისასვლელი გზის მარშრუტი შერჩეული იქნა ისე, რომ გადის არსებული გზების და ბილიკების გასწვრივ და შეძლებისდაგვარად გვერდს უვლის ნარგაობებს, დაჭაობებულ ტერიტორიებსა და კულტურული მემკვიდრეობის უბნებს			
								OP61	მილსადენის პატრულირების დროს, პროექტი შეძლებისდაგვარად გამოიყენებს ცხენოსან პატრულს, სატრანსპორტო საშუალებების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, გარდა იმ შემთხვევებისა როცა სატრანსპორტო საშუალებები საჭიროა სარემონტო სამუშაოებისთვის			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A3	მცენარეული საფარის მოცილების და/ან გრუნტის შეშფოთების შემდეგ ნიადაგის ეროზია	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	ნიადაგის ზედა ფენის დაკარგვა აუცილებელს ხდის კომპლესური აღდგენისთვის მის იმპორტს	10.4	C	4	საშუალო	3.01	ინფრასტრუქტურის ტერიტორიებიდან მოხსნილი ნიადაგის ზედა ფენა (და ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა) დასაწყობებული იქნება მშენებლობის ტერიტორიის ფარგლებში გამოყოფილ ადგილას ლანდშაფტთან დაკავშირებულ სამუშაოებში მათ შემდგომ გამოყენებამდე	C	2	დაბალი
							3.03	განხორციელდება ეროზიის კონტროლის ღონისძიებები რათა მიღწეული იქნას ეროზიის მე-3 კლასი ან უკეთესი შედეგი				
							3.05	თხრილის კედლების ჩამოშლის თავიდან აცილების მიზნით, საჭიროებისამებრ მოხდება თხრილის დროებით წყლისგან დაცლა ან სტაბილიზაცია				
							3.07	ამოვსებული თხრილების დაქანებულ ადგილებში, სადაც დინებამ შეიძლება გამოიწვიოს ეროზია, დამონტაჟდება თხრილის შემაკავებლები				
							3.08	განხორციელდება ნიადაგის დაკარგვის მონიტორინგი და თუ ეროზიის კლასი აჭარბებს მე-3 კლასს განხორციელდება გამოსასწორებელი ღონისძიებები აღდგენის გეგმის შესაბამისად				
							3.09	მოხდება ადგილობრივი მოსახლეობის აქტიურად გაფრთხილება, რათა არ მოხდეს სამშენებლო დერეფნის მისასვლელი გზის სახით არ გამოყენება (მაგ., აბრების გამოყენების, საზოგადოების განათლების, პროკლამაციების გავრცელების გზით და სხვ.)				
							3.17	ნიადაგის ეროზიის თავიდან აცილების მიზნით მოხდება წყლის ჩაშვების სიჩქარის კონტროლი				
							X3.01	მისასვლელი გზის ნიადაგის ზედა ფენა შეინახება დასასაწყობების ადგილას მისასვლელი გზის გასწვრივ და გამოყენებული იქნება უპირატესად გზის ნაპირების აღდგენისთვის. CS2 მისასვლელი გზის მშენებლობისას დარჩენილი ზედმეტი ნიადაგის ზედა ფენა დაიყრება შეთანხმებულ ადგილებზე ან მუნიციპალურ მიწაზე.				
							3.19	მშენებლობის დასრულების შემდეგ სავსე საზღვრები აღდგება წინა სამშენებლო მდგომარეობამდე				
							3.23	მდინარეებთან ნაპირის და კალაპოტის მასალა ცალკე იქნება შენახული აქტიური არხებიდან მოშორებით და არ იქნება განთავსებული იქ, სადაც შეიძლება მოხდეს დინების ან დრენაჟის დარღვევა				

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								3.26	სამუშაო უბნებში, მისასვლელი გზების და დროებითი ობიექტების ჩათვლით, ნიადაგის ეროზიის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით მოეწყობა ზედაპირული წყლების სადრენაჟე სისტემა, რომელიც შესაბამისობაშია მდგრადი ურბანული ტიპის სადრენაჟე სისტემების (SUDS) პრინციპებთან			
								3.28	თუ სამშენებლო სამუშაოები ზამთარში შეჩერდება სამშენებლო დერეფნის აღდგენის დასრულებამდე, მაშინ მიწის თავდაპირველი შემფოთების შემდეგ შემუშავდება და განხორციელდება ეროზიის დროებითი კონტროლის ღონისძიებები			
								D5.086	სამშენებლო დერეფნის ბუნებრივი მცენარეული საფარის ხელახალი განვითარების ხელშესაწყობად, ცალკე შენახული ნიადაგის ზედა ფენასა და ნეომპალას ანაწილებან სამშენებლო დერეფნის ზედაპირზე საჭიროებისამებრ, მიწის მოსწორების დასრულების შემდეგ			
								4.02	დასაწყობებული ნიადაგის ზედა და ქვედა ფენები ისე განთავსდება, რომ არ მოხდეს მათი შერევა			
								4.05	გასხვისების დერეფნის გასწვრივ განხორციელდება ნიადაგის ზედა ფენის გროვების თავისუფალი დრენაჟი და შენახული იქნება პროექტის აღდგენის აღწერის მიხედვით			
								4.07	ადგილებზე, რომლებიც პროექტით განსაზღვრულია როგორც საკმარისად ციცაბო (როგორც წესი 25%-ზე მეტი), ძლიერი წვიმების დროს ჩარეცხვისა და ნიადაგის ზედაპირული შრის დაკარგვის თავიდან ასაცილებლად ნიადაგის ზედაპირული შრის მარაგი დაცული იქნება ლამის შემაკავებელი ღობით			
								4.08	ნიადაგის ზედა და ქვედა ფენების ზედაპირი ისე დაიტკეპნება, რომ თავიდან იქნას აცილებული ეროზია და არ შეიქმნას ანაერობული პირობები			
								4.12	მდინარის გადაკვეთების მშენებლობის დაწყებამდე, სამშენებლო კონტრაქტორ(ებ)ი შეიმუშავებენ სამუშაოს შესრულების მეთოდის აღწერას, რომელიც მოიცავს ეროზიის, ნალექის კონტროლის და აღდგენის გეგმებს			
								4.13	ნიადაგის ზედა ფენის გროვა რეგულარულად შემოწმდება დატკეპნისა და ეროზიის გამოვლენის მიზნით. დატკეპნის ან ეროზიის აღმოჩენის შემთხვევაში განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								4.18	სენსიტიურ ადგილებში, სადაც მიწის ზედა ფენა თხელია (განსაზღვრულია კომპანიის მიერ) გატარდება უსაფრთხოების დამატებითი ზომები, რათა მოხდეს მიწის ზედა ფენის შენახვა და შემდეგ უკან დაბრუნება იქ, სადაც კომპანია ჩათვლის ამას შესაძლებლად			
		ზედაპირული წყლები	მდინარის/არხის ნაპირის ეროზია, გადარეცხვა, ზედაპირული წყლების დანალექის დაბინძურება	10.9	C	3	საშუალო	3.21	წყლისმიერი ეროზიის მინიმუმამდე დაყვანის და ნარიყის შემცირების ზომები განხორციელდება ისეთ ადგილებში, სადაც ჰიდროტექსტის წყალი ან სხვა ამოტუმბული წყალი (თხრილის წყლის ჩათვლით) ზედაპირულ წყლებში ან ნიადაგში ჩადინება (მაგ., ჩადინების კონტროლირებული ოდენობა და გეოტექსტილის ჭილოვების ან ეროზიის აღკვეთის სხვა ფიზიკური ზომების გამოყენება)	C	2	დაბალი
								3.15	ნიადაგის ქვედა და ზედა ფენის აღდგენის დასრულების შემდეგ მშენებლობის კონტრაქტორი და კომპანიის პერსონალი შეამოწმებს შემფოთებულ არეებს, ეროზიის ნიშნების, ფერდობების სტაბილურობის, რელიეფის, ტოპოგრაფიული მრავალფეროვნების, ზედაპირული წყლის დაწრეტის დასაშვები სიდიდისა და ფუნქციის და დატკეპნის დადგენის თვალისაზრისით. საჭიროების შემთხვევაში, იქ, სადაც აღდგენა არ აკმაყოფილებს პროექტის კრიტერიუმებს, განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			
								4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება			
								10.12	საჭიროებისამებრ მოეწყობა დანალექების მაკონტროლებელი შემოღობვა, სადრენაჟე არხები და თხრილის ბარიერები			
								10.16	ჩატარდება წყლის ამღვრევის ხარისხის ყოველდღიური ვიზუალური მონიტორინგი მდინარის გადაკვეთის ადგილებში მოცემულ მდინარესთან სამუშაოების ჩატარების პერიოდში. საჭიროების შემთხვევაში ამას დაემატება მონიტორინგი სინჯების აღებით			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								10.18	დაშვებული იქნება მდინარეში ან წყაროში მხოლოდ აუცილებელი სამშენებლო დანადგარების (დამტვიცხვებელი კომპანიის მიერ) განლაგება; და დანადგარების საწვავის/საპოხის გაჟონვაზე მხოლოდ წინასწარი შემოწმების შემდეგ. როგორც წესი, სამშენებლო ტრანსპორტი გადაკვეთს მდინარეებს ხელოვნური არხის/სადრენაჟე მილის (მილსადენი ხიდი) გავლით, რომლის ზომა შერჩეული იქნება ისე, რომ არ შეიზღუდოს მდინარის დინება და უზრუნველყოფილი იქნას თევზების და წყლის სხვა ორგანიზმების გადაადგილება.			
								10.19	მიმდებარე ჭაობებში ან მდინარეებში ჩამორეცხვის პრობლემების თავიდან აცილების მიზნით, რაც შეიძლება გამოიწვიოს მტვრის ჩასახშობად გამოყენებულმა წყალმა, ჩატარდება დამცავი ღონისძიებები			
								OP131	სამშენებლო დერეფნის პატრული მოახდენს მდინარის გადაკვეთების მონიტორინგს, რათა უზრუნველყოს მდინარის დაცვის სამუშაოების და მდინარის ნაპირების ერთიანობა. მონიტორინგი მოიცავს მდინარის ნაპირების ეროზიის ან არხის მორფოლოგიაში ცვლილებების ვიზუალურ ინსპექტირებას			
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის დაკარგვა	10.38	C	3	საშუალო	4.12	მდინარის გადაკვეთების მშენებლობის დაწყებამდე, სამშენებლო კონტრაქტორ(ებ)ი შეიმუშავენ სამუშაოს შესრულების მეთოდის აღწერას, რომელიც მოიცავს ეროზიის, ნალექის კონტროლის და აღდგენის გეგმებს	C	2	დაბალი
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
A4	ნიადაგის სტრუქტურის, ნაყოფიერების და თესლის ბანკის დაკარგვა	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	დასაწყობებულ ნიადაგში ანაერობული პირობების შექმნა	10.4	C	4	საშუალო	3.01	ინფრასტრუქტურის ტერიტორიებიდან მოხსნილი ნიადაგის ზედა ფენა (და ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა) დასაწყობებული იქნება მშენებლობის ტერიტორიის ფარგლებში გამოყოფილ ადგილას ლანდშაფტთან დაკავშირებულ სამუშაოებში მათ შემდგომ გამოყენებამდე	C	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		ეკოლოგია	დასაწყობებულ ნიადაგში ანაერობული მდგომარეობის გამო სუსტი რეკოლონიზაცია, შემცირებული ნაყოფიერება და სტრუქტურული ტესტები	10.12	B	2	დაბალი	3.11	ნიადაგის ზედა ფენის მოხსნის შემდეგ ნიადაგს მოაცილებენ მსხვილ ქვებს, რომლებიც გარემომცველი ნიადაგის სტრუქტურას არ შეესაბამება	B	1	დაბალი
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის დაკარგვა	10.38	C	3	დაბალი	4.02	დასაწყობებული ნიადაგის ზედა და ქვედა ფენები ისე განთავსდება, რომ არ მოხდეს მათი შერევა	C	1	დაბალი
								4.03	ნიადაგის ზედა ფენა სამშენებლო დანადგარების, აღჭურვილობის და ავტომობილების მიერ გამოყენებული გზების მიღმა იქნება შენახული			
								4.04	თუ ნიადაგის ზედა ფენის შენახვა ექვს თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში ხდება, მაშინ განხორციელდება აერობული მდგომარეობის მონიტორინგი. ანაერობული პირობების შექმნის შემთხვევაში გახდება საჭირო ხელოვნური აერაცია			
								4.05	გასხვისების დერეფნის გასწვრივ განხორციელდება ნიადაგის ზედა ფენის გროვების თავისუფალი დრენაჟი და შენახული იქნება პროექტის აღდგენის აღწერის მიხედვით			
								4.06	ნიადაგის დატკეპნის თავიდან აცილების მიზნით, ნიადაგის დასაწყობების ადგილებში თავიდან იქნება აცილებული სატრანსპორტი საშუალებების გადაადგილება			
								4.07	ადგილებზე, რომლებიც პროექტით განსაზღვრულია როგორც საკმარისად ციცაბო (როგორც წესი 25%-ზე მეტი), ძლიერი წვიმების დროს ჩარეცხვისა და ნიადაგის ზედაპირული შრის დაკარგვის თავიდან ასაცილებლად ნიადაგის ზედაპირული შრის მარაგი დაცული იქნება ლამის შემაკავებელი ღობით			
								4.08	ნიადაგის ზედა და ქვედა ფენების ზედაპირი ისე დაიტკეპნება, რომ თავიდან იქნას აცილებული ეროზია და არ შეიქმნას ანაერობული პირობები			
								4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება			
								4.12	მდინარის გადაკვეთების მშენებლობის დაწყებამდე, სამშენებლო კონტრაქტორ(ებ)ი შეიმუშავებენ სამუშაოს შესრულების მეთოდის აღწერას, რომელიც მოიცავს ეროზიის, ნალექის კონტროლის და აღდგენის გეგმებს			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								4.13	ნიადაგის ზედა ფენის გროვა რეგულარულად შემოწმდება და ტკეპნისა და ეროზიის გამოვლენის მიზნით. და ტკეპნის ან ეროზიის აღმოჩენის შემთხვევაში განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			
								4.14	დაუგეგმავი მოვლენის შემთხვევაში მოხდება ნებისმერი ზიანის აღდგენა და კომპენსაცია საჭიროებისამებრ			
								4.15	ნიადაგის შესწავლა ჩატარდება (რეპრეზენტატიული ნიმუშის საფუძველზე) მშენებლობის დაწყებამდე მილსადენის მარშრუტის გასწვრივ მიწის ზედა ფენის სიღრმის გასაზომად და გამოყენებული იქნება მიწის ზედა ფენის მოხსნის სიღრმის განსაზღვრისთვის			
								4.22	ჩატარდება ბანაკის უბნების და მიწების შესანახი ადგილების ნიადაგის კვლევა			
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
A5	გრუნტის დაჯდომა მილსადენის თხრილის აღდგენის შემდეგ	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	ვიზუალური ზემოქმედება	10.4	B	2	დაბალი	3.01	ინფრასტრუქტურის ტერიტორიებიდან მოხსნილი ნიადაგის ზედა ფენა (და ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა) დასაწყობებული იქნება მშენებლობის ტერიტორიის ფარგლებში გამოყოფილ ადგილას ლანდშაფტთან დაკავშირებულ სამუშაოებში მათ შემდგომ გამოყენებამდე	B	2	დაბალი
								9.01	მიწის ზედაპირის ფორმების (ტოპოგრაფიის) აღდგენის განსაზღვრისას მხედველობაში იქნება მიღებული გარემო არსებული ლანდშაფტი, და როგორც ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული, გათვალისწინებული იქნება ასევე მილსადენის მთლიანობის დარღვევის და ეროზიის რისკი			
								D5.065	დახრილ რელიეფზე (როგორც წესი დახრილობა 10 გრადუსი ან მეტი), თხრილის სიგანეზე შესაბამისი ინტერვალებით დამონტაჟდება თხრილის შემაკავებლები (მაგ., ნიადაგი/ცემენტის ნარევით სავსე ჩანთები) მოსწორებული მიწის დონემდე			
								D5.066	თხრილების გათხრისას ამოღებული ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა დაიყრება სამუშაო სიგანეზე და იმ ზონებში, სადაც ნიადაგის ქვედა ფენა მსგავსია. ნიადაგის გაშლის სამუშაო ისე ჩატარდება, რომ შეძლებისდაგვარად არ მოხდეს ნიადაგის ტიპების აღრევა			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								D5.086	სამშენებლო დერეფნის ბუნებრივი მცენარეული საფარის ხელახალი განვითარების ხელშესაწყობად, ცალკე შენახული ნიადაგის ზედა ფენასა და ნეომომპალას ანაწილებან სამშენებლო დერეფნის ზედაპირზე საჭიროებისამებრ, მიწის მოსწორების დასრულების შემდეგ			
								X3.01	მისასვლელი გზის ნიადაგის ზედა ფენა შეინახება დასასაწყობების ადგილას მისასვლელი გზის გასწვრივ და გამოყენებული იქნება უპირატესად გზის ნაპირების აღდგენისთვის. CSG2 მისასვლელი გზის მშენებლობისას დარჩენილი ზედმეტი ნიადაგის ზედა ფენა დაიყრება შეთანხმებულ ადგილებზე ან მუნიციპალურ მიწაზე.			
	მიწის დაჯდომა, უბან 72-თან SCP მილსადენის სექციის ექსპლუატაციიდან გამოყვანის გამო	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	მიწის დაჯდომა	10.4	B	2	დაბალი	DE.01	72-ე უბანზე, SCP მილსადენის მონაკვეთი გზის ქვეშ გადაიჭრება გადაკვეთის ერთ-ერთ მხარეს, შეივსება შესაბამისი ხსნარით და დაილუქება კოლაფსის თავიდან ასაცილებლად.	B	1	დაბალი
A6	ცნობილი/უცნობი დაბინძურებული მიწის შემფოთება	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	ნიადაგის დამაბინძურებლების მობილიზაცია	10.4	C	3	საშუალო	3.01	ინფრასტრუქტურის ტერიტორიებიდან მოხსნილი ნიადაგის ზედა ფენა (და ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა) დასაწყობებული იქნება მშენებლობის ტერიტორიის ფარგლებში გამოყოფილ ადგილას ლანდშაფტთან დაკავშირებულ სამუშაოებში მათ შემდგომ გამოყენებამდე	C	-	სასარგებლო
								6.01	უკვე ჩატარდა ვიზუალურად შესამჩნევი დაბინძურების ფონური კვლევა; კვლევა ისევ განმეორდება მშენებლობის დაწყებამდე და მოიცავს ბანაკს და მიწების შესანახ ადგილებს			
								6.02	მშენებლობის დაწყებამდე დაბინძურების ყველა ცნობილი კერა (პროექტის ფიზიკური კვალის ფარგლებში) გასუფთავდება			
								6.13	აღდგენითი სამუშაოების საჭიროება ნებისმიერ კონკრეტულ არეზე განისაზღვრება დამაბინძურებლების აღმოჩენის, მათი ნიმუშების შეგროვებისა და გაანალიზების შემდეგ ამ დამაბინძურებელთა კონცენტრაციებისა და იმ რისკების დადგენის საფუძველზე, რომლებსაც ისინი შეიძლება უქმნიდეს ადგილობრივ რეცეპტორებს (სოციალური და ბუნებრივი გარემოს), პროექტის სტანდარტების შესაბამისად			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								6.14	ადგილებში, სადაც იდენტიფიცირებულია დაბინძურება, შემუშავებული იქნება ამ ადგილისათვის შემუშავებული ადგენის სამოქმედო გეგმა. გეგმაში გათვალისწინებული იქნება გარემოზე მოქმედი იმ რისკების ჯამური ეფექტი, რომლებსაც ქმნის დაბინძურება და პროცედურები, რომელთა შესრულება საჭიროა ამ რისკების შესარბილებლად			
								6.16	დაბინძურებული ნიადაგის დამუშავების უპირატესი ვარიანტები დაეფუძნება იმ რისკებს, რომლებსაც ქმნის მასალა. იმ მიზნის გათვალისწინებით, რომ უნდა მოხდეს საშიშ მასალათა ტრანსპორტირებისა და ნარჩენების წარმოქმნის მინიმიზაცია, უპირატესობა მიენიჭება in-situ და დაბალტექნოლოგიური შერბილების მიდგომებს			
								6.18	ნებისმიერი დაბინძურებული მასალის შესანახ ადგილებზე წარმოდგენილი იქნება შემაკავებელი საშუალებები (მაგალითად, დამბები, თხრილები, გაუმტარი მემბრანები, გადასაფარებლები) ჩამონადენის და გამოფიტვის მინიმიზაციისთვის			
								6.22	კომპანია ჩაატარებს კომპლექსურ ექსპერტიზას ჯილეხთან დაკავშირებული რისკის იდენტიფიცირებისა და მართვის მიზნით			
								6.25	თუ მშენებლობის დროს აღმოჩენილი იქნება ცხოველთა სამარხები, სამშენებლო სამუშაოები ამ ადგილზე შეწყდება სანამ დაზიანებულ უბანზე კვალიფიციური პერსონალი აიღებს ნიმუშებს ჯილეხის რისკის განსასაზღვრად			
								7.05	მოხდება დაბინძურებული ნიადაგის სეგრეგირება დაუბინძურებელი მასალებისგან და დასაწყობდება სულ მცირე 50მ მანძილის მოშორებით ნებისმიერი ზედაპირული წყლების ან სეზონური ზედაპირული წყლების კალაპოტიდან			
								D3.04	მილსადენის შერჩეული მარშრუტი გვერდს აუვლის ნიადაგის დაბინძურების ადგილებს, როგორცაა ჯილეხით დაბინძურებული ადგილები, რომლებიცახლოსაა მტკვრის გადაკვეთის ადგილთან.			
								D5.104	CSG2 ადრეული სამუშაოების ბანაკი შეირჩევა მრავალდარგობრივ შეფასებაზე დაყრდნობით მათ შორის H&S-ზე, ბუნებრივი და სოციალური გარემოსა და ტექნიკურ კრიტერიუმებზე, და უპირატესობა მიენიჭება ადგილებს, სადაც სამრეწველო ნაგებობათა ნაშთებია, როცა ეს პრაქტიკულად არის შესაძლებელი.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP121	როცა 56"-დამეტრიანი მილსადენი შევა ექსპლუატაციაში, მოხდება გასხვისების დერეფნის გასწვრივ მილსადენის რეგულარული პატრულირება ცხენოსანი პატრულის, ავტომობილიანი პატრულის (არსებული მისასვლელი გზების გამოყენებით) და უსაფრთხოების პატრულის მიერ, რათა შემცირებული იქნას მესამე მხარის შემოჭრის რისკი			
		ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	მიწისქვეშა წყლის დაბინძურების რისკის შემცველი დამაბინძურებლების მობილიზაცია	10.11	C	3	საშუალო	6.09	შესაბამის პერსონალს ჩაუტარდება ტრენინგი საშიში მასალების უსაფრთხოდ გამოყენების და მოპყრობის შესახებ	C	-	სასარგებლო
								6.11	შესაბამის სამშენებლო პერსონალს ჩაუტარდება ტრენინგი დაღვრაზე რეაგირების ხელსაწყოების კომპლექტის გამოყენების და განთავსების პრაქტიკის შესახებ			
								6.18	ნებისმიერი დაბინძურებული მასალის შესანახ ადგილებზე წარმოდგენილი იქნება შემაკავებელი საშუალებები (მაგალითად, დამბები, თხრილები, გაუმტარი მემბრანები, გადასაფარებლები) ჩამონადენის და გამოფიტვის მინიმუმზაციისთვის			
A7	მყარი & თხევადი ნარჩენების წარმოქმნა & განთავსება, საშიში მასალების ჩაშვება	ნიადაგი & გრუნტის მდგომარეობა	ნიადაგის დაბინძურება	10.4	C	3	საშუალო	4.14	დაუგეგმავი მოვლენის შემთხვევაში მოხდება ნებისმიერი ზიანის აღდგენა და კომპენსაცია საჭიროებისამებრ	C	1	დაბალი
		ზედაპირული წყლები	სარწყავად და წყალმომარაგებისთვის გამოყენებული წყლის დაბინძურება (ქცია, მტკვარი, ალგეთი)	10.9	C	4	საშუალო	6.03	საშიში მასალების დასაწყობება მოხდება მხოლოდ სპეციალურ, საშიში მასალების გაუმტარ საწყობებში, რომლებიც განთავსებულია სულ მცირე 50მ მოშორებით ზედაპირული წყლებისგან და სეზონური წყლის არხებისგან	D	2	საშუალო
								6.04	კონტრაქტორის დაბინძურების პრევენციის განხორციელების გეგმაში მოცემული იქნება საშიში მასალების დასაწყობების (მაგ, შეფუთვა, შეუღწევადი ზედაპირები, უსაფრთხო დრენაჟი, შეზღუდული მისაწვდომობა, მარკირება) მოთხოვნები			
		მიწისქვეშა წყლები	მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების შესაძლებლობა ნარჩენების უკონტროლო განთავსების შემთხვევაში	10.11	C	2	დაბალი	6.05	კონტრაქტორი შეიმუშავებს საწვავით შევსების პროცედურებს, რომლებიც მოიცავს მოთხოვნას იმის შესახებ, რომ საწვავით შევსება განხორციელდეს ნებისმიერი მდინარიდან 50მ მოშორებით. ნებისმიერი გადახრა პროცედურიდან დამტკიცებული უნდა იქნას კომპანიის მიერ	C	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		ეკოლოგია	ბურღვის შლამის ამოფრქვევით ან ნარჩენების ან საშიში მასალების მდინარეებში ჩაღვრით გამოწვეული ზეგავლენა ფლორასა და ფაუნაზე ან მათი სიკვდილი	10.12	B	2	დაბალი	6.06	კონტრაქტორის განხორციელების გეგმაში დეტალურად იქნება აღწერილი ჩანაწერების წარმოებისა და ადგილებზე მასალების უსაფრთხოების მონაცემების ფურცლის (MSDS) შევსების მოთხოვნები.	B	1	დაბალი
								6.07	დასაწყობების დროს მოხდება ისეთი მასალების სეგრეგაცია, რომლებიც პოტენციურად შეიძლება რეაქციაში შევიდეს ერთმანეთთან			
								6.08	შესაბამისი პროცედურები ჩამოყალიბდება მასალების დასაწყობების დასაშვებობისა და შესაბამისი მასალების მოცულობის მინიმუმამდე შემცირების ხელშესაწყობად			
								6.09	შესაბამისი პერსონალს ჩაუტარდება ტრენინგი საშიში მასალების უსაფრთხოდ გამოყენების და მოპყრობის შესახებ			
								6.10	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირებისათვის საჭირო მასალები (შემწოვები და ა.შ.) საშიში მასალების დასაწყობების ადგილასაც იქნება ხელმისაწვდომი			
								6.11	შესაბამისი სამშენებლო პერსონალს ჩაუტარდება ტრენინგი დაღვრაზე რეაგირების ხელსაწყობების კომპლექტის გამოყენების და განთავსების პრაქტიკის შესახებ			
								6.12	საშიში მასალების დაღვრის შემთხვევაში მოხდება სწრაფი რეაგირების ჯგუფის მობილიზაცია			
								6.13	აღდგენითი სამუშაოების საჭიროება ნებისმიერ კონკრეტულ არეზე განისაზღვრება დამაბინძურებლების აღმოჩენის, მათი ნიმუშების შეგროვებისა და გაანალიზების შემდეგ ამ დამაბინძურებელთა კონცენტრაციებისა და იმ რისკების დადგენის საფუძველზე, რომლებსაც ისინი შეიძლება უქმნიდეს ადგილობრივ რეცეპტორებს (სოციალური და ბუნებრივი გარემოს), პროექტის სტანდარტების შესაბამისად			
								6.14	ადგილებში, სადაც იდენტიფიცირებულია დაბინძურება, შემუშავებული იქნება ამ ადგილისათვის შემუშავებული აღდგენის სამოქმედო გეგმა. გეგმაში გათვალისწინებული იქნება გარემოზე მოქმედი იმ რისკების ჯამური ეფექტი, რომლებსაც ქმნის დაბინძურება და პროცედურები, რომელთა შესრულება საჭიროა ამ რისკების შესარბილებლად			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								6.16	დაბინძურებული ნიადაგის დამუშავების უპირატესი ვარიანტები დაეფუძნება იმ რისკებს, რომლებსაც ქმნის მასალა. იმ მიზნის გათვალისწინებით, რომ უნდა მოხდეს საშიშ მასალათა ტრანსპორტირებისა და ნარჩენების წარმოქმნის მინიმიზაცია, უპირატესობა მიენიჭება in-situ და დაბალტექნოლოგიური შერბილების მიდგომებს			
								6.18	ნებისმიერი დაბინძურებული მასალის შესანახ ადგილებზე წარმოდგენილი იქნება შემაკავებელი საშუალებები (მაგალითად, დამბები, თხრილები, გაუმტარი მემბრანები, გადასაფარებლები) ჩამონადენის და გამოფიტვის მინიმიზაციისთვის			
								6.20	საწვავის ან საშიში სითხეების გადამტანი მანქანები, საწვავის დაღვრის საწყის ეტაპზე რეაგირებისთვის, აღჭურვილი იქნება დაღვრაზე რეაგირების ხელსაწყოების კომპლექტით			
								6.21	ყველა მოძრავი დანადგარი (გარდა მანქანებისა) აღჭურვილი იქნება ინტეგრირებული შემაკავებლით ან კონდენსატის შემკრები ქვესადგარით, რომელიც რეგულარულად შემოწმდება და დაიცვება წვიმის წყლის დაგროვების პრევენციის მიზნით			
								6.24	ბურღვის შლამის განთავსების საკითხი შეფასდება ბუნებრივი გარემოსთვის არსებული რისკების თვალსაზრისით			
								6.26	ბურღვის და ტუნელირების შლამი დასაწყობდება, გაუმტარფენიან, შემოსაზღვრულ ტერიტორიებზე ან რეზერვუარებში			
								7.01	აკრძალული იქნება ნარჩენების როგორც კონტროლირებადი, ასევე უკონტროლო დაწვა (გამონაკლისია კომპანიის მიერ დამტკიცებული ნაგვის საწვავი ღუმელები)			
								7.02	არასაშიში ნარჩენები განთავსდება კომპანიის და სახელმწიფოს მიერ დამტკიცებულ ნაგავსაყრელზე			
								7.03	საპროექტო უბნებზე, პროექტის მოთხოვნების შესაბამისად მოწყობილი საშიში ნარჩენების უსაფრთხოდ დაგროვების ტერიტორია გამოყენებულ იქნება დროებით საწყობად, სანამ არ მოხდება მასალების საბოლოო, დამტკიცებული დასაწყობებისა თუ საბოლოო განთავსების ადგილას გადატანა			
								7.04	ნარჩენების მართვის პრაქტიკა რეგულარული მონიტორინგისა და აუდიტის საგანი გახდება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								7.08	მოხდება ნარჩენების სეგრეგაცია მათი გადამუშავების გამარტივების და ხელახლა გამოყენების მიზნით			
								7.10	დიზელის შესანახი რეზერვუარები სამშენებლო ბანაკებსა და CSG2-ზე განლაგდება შესაბამისი ზომის მეორადი შემაკავებლების ტერიტორიების ფარგლებში, რომლებიც დაპროექტებულია ისე, რომ მათში ვერ აღწევს წყალი და საწვავი. მეორადი შემაკავებლის ტერიტორიების მოცულობა საინჟინრო პროექტის მიხედვით იქნება რეზერვუარის მოცულობის არა ნაკლებ 110 %. ჩატვირთვის და გადმოტვირთვის კვანძები განთავსდება მეორადი შემაკავებლის ტერიტორიის საზღვრებში			
								7.11	საშიში ქიმიური ნივთიერებები უსაფრთხოდ იქნება შენახული უბანზე, სპეციალურ კონტეინერებში, რომლებიც განთავსდება სპეციალურად გამოყოფილ შესანახ ადგილებში			
								7.12	ბანაკებსა და ობიექტებზე რეგულარული შემოწმება და სარემონტო სამუშაოები ჩატარდება მეორადი შეკავების უბნებში; ასევე ობიექტებზე განხორციელდება ემისიების კონტროლის მეთოდები მათი ეფექტური ფუნქციონირების დასადასტურებლად			
								7.13	ადამიანებს, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ჩამდინარე წყლების ჩაშვების და ემისიების მონიტორინგზე სამშენებლო ბანაკებსა და ობიექტებზე, ჩაუტარდება შესაბამისი ტრენინგი, მაგალითად ჩამდინარე წყლის ნიმუშის აღების და მისი შესაბამის ადგილამდე გადატანის დოკუმენტირების შესახებ			
								7.14	ინფორმაცია ჩართული იქნება უბნის შესავალი სწავლების პროცესში და ხაზგასმული იქნება უბანზე მომუშავე პერსონალის როლი ნარჩენების და ემისიების მართვასა და შემთხვევით დაღვრაზე საპასუხო პროცედურებში			
								7.15	უბანზე შესავალი ტრენინგს დაემატება რეგულარული 'ინსტრუქტაჟი' შესაბამის პერსონალთან, იმ შემთხვევაში როცა ინსპექტირების ან აუდიტების დროს აღინიშნება გაუმართაობა ნარჩენების მართვაში			
								D5.028	SCPX ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად სამშენებლო სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი მყარი ნარჩენები შეგროვდება ნარჩენების შენახვის ადგილებში (WSA), რომლებიც ბანაკებთან იქნება განლაგებული.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								D5.029	SCPX პროექტის შედეგად წარმოქმნილი ყოველგვარი ნარჩენის მართვა განხორციელდება იმ მიზნით, რომ მოხდეს: (ა) ბუნებრივ გარემოზე ზემოქმედების; და (ბ) პერსონალის ჯანმრთელობის საფრთხეთა მინიმიზაცია. შესაბამის ადგილებში ნარჩენი მასალები ხელახლა იქნება გამოყენებული ან გადამუშავებული და საბოლოოდ ნაგავსაყრელზე განთავსდება. ამ შემთხვევაში ინერტული და არა-საშიში ნარჩენები განთავსებული იქნება ლიცენზირებულ BP-ის მიერ ოპერირებად ნაგავსაყრელზე რუსთავის მახლობლად.			
								OP02	CSG2-ზე წვიმის წყლის დრენაჟი დიზელის საწვავის შესანახი რეზერვუარების ირგვლივ არსებული მეორადი შემაკავებლებიდან მოხდება ხელით და ჩაქვება წვიმის წყლის სადრენაჟე სისტემაში ნავთობიანი წყლის სეპარატორის გავლით			
								OP03	ვიზუალური დაკვირვების და წყლის ნიმუშების აღების შემდეგ (საჭიროების შემთხვევაში იმის დასადგენად, შეესაბამება თუ არა იგი პროექტის სტანდარტებს), ნავთობიანი წყლის სეპარატორიდან გადმოღვრილი წყალი უშუალოდ გარემოში ჩაიშვება.			
								OP05	ობიექტებზე მუდმივი, გარე აღჭურვილობა, რომელიც შეიცავს ნავთობს და წყალგამაცხელებლებს კავდება ლოკალურად და თუ სუფთაა, ჩაშვება მოხდება ხელით, წვიმის წყლის სადრენაჟე სისტემაში. ნებისიერი ხილული დაბინძურება ამოღებული იქნება ჩაშვებამდე ან ნავთობიანი წყალი დამუშავდება ნავთობიანი წყლის სეპარატორში			
								DE.02	72-ე უბნის წყლის აბაზანაზე გამაცხელებლიდან დაწრეტილი გლიკოლისა და წყლის ნარევი ექსპლუატაციიდან გამოყვანისას გადაიდგრება პროექტის ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად.			
								DE.03	72-ე უბნის ექსპლუატაციიდან გამოყვანამდე მოხდება ბუნებრივ გარემოზე მოქმედი რისკების შეფასება, რათა განისაზღვროს ბუნებრივ გარემოზე, მათ შორის ნიადაგზე და მიწისქვეშა წყლებზე მოქმედი პოტენციური რისკები. შემუშავებული შემარბილებელი ღონისძიებები ჩართული იქნება ექსპლუატაციიდან გამოყვანის გეგმაში.			
								DE.04	72-ე უბნიდან მოცილებული ლითონის ნაჭრები გადაიგზავნება გადამამუშავებელ ინფრასტრუქტურაში, სადაც კი ეს შესაძლებელია.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								DE.05	ტერიტორიის მფლობელ ქვეყანასთან ხელშეკრულების ვადის ამოწურვიდან 30 დღის განმავლობაში უნდა მომზადდეს გეგმა, სადაც აღწერილი იქნება ექსპლუატაციის შეწყვეტის წესი. ექსპლუატაციის შეწყვეტის გეგმა უნდა დამტკიცდეს მთავრობის მიერ. ESIA მომზადდება ექსპლუატაციის შეწყვეტის გეგმის აღსრულებამდე, რათა შეფასდეს და მინიმუმამდე იყოს დაყვანილი პოტენციური ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, რაც შეიძლება დაკავშირებული იყოს ექსპლუატაციის შეწყვეტის ოპერაციებთან. ექსპლუატაციის შეწყვეტის ESIA წარედგინება მთავრობას.			
								DE.06	ექსპლუატაციის შეწყვეტის ოპერაციების დასრულების შემდეგ მომზადდება დაბინძურებული მიწების შეფასება, სადაც აღირიცხება პროექტის ინფრასტრუქტურის ადგილმდებარეობათა დაბინძურების საბოლოო სტატუსი. ეს შეფასება მთავრობის მხრიდან დამტკიცებას საჭიროებს.			
								3.23	მდინარეებთან ნაპირის და კალაპოტის მასალა ცალკე იქნება შენახული აქტიური არხებიდან მოშორებით და არ იქნება განთავსებული იქ, სადაც შეიძლება მოხდეს დინების ან დრენაჟის დარღვევა			
								10.01	ბეტონის შემრევი დანადგარი (თუ საჭიროა) განთავსდება 50მ მანძილზე სენსიტიური რეცეპტორებიდან, როგორცაა მდინარეები; სარეცხი არხები უნდა შემოისაზღვროს გაუმტარი ჯავშნით			
								11.05	დანალექების მობილიზაციის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით შეიქმნება მდინარეების გადაკვეთის მეთოდოლოგია			
								24.07	დამუშავებული ჩამდინარე წყალი გამოყენებული იქნება გზების ზედაპირის დასატენიანებლად მტვრის წარმოქმნის შერბილების მიზნით			
								31.05	ჩამდინარე წყლის ჩაშვების ვარიანტების და ადგილების შერჩევას მოხდება რისკების შეფასება			
								OP41	შემუშავდება მონიტორინგის პროგრამა სანიტარული და ინდუსტრიული ნარჩენების განთავსებისთვის და მოხდება განთავსების ადგილის მონიტორინგი პროექტის სტანდარტებთან შესაბამისობის დასამტკიცებლად.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP42	წყლის გაწმენდის ინფრასტრუქტურის მონიტორინგი და რემონტი ჩართული იქნება SCP საქართველოს ფარგლებში არსებული ემისიების მართვის პროცედურებში.			
								OP43	გარემოს ზედაპირული წყლების მონიტორინგის პროგრამა შემუშავდება საექსპლუატაციო ფაზის დროს, ინფრასტრუქტურიდან ჩაშვებული წყლის მონიტორინგისთვის. მონიტორინგი ჩაშვების წერტილიდან დინების მიმართულებით და დინების საწინააღმდეგო მიმართულებით ექსპლუატაციის პირველ წელს ჩატარდება ყოველთვიურად; გაზომვების სიხშირე და პარამეტრების ნაკრები გადაიხედება და შესწორდება პირველი წლის შედეგების მიხედვით			
								OP46	უბანზე შესავალი ტრეინინგის გარდა მენეჯერებს და ტექნიკურ პერსონალს, რომლებიც ჩართულნი იქნებიან ადგილზე მიმდინარე სამუშაოებში, ჩატარდება ემისიების მართვის დეტალური ტრეინინგი			
								OP47	მიწისქვეშა წყლების ხარისხის მონიტორინგი ჩატარდება ინფრასტრუქტურის მშენებლობის ფაზის დასრულების შემდეგ და ექსპლუატაციაში გაშვების წინ და ყოველი დაუგეგმავი მოვლენის შემდეგ, რომელიც შეფასებული იქნება როგორც მიწისქვეშა წყლების ხარისხისთვის პოტენციური რისკის მატარებელი			
								14.03	დაჭაობებულ ადგილებში და ადგილებში, სადაც მიწისქვეშა წყლები ამარაგებს სარწყავი და სასმელი წყლის წყალსაცავებს, საშიში მასალის შენახვა და გამოყენება მკაცრად გაკონტროლდება			
								D5.030	საშიში ნარჩენები გადაეგზავნება კონტრაქტორს, რომელიც ფლობს საფრთხის შემცველი ნარჩენების მიღებისა და დამუშავების ლიცენზიას.			
								D5.106	ბანაკებში საყოფაცხოვრებო საჭიროებისათვის გამოყენებული წყალი დამუშავდება ნარჩენი წყლების გაწმენდის პაკეტის გამოყენებით, რომელიც პროექტის სტანდარტებს და ნებართვის მოთხოვნებს შეესაბამება			
								19.08	სამშენებლო კონტრაქტორები ვალდებული იქნებიან განახორციელონ საკვები და ორგანული ნარჩენების შენახვის და გადაყრის მართვა, რათა თავიდან იქნას აცილებული მავნებლებლების მოზიდვა			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A8	ვიზუალური შეჭრა ლანდშაფტში, კერძოდ სადაც მილსადენი დამონტაჟებულია ქედზე ან ციცაბო ფერდობზე და ტოპოგრაფია სამუდამოდ შეცვლილია	ლანდშაფტი	ლანდშაფტის ელემენტების მოდიფიკაცია (სახნავი მიწა, საძოვრები) მილსადენის მშენებლობის დროს. ნიადაგის ზედა ფენის მოცილება, ნიადაგის მოცილება და დასაწყობება	10-7	B	3	დაბალი	3.14	მცენარეულობის აღდგენის და ბიოაღდგენის სამუშაოების წარმატების განსაზღვრის მიზნით (სახეობათა შემადგენლობის შესაბამისობის ჩათვლით) შეიქმნება მონიტორინგის გეგმა	B	1	დაბალი
		ლანდშაფტი	ლანდშაფტის ელემენტების მოდიფიკაცია (საველე საზღვრები, მდინარეები და ხეები) მილსადენის მშენებლობის დროს. ხეების და მცენარეების მოცილება.	10-7	B	3	დაბალი	3.19	მშენებლობის დასრულების შემდეგ საველე საზღვრები აღდგება წინა სამშენებლო მდგომარეობამდე	B	1	დაბალი
		ლანდშაფტი	ხედების დროებითი მოდიფიკაცია მილსადენის მშენებლობის დროს	10-7	D	3	საშუალო	3.26	სამუშაო უბნებში, მისასვლელი გზების და დროებითი ობიექტების ჩათვლით, ნიადაგის ეროზიის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით მოეწყობა ზედაპირული წყლების სადრენაჟე სისტემა, რომელიც შესაბამისობაშია მდგრადი ურბანული ტიპის სადრენაჟე სისტემების (SUDS) პრინციპებთან	D	1	დაბალი
		ლანდშაფტი	ლანდშაფტის და ხედების მოდიფიკაცია დგუმის სადგურიდან და ჩამკეტი სარქველიდან	10-7	B	3	დაბალი	4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება	B	3	დაბალი
								4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება			
								8.03	კომპანია ჩაატარებს ყოველწლიურ აგროტექნიკურ სამუშაოებს რათა შენარჩუნებული იქნას ლანდშაფტის მცენარეულობის მთლიანობა			
								8.04	სინათლე დაიფარება ან მიმართული იქნება ისე, რომ შემცირდეს სამშენებლო უბნების, ბანაკის და მიწების შესაბამისი უბნების გარეთ სინათლის გასხივება			
								9.01	მიწის ზედაპირის ფორმების (ტოპოგრაფიის) აღდგენის განსაზღვრისას მხედველობაში იქნება მიღებული გარშემო არსებული ლანდშაფტი, და როგორც ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული, გათვალისწინებული იქნება ასევე მილსადენის მთლიანობის დარღვევის და ეროზიის რისკი			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								17.10	აღდგენითი სამუშაოების შემდეგ მცენარეული საფარის განახლების მონიტორინგი იქამდე განხორციელდება, სანამ პროექტის მოკლე და გრძელვადიანი მიზნები არ იქნება მიღწეული ამ მიმართულებით			
								35.08	სარწყავი თუ სადრენაჟე სისტემის დაზიანების შემთხვევაში მშენებლობის დასრულებისას მათი აღდგენა მოხდება სულ მცირე მათი თავდაპირველი მდგომარეობის სტანდარტის მიხედვით			
								D5.093	სამშენებლო პერსონალისა და აღჭურვილობის დემობილიზაციამდე დროებითი შენობები და აღჭურვილობა, იარაღები და ნებისმიერი ზედმეტი მასალა, მოტანილი უბანზე ან წარმოქმნილი მშენებლობისა და ექსპლუატაციაში გაშვების დროს, მოცილებულ იქნება.			
								OP141	BTC/SCP ინფრასტრუქტურის ლანდშაფტის მონიტორინგის არსებული პროგრამა გაფართოვდება და მოიცავს SCPX გასხვისების დერეფანს, ინფრასტრუქტურად და დროებით ადგილებს			
								D5.096	ჩამკვეტი სარქველი, PRMS და CSG1 ერთადაა განლაგებული აუთვისებელი მიწების დამატებითი განაშენიანების საჭიროების მინიმიზაციის მიზნით			
A9	ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენის განთავსება	ლანდშაფტი	ლანდშაფტის და ხედების მოდიფიკაცია შეცვლილ ტოპოგრაფიაში	10-7	C	3	საშუალო	9.01	მიწის ზედაპირის ფორმების (ტოპოგრაფიის) აღდგენის განსაზღვრისას მხედველობაში იქნება მიღებული გარშემო არსებული ლანდშაფტი, და როგორც ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული, გათვალისწინებული იქნება ასევე მილსადენის მთლიანობის დარღვევის და ეროზიის რისკი	C	1	დაბალი
		ეკოლოგია	ადგილობრივი ფლორის და ფაუნის განადგურება	10-12	B	2	დაბალი	9.02	ნიადაგის ქვედა ფენის განთავსების ყველა ადგილი და გეგმა შესრულებამდე გაივლის შემოწმებას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის თვალსაზრისით	B	1	დაბალი
								4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება			
								D5.093	სამშენებლო პერსონალისა და აღჭურვილობის დემობილიზაციამდე დროებითი შენობები და აღჭურვილობა, იარაღები და ნებისმიერი ზედმეტი მასალა, მოტანილი უბანზე ან წარმოქმნილი მშენებლობისა და ექსპლუატაციაში გაშვების დროს, მოცილებულ იქნება.			
								9.04	ჭარბი ნაყარი გრუნტის გვერდიდან გადმოტვირთვა სამუშაო უბნის გარეთ არ იქნება ნებადართული			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								1.08	ბანაკების და სასაწყობე ზონების მომსახურებიდან ამოღებისას, ამ უბანზე ლანდშაფტის აღსადგენად ჯერ მოხდება არსებული ინერტული მასალის გამოყენება, კომპანიის მიერ დამტკიცების შემდეგ და შემდეგ ზედა ჰუმუსოვანი ფენის მოყრა; სადაც ეს შეუძლებელია, ინერტული მასალა დაბრუნდება კარიერებში/კომპანიის მიერ დამტკიცებულ განთავსების უბნებზე			
								1.12	ყურადღება მიექცევა იმას, რომ თხრილის ნაყარი გრუნტი განთავსდეს მიწის ზედა ჰუმუსოვანი ფენის ქვეშ ისე, რომ მისი ნაწილი არ აღმოჩნდეს ზედაპირზე			
								D5.066	თხრილების გათხრისას ამოღებული ჭარბი ნიადაგის ქვედა ფენა დაიყრება სამუშაო სიგანეზე და იმ ზონებში, სადაც ნიადაგის ქვედა ფენა მსგავსია. ნიადაგის გაშლის სამუშაო ისე ჩატარდება, რომ შემდგომში დაგვარად არ მოხდეს ნიადაგის ტიპების აღრევა			
								1.11	სადაც საჭიროა ტერასირება, ზედმეტი ნიადაგის ქვედა ფენის შენახვა მოხდება სამშენებლო დერეფანში, ან გადაყრის საჭიროების შემთხვევაში, მოხდება ნიადაგის ტრანსპორტირება დამტკიცებულ განთავსების უბანზე და/ან კარიერებზე			
A10	თხრილის წყლის და ჰიდროტესტის წყლის განთავსება	ზედაპირული წყლები	ზედაპირული წყლების დაბინძურება ნალექით ან ქიმიური ნივთიერებებით	10-09	D	4	მაღალი	10.01	ბეტონის შემრევი დანადგარი (თუ საჭიროა) განთავსდება 50მ მანძილზე სენსიტიური რეცეპტორებიდან, როგორცაა მდინარეები; სარეცხი არხები უნდა შემოისაზღვროს გაუმტარი ჯავშნით	D	2	საშუალო
		ეკოლოგია	უხერხემლოთა განადგურება დანალექებით და თევზის სიკვდილიანობა	10-12	B	3	დაბალი	10.02	თხრილის წყლის პირდაპირ მდინარეებში ჩაშვება თავიდან უნდა იქნას აცილებული, გარდა იმ შემთხვევებისა როცა ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული	B	1	დაბალი
		ზედაპირული წყლები	არასარეწაო მიზნებით თევზჭერის შემცირება ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთის დროს დანალექების გაზრდილი დონის გამო	10-09	C	2	დაბალი	10.03	ჰიდროტესტის წყლის და სადაც შესაძლებელია თხრილის წყლის ჩაშვების ადგილები კონტრაქტორის დაბინძურების პრევენციის განხორციელების გეგმაში უნდა იქნას განხილული	C	2	დაბალი
								10.04	თუ თხრილის წყლების მდინარეებში ჩადინების თავიდან აცილება შეუძლებელია, მაშინ ამგვარი ჩადინება ფილტრაციის მექანიზმის მეშვეობით უნდა მოხდეს.			
								10.06	ჰიდროტესტირებამდე კონტრაქტორი მოამზადებს და კომპანიას წარუდგენს დასამტკიცებლად ჰიდროტესტის გეგმას			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								10.08	ჰიდროტესტის წყალში რაიმე ქიმიური დანამატების გამოყენებამდე მოხდება რისკების შეფასება			
								10.09	მონაკვეთებს შორის, სადაც ეს შესაძლებელია, მოხდება ჰიდროტესტის წყლის ხელახლა გამოყენება, რათა ამით მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი საჭირო წყლის მოცულობა			
								10.10	ჩაშვებამდე მოხდება წყლის (ჰიდროტესტის წყლის ჩათვლით) შემოწმება და გაწმენდა პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისად			
								10.11	ჰიდროტესტის წყლის ჩაშვებამდე მოხდება წყლის დამუშავება დიფუზორების მეშვეობით ჟანგბადის ბუფერულ რეზერვუარში გატარებით, ხოლო ფილტრაცია მინიმუმამდე შეამცირებს შეწონილ მყარ ნაწილაკებს. ნაკადის სიჩქარე გაკონტროლდება რათა შემცირდეს ნიადაგის ეროზიის რისკი და მდინარის კალაპოტის ნალექის შემფოთება			
								10.12	საჭიროებისამებრ მოეწყობა დანალექების მკონტროლებელი შემოღობვა, სადრენაჟე არხები და თხრილის ბარიერები			
								10.14	პროექტის სამუშაოებით შემფოთებული მდინარეების სანაპიროები აღდგენილი იქნება ისე, რომ ის მიახლოებული იყოს თავდაპირველ მდგომარეობასთან. მათი შეფასება მოხდება ინდივიდუალურად ყოველი მდინარისთვის და აღნიშნული იქნება კონტრაქტორის აღდგენის განხორციელების გეგმაში. ნებისმიერი გადახრა (მაგ., ეროზიის კონტროლისთვის საჭიროა მყარი მასალით გამაგრება) დამტკიცდება კომპანიის მიერ.			
								10.15	განხორციელდება დანალექის შემცირების ღონისძიებები, მათ შორის (თუმცა არა მხოლოდ) ამოტუმბული წყლის ჩაშვება ბუფერული რეზერვუარების ან დანალექების საფენების გავლით			
								10.16	ჩატარდება წყლის ამღვრვეის ხარისხის ყოველდღიური ვიზუალური მონიტორინგი მდინარის გადაკვეთის ადგილებში მოცემულ მდინარესთან სამუშაოების ჩატარების პერიოდში. საჭიროების შემთხვევაში ამას დაემატება მონიტორინგი სინჯების აღებით			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								10.18	დაშვებული იქნება მდინარეში ან წყაროში მხოლოდ აუცილებელი სამშენებლო დანადგარების (დამტკიცებული კომპანიის მიერ) განლაგება; და დანადგარების საწვავის/საპოხის გაფონვაზე მხოლოდ წინასწარი შემოწმების შემდეგ. როგორც წესი, სამშენებლო ტრანსპორტი გადაკვეთს მდინარეებს ხელოვნური არხის/სადრენაჟე მილის (მილსადენი ხიდი) გავლით, რომლის ზომა შერჩეული იქნება ისე, რომ არ შეიზღუდოს მდინარის დინება და უზრუნველყოფილი იქნას თევზების და წყლის სხვა ორგანიზმების გადაადგილება.			
								10.19	მიმდებარე ჭაობებში ან მდინარეებში ჩამორეცხვის პრობლემების თავიდან აცილების მიზნით, რაც შეიძლება გამოიწვიოს მტვრის ჩასახშობად გამოყენებულმა წყალმა, ჩატარდება დამცავი ღონისძიებები			
								10.21	ჰიდროტესტის წყლის ზედაპირულ წყლებში და მშთანთქმელ ჭებში პირდაპირი ჩაშვების საკითხი გადაწყდება მხოლოდ ქიმიური რისკის შეფასების შემდგომ. ამართლებელი აუზების არსებობა შესაბამისი მიწის არსებობისა და ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების შემთხვევაშია შესაძლებელი			
								10.22	არ მოხდება პროექტის დანადგარების და სატრანსპორტო საშუალებების გარეცხვა მდინარეებში			
								3.17	ნიადაგის ეროზიის თავიდან აცილების მიზნით მოხდება წყლის ჩაშვების სიჩქარის კონტროლი			
								3.21	წყლისმიერი ეროზიის მინიმუმამდე დაყვანის და ნარიყის შემცირების ზომები განხორციელდება ისეთ ადგილებში, სადაც ჰიდროტესტის წყალი ან სხვა ამოტუმბული წყალი (თხრილის წყლის ჩათვლით) ზედაპირულ წყლებში ან ნიადაგში ჩაედინება (მაგ., ჩადინების კონტროლირებული ოდენობა და გეოტექსტილის ჭილოვების ან ეროზიის აღკვეთის სხვა ფიზიკური ზომების გამოყენება)			
								3.24	ადგილებში, სადაც თხრილის, ჰიდროტესტის ან სხვა ამოტუმბული წყლის ჩაშვება იწვევს ჩამორეცხვას ან ნიადაგის ეროზიას, მოხდება ეროზირებული უბნების აღდგენა			
								3.30	როცა ჩაშვების სიჩქარე შეიძლება გამოიწვიოს ეროზია, ზედაპირული დინების შესაქმნელად გამოიყენებენ ენერჯის ჩამქრობ მოწყობილობებს. მოახდენენ თხრილების წყლისგან დაცვას ისე, რომ შლამის შემცველი წყლის მსხვილი ნაკადი არ ჩაედინებოდეს ჭაობში ან წყალსატევში			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A11	მდინარის ან ნაკადულის დარღვეული დინება	ეკოლოგია	მტკნარი წყლის ეკოსისტემის დაზიანება	10-09	C	3	საშუალო	11.01	ზედაპირული წყლების გადაკვეთების მშენებლობისას მინიმუმამდე შემცირდება ზემოქმედება, რომელიც გამოიწვევს მდინარის ნაკადის შეფერხებას მდინარის ქვემო წელზე მყოფი მოსარგებლების იდენტიფიცირების და მდინარის წყლის მათთვის საჭირო მოცულობის განსაზღვრის გზით	C	2	დაბალი
		ზედაპირული წყლები	შემცირებულმა დინებამ შეიძლება ზემოქმედება იქონიოს წყლის ორგანიზმების გადარჩენაზე	10-09	D	3	საშუალო	11.02	მდინარეებისა და ნაკადულების გადაკვეთის ადგილას მშენებლობის პროექტი უზრუნველყოფს მდინარის ნაკადის მინიმალურ შეფერხებას ისეთი ღონისძიებების გამოყენებით, როგორცაა ამოტუმბვა, არხის გადატანა და ხელოვნური არხების გაყვანა	D	2	საშუალო
		ეკოლოგია	არასარწაო მიზნებით თევზჭერის შემცირება წყლის დინების ცვლილების და ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთის დროს დანალექების გაზრდილი დონის გამო	10-09	C	2	დაბალი	11.03	თუ დროებითი კაშხლის მოწყობა საჭირო, მაშინ მშენებლობის დაწყებამდე ჩატარდება საინჟინრო და სოციალური და ბუნებრივი გარემოს შეფასება, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს მდინარის დინების შეფერხების ხანგრძლივობა და განისაზღვროს წყლის გადაქაჩვის საჭიროება დინების შესანარჩუნებლად	C	2	დაბალი
								11.04	მდინარეების გადაკვეთაზე ნებისმიერი დროებითი კაშხალი მილსადენის ინსტალაციის და აღდგენის დასრულების შემდეგ მოიხსნება			
								11.05	დანალექების მობილიზაციის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით შეიქმნება მდინარეების გადაკვეთის მეთოდოლოგია			
								D5.078	თუ წყალაღება განხორციელდება მდინარეებიდან (ან არხებიდან) ნებისმიერ დროს აღებული იქნება მდინარის წყლის არაუმეტეს 10%-სა			
								D5.079	წყალაღების დაწყებამდე პროექტი განიხილავს IUCN/საქართველოს წითელი წუსხის თევზის სახეობის არსებობის შესაძლებლობას, განსაკუთრებით თევზის ქვირითობის პერიოდში (ძირითადად მაისი - ივნისი) და უზნის შეფასებისას შემარბილებელი ღონისძიების სახით განისაზღვრება 10მმ დიამეტრის ცხურის გამოყენება, კომპანიის მიერ დამტკიცების შემდეგ			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								10.14	პროექტის სამუშაოებით შეშფოთებული მდინარეების სანაპიროები აღდგენილი იქნება ისე, რომ ის მიახლოებული იყოს თავდაპირველ მდგომარეობასთან. მათი შეფასება მოხდება ინდივიდუალურად ყოველი მდინარისთვის და აღნიშნული იქნება კონტრაქტორის აღდგენის განხორციელების გეგმაში. ნებისმიერი გადახრა (მაგ., ეროზიის კონტროლისთვის საჭიროა მყარი მასალით გამაგრება) დამტკიცდება კომპანიის მიერ.			
								10.18	დაშვებული იქნება მდინარეში ან წყაროში მხოლოდ აუცილებელი სამშენებლო დანადგარების (დამტკიცებული კომპანიის მიერ) განლაგება; და დანადგარების საწვავის/საპოხის გაჟონვაზე მხოლოდ წინასწარი შემოწმების შემდეგ. როგორც წესი, სამშენებლო ტრანსპორტი გადაკვეთს მდინარეებს ხელოვნური არხის/სადრენაჟე მილის (მილსადენი ხიდი) გავლით, რომლის ზომა შერჩეული იქნება ისე, რომ არ შეიზღუდოს მდინარის დინება და უზრუნველყოფილი იქნას თევზების და წყლის სხვა ორგანიზმების გადაადგილება.			
A12	მდინარის ან არხის წყლის გამოყენება	ზედაპირული წყლები	შემცირებულმა დინებამ შეიძლება შეზღუდოს ადგილობრივი მცხოვრებლების მიერ წყლის გამოყენება	10-09	C	3	საშუალო	D5.078	თუ წყალაღება განხორციელდება მდინარეებიდან (ან არხებიდან) ნებისმიერ დროს აღებული იქნება მდინარის წყლის არაუმეტეს 10%-სა	C	1	დაბალი
								15.02	პროექტის მიერ ნებისმიერი ახალი და არსებული წყლის წყალაღება ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების შედეგად მოხდება, რომელიც პოტენციურ ზემოქმედებას შეაფასებს; წყაროს მისაღება და წყალაღების მოცულობა ამ შეფასების შედეგების მიხედვით განისაზღვრება (წყალაღების ნებართვასთან შესაბამისობაში)			
								15.03	მდინარიდან წყალაღების დაწყებამდე და წყალაღების დროს შეფასდება მდინარის დინება; განისაზღვრება წყალაღების სიჩქარე, კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული დინების დაღმა მყოფი მოსარგებლეების შესახებ არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით			
								11.01	ზედაპირული წყლების გადაკვეთების მშენებლობისას მინიმუმამდე შემცირდება ზემოქმედება, რომელიც გამოიწვევს მდინარის ნაკადის შეფერხებას მდინარის ქვემო წელზე მყოფი მოსარგებლეების იდენტიფიცირების და მდინარის წყლის მათთვის საჭირო მოცულობის განსაზღვრის გზით			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		ეკოლოგია	წყლის და წყლისპირა ჰაბიტატების დაკარგვა, თევზების გადაადგილების შეზღუდვა და წარმატებული რეპროდუქციის შემცირება, წყლის სხვა ორგანიზმების შეფერხებით გადაადგილება და მათთვის ნაკლებ შესაბამისი ჰაბიტატი	10-12	B	3	დაბალი	D5.079	წყალალღების დაწყებამდე პროექტი განიხილავს IUCN/საქართველოს წითელი ნუსხის თევზის სახეობის არსებობის შესაძლებლობას, განსაკუთრებით თევზის ქვირითობის პერიოდში (ძირითადად მაისი - ივნისი) და უზნის შეფასებისას შემარბილებელი ღონისძიების სახით განისაზღვრება 10მმ დიამეტრის ცხაურის გამოყენება, კომპანიის მიერ დამტკიცების შემდეგ	B	1	დაბალი
								3.14	მცენარეულობის აღდგენის და ბიოდგენის სამუშაოების წარმატების განსაზღვრის მიზნით (სახეობათა შემადგენლობის შესაბამისობის ჩათვლით) შეიქმნება მონიტორინგის გეგმა			
								3.19	მშენებლობის დასრულების შემდეგ სავსე საზღვრები აღდგება წინა სამშენებლო მდგომარეობამდე			
A13	მდინარის ან მიწის ზედაპირული ნაკადების დარღვეული დინებით გამოწვეული დატბორვა	ზედაპირული წყლები	სარწყავი არხების ან მიწის სადრენაჟე არხების ბლოკირება ზემოქმედებას ახდენს მდინარის ქვემო წელის მომხმარებელსა და მტკნარი წყლის ეკოსისტემაზე	10-09	C	3	საშუალო	13.01	სამშენებლო კონტრაქტორი ამინდის პროგნოზის მონიტორინგს მოახდენს და დატბორვის შესაძლებლობის შემთხვევაში დროებით კაშხლებს არ მოაწყობს.	C	2	დაბალი
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის დაკარგვა	10-38	C	3	საშუალო	13.02	სტრატეგიულ ადგილებში მიწაყრილებს შორის დატოვებული იქნება სივრცე, რათა მოხერხდეს წყლის გადინება	C	1	დაბალი
								13.03	აღდგენის დროს გამოიცვლება ნებისმიერი დატბორვის საწინააღმდეგო ნაპირგამაგრებები, რომელიც მილსადენის მშენებლობის დროს დაზიანდება			
								D17.04	მდინარე მტკვრის გადაკვეთის ადგილი აიგება მიკრო-გვირაბების ან მიმართული ჰორიზონტალური ბურღვის მეთოდის მეშვეობით მდინარის ქვეშ.			
								16.01	მოხდება მიწის სადრენაჟე სისტემის აღდგენა მშენებლობამდე არსებული მდგომარეობის მისაღწევად			
								15.03	მდინარიდან წყალალღების დაწყებამდე და წყალალღების დროს შეფასდება მდინარის დინება; განისაზღვრება წყალალღების სიჩქარე, კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული დინების დაღმა მყოფი მოსარგებლებების შესახებ არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								11.01	ზედაპირული წყლების გადაკვეთების მშენებლობისას მინიმუმამდე შემცირდება ზემოქმედება, რომელიც გამოიწვევს მდინარის ნაკადის შეფერხებას მდინარის ქვემო წელზე მყოფი მოსარგებლების იდენტიფიცირების და მდინარის წყლის მათთვის საჭირო მოცულობის განსაზღვრის გზით			
								11.02	მდინარეებისა და ნაკადულების გადაკვეთის ადგილას მშენებლობის პროექტი უზრუნველყოფს მდინარის ნაკადის მინიმალურ შეფერხებას ისეთი ღონისძიებების გამოყენებით, როგორცაა ამოტუმბვა, არხის გადატანა და ხელოვნური არხების გაყვანა			
								11.03	თუ დროებითი კაშხლის მოწყობა საჭირო, მაშინ მშენებლობის დაწყებამდე ჩატარდება საინჟინრო და სოციალური და ბუნებრივი გარემოს შეფასება, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს მდინარის დინების შეფერხების ხანგრძლივობა და განისაზღვროს წყლის გადაქაჩვის საჭიროება დინების შესანარჩუნებლად			
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
A14	შავი და რუხის წყლის წარმოქმნა	მიწისქვეშა წყლები	მიწისქვეშა წყლების დაზინძურება	10-11	C	3	საშუალო	D14.01	ინფრასტრუქტურა აღჭურვილი იქნება შავი და რუხი წყლის გამწმენდი მოწყობილობებით. გაწმენდილი წყლები ჩამდინარე წყლის გამწმენდი დანადგარებიდან კონტროლირებულად ჩაიშვება მიწაში მშთანთქავი ჭების მეშვეობით ან ზედაპირულ წყლებში პროექტის სტანდარტების შესაბამისად	C	1	დაბალი
								14.02	ბანაკების და საწყისი ბანაკების ჩამდინარე წყლები შენახული და ტრანსპორტირებული იქნება გასაწმენდად ან გაწმენდილი იქნება ჩამდინარე წყლების წყლის გასუფთავების გეგმით განსაზღვრულ ადგილებში			
								14.03	დაჭაობებულ ადგილებში და ადგილებში, სადაც მიწისქვეშა წყლები ამარაგებს სარწყავი და სასმელი წყლის წყალსაცავებს, საშიში მასალის შენახვა და გამოყენება მკაცრად გაკონტროლდება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								14.04	ჩამდინარე წყლის მოცულობა შემცირდება საწყისი წყლის ეფექტური გამოყენებით და წყლის მართვის სქემების განხორციელებით, რომლებიც ითვალისწინებს, როცა ეს შესაძლებელია, გასუფთავებამდე და გადაღვრამდე წყლის განმეორებით გამოყენებას			
								14.06	ჩამდინარე წყლის ჩაშვება პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისად მოხდება			
								14.08	ჩატარდება წვიმის წყლის, სანიტარული და საწარმოო ჩაშვებების პერიოდული ანალიზი მიმდები ზედაპირული წყლის ჩაშვების თითოეული წერტილდან დინების მიმართულებით და დინების საწინააღმდეგო მიმართულებით			
								14.09	ჩაშვებაზე მიღებული იქნება შესაბამისი ნებართვები სითხის ნებისმიერი ახალი ჩაშვებისას, ჩაშვების დაწყებამდე			
								7.13	ადამიანებს, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ჩამდინარე წყლების ჩაშვების და ემისიების მონიტორინგზე სამშენებლო ბანაკებსა და ობიექტებზე, ჩაუტარდება შესაბამისი ტრენინგი, მაგალითად ჩამდინარე წყლის ნიმუშის აღების და მისი შესაბამის ადგილამდე გადატანის დოკუმენტირების შესახებ			
								D5.106	ბანაკებში საყოფაცხოვრებო საჭიროებისათვის გამოყენებული წყალი დამუშავდება ნარჩენი წყლების გაწმენდის პაკეტის გამოყენებით, რომელიც პროექტის სტანდარტებს და ნებართვის მოთხოვნებს შეესაბამება			
								31.05	ჩამდინარე წყლის ჩაშვების ვარიანტების და ადგილების შერჩევასა მოხდება რისკების შეფასება			
								OP41	შემუშავდება მონიტორინგის პროგრამა სანიტარული და ინდუსტრიული ნარჩენების განთავსებისთვის და მოხდება განთავსების ადგილის მონიტორინგი პროექტის სტანდარტებთან შესაბამისობის დასამტკიცებლად.			
A15	მიწისქვეშა წყლის წყალალბა (თუ საჭიროა, მაგ.: სამშენებლო ბანაკში)	მიწისქვეშა წყლები	არსებული წყაროების, ჭების და ა.შ. წყლის ხარისხის ან რაოდენობის შემცირება	10-11	C	2	დაბალი	15.01	ყველა საჭირო ნებართვა/თანხმობა ბურღვასა და მიწისქვეშა წყლების წყალალბაზე მიღებული იქნება სამშენებლო ან კომუნალური გამოყენებისთვის საჭირო წყალალბის დაწყებამდე. მიწისქვეშა წყალი არ იქნება გამოყენებული მილსადენის ჰიდროტესტირებისთვის	C	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		მიწისქვეშა და ზედაპირული წყლები	მიწისქვეშა და ზედაპირული წყლების წყაროების ხელმისაწვდომობის შემცირება, როგორცაა ადგილობრივი მოხმარების წყაროები	10-46	D	2	დაბალი	15.02	პროექტის მიერ ნებისმიერი ახალი და არსებული წყლის წყალაღება ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების შედეგად მოხდება, რომელიც პოტენციურ ზემოქმედებას შეაფასებს; წყაროს მისაღება და წყალაღების მოცულობა ამ შეფასების შედეგების მიხედვით განისაზღვრება (წყალაღების ნებართვასთან შესაბამისობაში)	D	1	დაბალი
								15.03	მდინარიდან წყალაღების დაწყებამდე და წყალაღების დროს შეფასდება მდინარის დინება; განისაზღვრება წყალაღების სიჩქარე, კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული დინების დადმა მყოფი მოსარგებლეების შესახებ არსებული ინფორმაციის გათვალისწინებით			
								15.04	წყალაღების ჭაბურღილის დასრულების შემდეგ განხორციელდება სატესტო ამოტუმბვა და დადგენილი იქნება მდგრადი პროდუქტიულობა წყალშემცველი ფენის მახასიათებლებთან ერთად, როგორცაა ჰიდრაულიკური გამტარობა და ზემოქმედების რადიუსი			
								15.05	წყლის ისეთი მახასიათებლები, როგორცაა წყალაღება (ჭაბურღილები, ჭები, წყაროები) ან გარემო მახასიათებლები (ჭაობები, წყაროები, ნაკადულები ან ზედაპირული წყლები, რომლებიც მიწისქვეშა წყლის უწყვეტი გაგრძელებაა) იდენტიფიცირებული იქნება წყალაღების წერტილის იმ რადიუსში სადაც მოსალოდნელია ზემოქმედება			
								15.07	სამშენებლო ბანაკებში განხორციელდება წყლის კონსერვაციის ინიციატივა			
								15.09	თუ მიწისქვეშა წყლის ამოღება მოხდება პროექტისთვის ახალი ან არსებული ჭაბურღილებიდან დროებით ობიექტებზე განხორციელდება წყლის ხარისხის და მდგრადობის პერიოდული მონიტორინგი იმის დასადასტურებლად, რომ მიწოდება აკმაყოფილებს პროექტის სტანდარტებს და უარყოფითად არ მოქმედებს ცნობილ მომხმარებლებზე			
								X6.01	CSG1 და PRMS ობიექტებთან, სადაც არსებული ჭაბურღილი იქნება გამოყენებული, მოხდება წყლის ნიმუშების აღება და დაბინძურების მონიტორინგი			
								X6.02	ინფრასტრუქტურის წყლით მომარაგება მოხდება არსებული წყალაღების ჭებიდან ან ახალი ჭებიდან და გახდება საფუძვლიანი შეფასების საგანი			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								X6.03	მშენებლობის დროს მოხდება მიწისქვეშა წყლების ხარისხის მონიტორინგი CSG2-ზე დამონტაჟებული სამონიტორინგო ჭების გამოყენებით			
								X5.01	მდინარეების მტკვრისა და ალგეთის დინება შეფასებულ იქნება ჰიდროტესტისთვის საჭირო წყალაღებამდე და წყალაღების დროს			
								X5.02	კმ30-ზე მდინარე მტკვარზე მოეწყობა დახურული ტიპის გადაკვეთა (მიკრო გვირაბი ან HDD) და გამოყენებულ იქნება არსებული/მიტოვებული გამშვები თხრილი აღმოსავლეთ სანაპიროზე, თუ ეს შესაძლებელია			
								X5.03	კონტრაქტორი მოამზადებს ტალახის ამოფრქვევაზე რეაგირების გეგმას, რომელიც მოიცავს ამოფრქვევის შემდეგ მიწის გაწმენდის და აღდგენის სამუშაოებს და მდინარის დინების გასწვრივ წყლით მოსარგებლებზე ზემოქმედებას წყალში ამოფრქვევის შემთხვევაში.			
								X5.04	მდ. ალგეთზე გადაკვეთის თხრილი შევსებული იქნება გათხრილი მასალებით და, სადაც ეს შესაძლებელია, მდინარის კალაპოტი აღდგება რაც შეიძლება მალე მილსადენის მშენებლობის შემდეგ			
								X5.05	წყლის ხარისხის და ნაკადის სიჩქარის ტესტირება ჩატარდება CSG2 მისასვლელი გზის გადაკვეთის ადგილას მდინარის დინების და მისი საპირისპირო მიმართულებით მშენებლობის დაწყებამდე, მშენებლობის დროს და მშენებლობის შემდეგ			
								X5.06	ღია თხრილის მეთოდით მოწყობილ სარწყავ არხებს კმ600-11-თან შეუნარჩუნდება წყლის დინება			
A16	დრენაჟის თარგის ცვლილება	მიწისქვეშა წყლები	თხრილმა შეიძლება შეასრულოს წყალგამყვანი არხის ფუნქცია მიწისქვეშა წყლებისთვის, მოახდინოს ზედა არის დრენაჟი და ქვედა არის დატბორვა	10-11	C	2	დაბალი	3.07	ამოცხეული თხრილების დაქანებულ ადგილებში, სადაც დინებამ შეიძლება გამოიწვიოს ეროზია, დამონტაჟდება თხრილის შემაკავებლები	C	1	დაბალი
								2.05	თხრილების შევსება და დატკეპნა ადექვატურად (მაგრამ არა ზედმეტად) მოხდება, რათა თავიდან იქნას აცილებული მიწის შემდგომი დაჯდომა			
A17	ბუნებრივი ჰაბიტატის / მცენარეული საფარის დაკარგვა	ეკოლოგია	შემცირებული ბიომრავალფეროვნება	10-12	B	2	დაბალი	3.14	მცენარეულობის აღდგენის და ბიოდგენის სამუშაოების წარმატების განსაზღვრის მიზნით (სახეობათა შემადგენლობის შესაბამისობის ჩათვლით) შეიქმნება მონიტორინგის გეგმა	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		ეკოლოგია	ჰაბიტატის შეცვლილი სტრუქტურა	10-12	B	2	დაბალი	2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)	B	1	დაბალი
		ეკოლოგია	გამრავლების & საკვების მოპოვების ზონების დაკარგვა	10-12	B	2	დაბალი	4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება	B	1	დაბალი
		ეკოლოგია	ჰაბიტატების გაცალკეება	10-12	B	2	დაბალი	9.01	მიწის ზედაპირის ფორმების (ტოპოგრაფიის) აღდგენის განსაზღვრისას მხედველობაში იქნება მიღებული გარემო არსებული ლანდშაფტი, და როგორც ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული, გათვალისწინებული იქნება ასევე მილსადენის მთლიანობის დარღვევის და ეროზიის რისკი	B	1	დაბალი
								9.02	წინადაგის ქვედა ფენის განთავსების ყველა ადგილი და გეგმა შესრულებამდე გაივლის შემოწმებას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის თვალსაზრისით			
								17.05	დროებითი სამუშაოების უზნები აღდგება თავდაპირველ მდგომარეობის მიახლოებულ მდგომარეობამდე (მშენებლობის წინა ანგარიშების ან ახლომდებარე ტერიტორიების შესაბამისად)			
								17.07	პროექტი იზრუნებს მიაღწიოს მცენარეული საფარის განახლებისა და სახეობათა მრავალფეროვნების (კერძოდ, სახეობრივი შემადგენლობის) მატების ტენდენციას აღდგენილ არეებზე – აღდგენისას საორიენტაციოდ გამოყენებულ იქნება მომიჯნავე არეები, რომლებიც არ ზიანდება პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობით; განისაზღვრება პროცენტული მსგავსებისა და საზიარო ნიშნების ინდექსები			
								17.10	აღდგენითი სამუშაოების შემდეგ მცენარეული საფარის განახლების მონიტორინგი იქამდე განხორციელდება, სანამ პროექტის მოკლე და გრძელვადიანი მიზნები არ იქნება მიღწეული ამ მიმართულებით			
								17.11	გამოსასწორებელი ღონისძიებები განხორციელდება თუ მცენარეული საფარის შექმნა წარუმატებელია, ან თუ პროექტის ეკოლოგის მიერ ჩატარებული კვლევის და მონაცემების ანალიზის საფუძველზე გაირკვა, რომ სახეობების შემადგენლობა მოცემული ადგილისათვის შეუფერებელია			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								17.14	მშენებლობის დაწყებამდე მოხდება მისასვლელი გზების, საშენებლო ბანაკების, შესანახი უბნების და რკინიგზის გადმოსატვირთი უბნების და მილსადენის გასხვისების გასწვრივ ყოველი განსაკუთრებული ობიექტის მდგომარეობის შემოწმება აღდგენითი სამუშაოებისთვის ინფორმაციის შესაკრებად			
								17.15	ჩატარდება ყველა ხის ინვენტარიზაცია, რომელიც მოიჭრება პროექტის მშენებლობის ფაზაზე, წითელი ნუსხის სახეობების ჩათვლით, ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად			
								D17.09	სავენტილაციო აკრძალული ზონის ინერტული ზედაპირი ყველა ობიექტზე (CSG1, CSG2 და PRMS) შემცირდება უსაფრთხოების მიზნების შესაბამისად, რაც, თავის მხრივ, შეამცირებს მოსახლენი ჰაბიტატის ფართობს			
								17.08	საკომპენსაციო ნარგავების გაშენება დაემყარება მოჭრილი ხეების რაოდენობას. განისაზღვრება ხელახალი გამწვანების ფარდობითი მასშტაბები სახეობებისა და რეგიონების მიხედვით			
								D5.045	მესამე მხარეთა არსებული მომსახურებები და სენსიტიური რეცეპტორები, რომელთა გვერდის ავლაა საჭირო მშენებლობისას (მაგ., კულტურული მემკვიდრეობის უბნები ან სპეციფიკური ხეები, რომლებიც შენარჩუნებული უნდა იყოს), მონიშნება.			
								OP51	ჩატარდება შემდგომი მონიტორინგი კომპენსაციის მიზნით დარგული ან ხელახლა დარგული ხე მცენარეების გადარჩენის აღსაწერად, სანამ არ იქნება მიღწეული ხე-მცენარეების მდგრადი ზრდა			
								OP52	პროექტი ჩაატარებს ყოველწლიურ ხელშეწყობ ღონისძიებებს, სანამ კომპენსაციის მიზნით დარგული ხე მცენარეები არ დამკვიდრდება			
								OP61	მილსადენის პატრულირების დროს, პროექტი შეძლებისდაგვარად გამოიყენებს ცხენოსან პატრულს, სატრანსპორტო საშუალებების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, გარდა იმ შემთხვევებისა როცა სატრანსპორტო საშუალებები საჭიროა სარემონტო სამუშაოებისთვის			
A18	კონკურენტული სახეობების ან დაავადებების შემოტანა	ეკოლოგია	აღდგენის შემდეგ ადგილობრივი ფლორის სუსტი რეკოლონიზაცია	10-12	B	2	დაბალი	18.01	თესლის ნარევი არ იქნება გამოყენებული ის სახეობები, რომლებმაც შესაძლოა კონკურენცია გაუწიონ ადგილობრივი მცენარის სახეობებს	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			არა-ადგილობრივი მცენარეების დამკვიდრებით გამოწვეული ჰაბიტატის ცვლილება	10-12	B	3	დაბალი	18.05	კონტრაქტორი მოახდენს დანადგარების და აღჭურვილობის ინსპექტირებას და გარეცხვას გამოყენების ქვეყანაში გამოგზავნამდე, იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილი იქნას, რამდენადაც ეს შესაძლებელია დანადგარების ნიადაგისგან და მცენარეულის მასალისგან გათავისუფლება	B	1	დაბალი
								18.02	ეროზიის კონტროლისა და კომპლექსური ბიოდვეგენისათვის თესლის ნარევი არ იქნება გამოყენებული ინვაზიური სახეობები			
A19	ცოცხალი ბუნების შემფოთბა ან ზიანის მიყენება	ეკოლოგია	გამრავლების პოტენციალის და პოპულაციის შემცირება	10-12	B	2	დაბალი	2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)	B	1	დაბალი
			შეცვლილი ქვევა	10-12	B	2	დაბალი	3.14	მცენარეულობის აღდგენის და ბიოდვეგენის სამუშაოების წარმატების განსაზღვრის მიზნით (სახეობათა შემადგენლობის შესაბამისობის ჩათვლით) შეიქმნება მონიტორინგის გეგმა	B	1	დაბალი
			გაზრდილი მტაცებლობა	10-12	B	2	დაბალი	9.01	მიწის ზედაპირის ფორმების (ტოპოგრაფიის) აღდგენის განსაზღვრისას მხედველობაში იქნება მიღებული გარემო არსებული ლანდშაფტი, და როგორც ეს კომპანიის მიერ არის დამტკიცებული, გათვალისწინებული იქნება ასევე მილსადენის მთლიანობის დარღვევის და ეროზიის რისკი	B	1	დაბალი
			დაზიანება ან სიკვდილი	10-12	B	2	დაბალი	9.02	ნიადაგის ქვედა ფენის განთავსების ყველა ადგილი და გეგმა შესრულებამდე გაივლის შემოწმებას ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვის თვალსაზრისით	B	1	დაბალი
								9.03	თიხოვანი ხსნარი დამზადდება წყლის საფუძველზე			
								19.03	თუ მშენებლობის ადგილზე აღმოჩენილი იქნება ხმელთაშუაზღვის კუ (Testudo graeca), მაშინ ინდივიდებს პროექტის ეკოლოგი სათითაოდ გადაიტანს სამუშაოების ადგილიდან უსაფრთხო დისტანციაზე (50მ+). კვერცხების ან მცირე ასაკის ინდივიდების აღმოჩენის შემთხვევაში, პროექტის ეკოლოგი მოათავსებს მათ ქვიშიან ყუთში და გადაიტანს მშენებლობის მოშორებით ისეთ ადგილას, სადაც შესაძლებელი იქნება ბუდის მოწყობა			
								19.04	შედულებული მიწების მონაკვეთების ღია თავები შესაბამისად დაილუქება, რათა არ მოხდეს შეღწევა			
								19.05	თანამშრომლებს ეკრძალებათ ნადირობა, თევზჭერა ან პროდუქტების (მცენარეების და კულტურული მემკვიდრეობის არტეფაქტების ჩათვლით) შეგროვება პროექტის ფიზიკური კვალის ფარგლებში			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								19.06	ცოცხალი ბუნების შემფოთების მიმართ სენსიტიურობის საკითხები თანამშრომელთა ტრეინინგში იქნება ჩართული			
								19.07	ყველა მძღოლი გაივლის უსაფრთხოების და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლების ტრეინინგს; ჩატარდება მანქანის ტარების შეფასება და მონიტორინგი და საჭიროების შემთხვევაში ჩატარდება დამატებითი ტრეინინგები			
								19.08	სამშენებლო კონტრაქტორები ვალდებული იქნებიან განახორციელონ საკვები და ორგანული ნარჩენების შენახვის და გადაყრის მართვა, რათა თავიდან იქნას აცილებული მავნებლობის მოზიდვა			
								19.10	კომპანია მოამზადებს კონკრეტული უბნებისთვის განკუთვნილ ეკოლოგიური მართვის გეგმებს. კონტრაქტორს მოეთხოვება, რომ ამ გეგმებით გათვალისწინებული მოთხოვნები გაითვალისწინოს თავის მეთოდოლოგიაში, რომლებსაც ამ კონკრეტულ უბნებზე გამოიყენებს			
								21.04	თხრილი რეგულარულად შემოწმდება (კერძოდ, სენსიტიურ ადგილებში) ცოცხალი ბუნების ინდიკატორების დასაფიქსირებლად; მაგ., იმ ტერიტორიებზე სადაც შესაძლებელია კუს პოვნა (კმ29-31 და კმ55-55) და სადაც შეიძლება ბინადრობდეს ოთხზოლიანი მცურავი გველი (კმ50-12)			
								28.11	თანამშრომლებისა და სტუმრების გაცნობით ტრეინინგში გათვალისწინებული იქნება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან დაკავშირებული საკითხები			
								X7.11	მდინარე ალგეთის გადაკვეთაზე მშენებლობა არ განხორციელდება თევზის ქვირითობის დროს, ე.ი. მაის - ივნისში			
A20	გარეული ცხოველების, შინაური ცხოველების ფარების და ადამიანების შეფერხებით გადაადგილება ღია თხრილის ან დასაწყობებული ნაყარი გრუნტის გროვების გამო	ეკოლოგია	ცხოველთა გადაადგილების შეფერხება, რაც გავლენას ახდენს მათ მიერ საკვების მოპოვებაზე	10-12	B	2	დაბალი	20.01	სტრატეგიულ ადგილებში, სადაც პროექტი ჩათვლის ამას უსაფრთხოდ, ნიადაგის გროვებს შორის თავისუფალი ადგილი იქნება დატოვებული, რათა ცხოველებმა და ადამიანებმა შეძლონ გავლა	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	პირუტყვის ფარების გადაადგილების შეფერხება	10-38	B	2	დაბალი	21.01	უწყვეტი ღია თხრილის სიგრძე (იმ თხრილის ჩათვლით, რომელშიც მილი უკვე დამონტაჟებულია, მაგრამ არ არის ამოვსებული, თავისუფალი სივრცით არა უმეტეს 1მ) არ გადააჭარბებს 10კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე და ღია თხრილის მაქსიმალური სიგრძე არ გადააჭარბებს 15კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე	B	1	დაბალი
								32.17	პროექტი ეცდება განსაზღვროს იყენებენ თუ არა მწყემსები სამშენებლო უბნებს და გამართოს მათთან კონსულტაციები მშენებლობის დროს შესაძლო შეზღუდვების შესახებ			
								13.02	სტრატეგიულ ადგილებში მიწაყრილებს შორის დატოვებული იქნება სივრცე, რათა მოხერხდეს წყლის გადინება			
								30.06	იქ, სადაც ადამიანებს გადასვლა ესაჭიროებათ, ღია თხრილების და შედუღებული მილების ზემოთ მოწყობა ხიდეები, თუ ეს მიჩნეული იქნება გონივრულად და განხორციელდება უსაფრთხოდ აღნიშნულ ტერიტორიაზე მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოების გათვალისწინებით			
								33.19	მიწის მოსარგებლებთან და ადგილობრივ დასახლებებთან ჩატარდება კონსულტაციები გასხვისების დერეფნის გადასასვლელის შესახებ მათი მოთხოვნების განსასაზღვრად			
								33.14	სამშენებლო ტრანსპორტის გადაადგილების გამო ისეთი ლოკალური ღონისძიებების, როგორცაა დაკრძალვა, ხელის შეშლის თავიდან ასაცილებლად საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრები ურჩევენ ადგილობრივი დასახლებების ხელისუფლების წარმომადგენლებს წინასწარ გააფრთხილონ კონტრაქტორი დამკრძალავი ღონისძიებების (ან სხვა მსგავსი ღონისძიებების) შესახებ, რათა კონტრაქტორმა ასეთ შემთხვევებში დროულად შეძლოს მძიმე სატრანსპორტო საშუალებების, აღჭურვილობისა და მილების გადაადგილება დასახლებულ პუნქტებში			
A21	ღია გათხრები (ღია თხრილის ჩათვლით)	ეკოლოგია	ფაუნის დაზიანება თხრილებში ჩავარდნის გამო	10-12	B	2	დაბალი	21.01	უწყვეტი ღია თხრილის სიგრძე (იმ თხრილის ჩათვლით, რომელშიც მილი უკვე დამონტაჟებულია, მაგრამ არ არის ამოვსებული, თავისუფალი სივრცით არა უმეტეს 1მ) არ გადააჭარბებს 10კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე და ღია თხრილის მაქსიმალური სიგრძე არ გადააჭარბებს 15კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	პირუტყვის უბედური შემთხვევები, რაც საარსებო წყაროს დაკარგვის მიზეზია	10-40	C	3	საშუალო	21.02	მილსადენის ღია თხრილის თითოეულ მონაკვეთს ექნება დამრეცი ბოლოები ან აღჭურვილი იქნება სხვა საშუალებებით, თხრილიდან ამოსვლის გასაადვილებლად	C	2	დაბალი
								21.04	თხრილი რეგულარულად შემოწმდება (კერძოდ, სენსიტიურ ადგილებში) ცოცხალი ბუნების ინდივიდების დასაფიქსირებლად; მაგ., იმ ტერიტორიებზე სადაც შესაძლებელია კუს პოვნა (კმ29-31 და კმ55-55) და სადაც შეიძლება ბინადრობდეს ოთხზოლიანი მცურავი გველი (კმ60-12)			
								32.07	პროექტი შეატყობინებს მიწის მესაკუთრებს/მოსარგებლებს ხელახალი გამოყენების შეზღუდვის შესახებ, რაც მოქმედებს პროექტით გამოყენებული მიწის მიმართ			
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
								34.01	ნებისმიერი მოშლილი საველე საზღვრები ჩანაცვლდება დროებითი ღობით მიწათმფლობელის / მიწათმოსარგებლის გონივრული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად			
A22	ენერჯის გამოყენება	ეკოლოგია	ცხოველთა რესპირატორული პრობლემები	10-12	B	1	დაბალი	22.01	ბანაკებში მოხდება ენერგოეფექტურობის მონიტორინგი ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლების (KPIs) მიხედვით და უწყვეტი გაუმჯობესების მიზნით შეირჩევა და დაინერგება შესაბამისი ზომები	B	1	დაბალი
		ჰაერის ხარისხი და GHG ემისიები	ჰაერის ხარისხის დაქვეითება	10-18	B	1	დაბალი	22.02	თანამშრომელთა ტრეინინგი მოიცავს ენერჯის მოხმარების მინიმიზაციის შესახებ რჩევებს.	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								D5.098	CSG1-ზე დამონტაჟდება კავშირი საქართველოს ეროვნულ ელექტროსისტემასთან. ელექტროსისტემა თავდაპირველად გამოყენებული იქნება ენერჯის სარეზერვო წყაროს სახით და პროექტის ფარგლებში შეგროვდება ინფორმაცია ელექტროკავშირის სანდოობის შესახებ, იმ მიზნით, რომ მომავალში ელექტროსისტემა გახდეს ენერჯის პირველადი წყარო უზანზე (გათბობა, განათება და სხვ.), იმის გათვალისწინებით, რომ არანაირი ზემოქმედება მილსადენზე არ მოხდება			
								D5.099	PRMS-ზე დამონტაჟდება კავშირი საქართველოს ეროვნულ ელექტროსისტემასთან. ელექტროსისტემა თავდაპირველად გამოყენებული იქნება ენერჯის სარეზერვო წყაროს სახით და პროექტის ფარგლებში შეგროვდება ინფორმაცია ელექტროკავშირის სანდოობის შესახებ, იმ მიზნით, რომ მომავალში ელექტროსისტემა გახდეს ენერჯის პირველადი წყარო უზანზე (გათბობა, განათება და სხვ.), იმის გათვალისწინებით, რომ არანაირი ზემოქმედება მილსადენზე არ მოხდება			
								D23.01	შემამჭიდროვებელი გაზი, რომელიც ჟონავს კომრესორებიდან აღმოჩენილი იქნება კომპრესორის ნორმალური ექსპლუატაციის დროს (ე.ი. ამოქმედების და გამორთვის გარდა) და დაუბრუნდება საპროცესო სისტემას.			
								23.02	მწარმოებლის რეკომენდაციების შესაბამისად, რეგულარულად მოხდება დანადგარებისა და ავტომანქანების შეკეთება, რათა მიღწეული იქნას საწვავის მაქსიმალური ეფექტურობა და შემცირდეს ემისიები			
								23.03	უპირატესად გამოყენებული იქნება გოგირდის დაბალი შემცველობის (0.1%) საწვავი, სადაც ეს შესაძლებელია და ხელმისაწვდომია საქართველოში			
								2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)			
								OP147	განხორციელდება ექსპლუატაციის ფაზის ენერგოეფექტურობის პროცედურები ინფრასტრუქტურაზე ენერგოეფექტურობის მონიტორინგის მიზნით, რათა იდენტიფიცირებული იქნას გაუმჯობესების შესაძლებლობები			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A23	გაზების და ორთქლის გაჟონვა ატმოსფეროში სატრანსპორტო საშუალებების გამო	ჰაერის ხარისხი და GHG ემისიები	ჰაერის ხარისხის დაქვეითება სამშენებლო ემისიების გამო	10-18	B	2	დაბალი	22.03	მშენებლობის დაწყებამდე შემოსაზღვრულ დროსთან და CSG1, CSG2 და PRMS ახლო მდებარე რეცეპტორებთან ფონური მდგომარეობის განსაზღვრის მიზნით ჩატარდება გარემო ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი	B	2	დაბალი
		ჰაერის ხარისხი და GHG ემისიები	ჰაერის ხარისხის დაქვეითება ექსპლუატაციის ემისიების გამო - CSG1	10-18	B	4	მაღალი	23.02	მწარმოებლის რეკომენდაციების შესაბამისად, რეგულარულად მოხდება დანადგარებისა და ავტომანქანების შეკეთება, რათა მიღწეული იქნას საწვავის მაქსიმალური ეფექტურობა და შემცირდეს ემისიები	B	3	დაბალი
	ასუფთავების და მილსადენის ტესტირების გამო; და უკონტროლო ემისიები საწვავის შენახვის, საწვავით შევსების და ობიექტების ექსპლუატაციის გამო		ჰაერის ხარისხის დაქვეითება ექსპლუატაციის ემისიების გამო - CSG2	10-18	A	2	დაბალი	23.03	უპირატესად გამოყენებული იქნება გოგირდის დაბალი შემცველობის (0.1%) საწვავი, სადაც ეს შესაძლებელია და ხელმისაწვდომია საქართველოში	A	2	დაბალი
			ჰაერის ხარისხის დაქვეითება ექსპლუატაციის ემისიების გამო - PRMS	10-18	A	2	დაბალი	D23.01	შემამჭიდროვებელი გაზი, რომელიც ჟონავს კომპრესორებიდან აღმოჩენილი იქნება კომპრესორის ნორმალური ექსპლუატაციის დროს (ე.ი. ამოქმედების და გამორთვის გარდა) და დაუბრუნდება საპროცესო სისტემას.	A	2	დაბალი
								D5.019	საკომპრესორო სადგურები აღჭურვილი იქნება გაზის ოთხი კომპრესორით, რომლებსაც მექანიკურად ამუშავებს მშრალი დაბალი ემისიის (DLE) გაზის ტურბინები			
								D5.094	ინფრასტრუქტურის სარეზერვო გენერატორები იმუშავებს დიზელზე და ფართოდ გამოყენებული იქნება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, როცა გაზის ტურბინებზე მომუშავე გენერატორები უნდა გაითიშოს.			
								D5.097	ტურბინების ზომა შერჩეული იქნება ისე, რომ შესაძლებელი იყოს მათი მუშაობა დაბალ-NOx სამუშაო რეჟიმში წლის პრაქტიკულად გონივრული ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე გარემოს ტემპერატურის და მილსადენის გამტარიანობის ცვალებადობის გათვალისწინებით			
								D5.098	CSG1-ზე დამონტაჟდება კავშირი საქართველოს ეროვნულ ელექტროსისტემასთან. ელექტროსისტემა თავდაპირველად გამოყენებული იქნება ენერჯის სარეზერვო წყაროს სახით და პროექტის ფარგლებში შეგროვდება ინფორმაცია ელექტროკავშირის სანდოობის შესახებ, იმ მიზნით, რომ მომავალში ელექტროსისტემა გახდეს ენერჯის პირველადი წყარო უზანზე (გათბობა, განათება და სხვ.), იმის გათვალისწინებით, რომ არანაირი ზემოქმედება მილსადენზე არ მოხდება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								D5.099	PRMS-ზე დამონტაჟდება კავშირი საქართველოს ეროვნულ ელექტროსისტემასთან. ელექტროსისტემა თავდაპირველად გამოყენებული იქნება ენერჯის სარეზერვო წყაროს სახით და პროექტის ფარგლებში შეგროვდება ინფორმაცია ელექტროკავშირის სანდოობის შესახებ, იმ მიზნით, რომ მომავალში ელექტროსისტემა გახდეს ენერჯის პრიველადი წყარო უზანზე (გათბობა, განათება და სხვ.), იმის გათვალისწინებით, რომ არანაირი ზემოქმედება მილსადენზე არ მოხდება			
								7.13	ადამიანებს, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან ჩამდინარე წყლების ჩაშვების და ემისიების მონიტორინგზე სამშენებლო ბანაკებსა და ობიექტებზე, ჩაუტარდება შესაბამისი ტრენინგი, მაგალითად ჩამდინარე წყლის ნიმუშის აღების და მისი შესაბამის ადგილამდე გადატანის დოკუმენტაციის შესახებ			
								22.01	ბანაკებში მოხდება ენერგოეფექტურობის მონიტორინგი ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლების (KPIs) მიხედვით და უწყვეტი გაუმჯობესების მიზნით შეირჩევა და დაინერგება შესაბამისი ზომები			
								22.02	თანამშრომელთა ტრენინგი მოიცავს ენერჯის მოხმარების მინიმიზაციის შესახებ რჩევებს.			
								OP10	NOx და CO ემისიების საკვამური ემისიის მონიტორინგი ჩატარდება ემისიის ძირითადი წყაროების ადგილებზე (კომპრესორის დამქოქი ტურბინები, ენერჯის გენერირების ტურბინები, ძრავები და წყლის ავზის გამათბობლები) და PM და SO2 ემისიები განისაზღვრება გაანგარიშების მიღებული მეთოდოლოგიის გამოყენებით.			
								OP11	სადაც საკვამური ემისიების მონიტორინგი აჩვენებს მნიშვნელობებს, რომლებიც პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისობაშია მონიტორინგის სიხშირე და მასშტაბი გადაიხედება და საჭიროების შემთხვევაში შესწორდება			
								OP12	ატმოსფერული ემისიების აღწერა ყოველწლიურად მომზადდება და განახლდება. მონიტორინგის შედეგების საფუძველზე ინვენტარით დეტალიზებული იქნება ემისიების ყველა შესაბამისი წყარო, პირდაპირი და არაპირდაპირი ემისიების ჩათვლით და შეფასება გაკეთდება საწვავის მოხმარების ან სხვა პროცესების დანახარჯების საფუძველზე			
								OP16	წვის დანადგარი, სადაც ეს შესაძლებელია, იმუშავებს ბუნებრივ აირზე.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP17	დაინერგება პრევენციული სარემონტო პროგრამა, რომელიც მოახდენს უკონტროლო ემისიების მინიმიზაციას და შეინარჩუნებს ემისიების შემცირების ტექნოლოგიის ეფექტურ ფუნქციონირებას			
								OP18	განხორციელდება მუდმივი ტრენინგის პროგრამა ინფრასტრუქტურის პერსონალისთვის, რომელიც მოიცავს გარემოს დაცვის სტანდარტებთან შესაბამისობას და ანგარიშის წარდგენას			
								OP19	SCPX-ის ექსპლუატაციაში მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში, როგორცაა გაზრდილი გამტარიანობა, საინჟინრო შეფასების განყოფილები ნაწილის სახით განხილული უნდა იყოს გარემოსდაცვითი პოლიტიკა და სტანდარტები. ეს მიღწეული იქნება ცვლილებების მართვის სისტემით			
								OP21	პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისად, შემუშავდება და განხორციელდება ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის პროგრამა, რომელიც მოიცავს გარემო ჰაერის ხარისხის და საკვამურის ემისიების მონიტორინგს. სადაც მონიტორინგის შედეგები პროექტის სტანდარტების შესაბამისია, მონიტორინგის სიხშირე და მასშტაბი გადაიხედება და შესწორდება და თუ ეს შესაძლებელია მონიტორინგის სიხშირე ღობის საზღვართან შემცირდება.			
								14.10	ატმოსფერული ემისიების შესაბამისი ნებართვები მიღებული იქნება წვის დანადგარებისთვის, ემისიების დაწყებამდე			
								OP46	უბანზე შესავალი ტრენინგის გარდა მენეჯერებს და ტექნიკურ პერსონალს, რომლებიც ჩართულნი იქნებიან ადგილზე მიმდინარე სამუშაოებში, ჩაუტარდებათ ემისიების მართვის დეტალური ტრენინგები			
A24	მტვრის წარმოქმნა, კერძოდ ტრანსპორტის გადაადგილების, ამოთხრილი მასალის დასაწყობების და ბეტონის შემრევი დანადგარის მუშაობის გამო	ჰაერის ხარისხი და GHG ემისიები	ჰაერის ხარისხის დაქვეითება	10-19	E	3	საშუალო	23.05	მშენებლობის პროცესში ჰაერში მტვრის წარმოქმნისა და კონცენტრაციის ვიზუალური მონიტორინგი მოხდება დასახლებების ახლოს. თუ მტვერი შესამჩნევია, მაშინ მაცხოვრებლებისა და მიწათმოსარგებლების შეწუხების თავიდან აცილების მიზნით დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები იქნება გამოყენებული, როგორცაა, მაგალითად, უფრო მკაცრი სიჩქარის ლიმიტის დაწესება.	E	1	დაბალი
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	ნაკლები თაფლის წარმოება და საარსებო წყაროს დაკარგვა	10-40	C	3	საშუალო	23.06	ავტომანქანები, რომლებსაც წვრილმარცვლოვანი მასალები გადააქვთ, დაცული იქნება გადახურვით, რათა არ მოხდეს მტვრის წარმოქმნა ან გავრცელება	C	2	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	შემცირებული მოსავლის მიღება, რაც იწვევს საარსებო წყაროს დაკარგვას	10-38	C	3	საშუალო	24.01	კონტრაქტორს უნდა ჰქონდეს სარწყავი მანქანების სათანადო მარაგი და რეგულარულად გამოიყენოს ისინი სამშენებლო დერეფანში, მისასვლელ და სოფლის გზებზე, რომელიც სამშენებლო ავტომანქანების მოძრაობისათვის გამოიყენება მშრალ პირობებში	C	1	დაბალი
		ეკოლოგია	ცხოველთა რესპირატორული პრობლემები	10-12	B	2	დაბალი	24.02	პროექტის სატრანსპორტო საშუალებებისთვის გრუნტის გზებზე და სამშენებლო დერეფანში მოძრაობის დროს 30კმ/სთ სიჩქარის მკაცრი ლიმიტი დაწესდება	B	1	დაბალი
								24.05	კონტრაქტორის ადგილობრივ მოსახლეობასთან ურთიერთობის ოფიცირი თაფლის მოსავლის აღების სეზონამდე შეარჩევს მეფუტკრეებს, რომელთა სკები მილსადენის და ინფრასტრუქტურის მშენებლობის, ბანაკის და მიღების შესანახი უზნების ან მისასვლელი გზების 300მ რადიუსში მდებარეობს. ამ მეფუტკრეებს მიმართავენ თხოვნით გადაიტანონ საკუთარი სკები (როგორც გადასატანი, ისე სტაციონარული სკები) სათანადო მანძილზე (სულ მცირე 300 მ) მარშრუტიდან სეზონის მანძილზე.			
								24.06	პროექტის უარყოფითი ზემოქმედების შემთხვევაში კომპანიის მიერ შემუშავებული და განხორციელებული იქნება მეფუტკრეებისთვის კომპენსაციის გადახდის პოლიტიკა.			
								OP13	ექსპლუატაციის საქმიანობების დროს წარმოქმნილი მტვერი განხილულია როგორც შემაწუხებელი ფაქტორი და მისი მონიტორინგი მოხდება ვიზუალური დაკვირვებით			
								OP23	უზნის გარეთ მტვრით გამოწვეული შეწუხების შესახებ საჩივრები იქნება აღნუსხული, გადაცემული, გამოძიებული და საჭიროების შემთხვევაში გატარდება შესაბამისი ქმედებები.			
								X8.01	განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მტვრის სუპრესიის ღონისძიებების განხორციელებას, იქ სადაც სამშენებლო დერეფანი გადის სამხედრო ბანაკთან (კმნ3), ახალი სამგორის (კმნ24) საცხოვრებელ სახლებთან, კრწანისის (კმნ40) საცხოვრებელ სახლებთან, კუმისის (კმნ45) აგარაკებთან და სკოლასთან და სხვა შენობებთან (კმნ1.8, კმნ27.5, კმნ28.5, კმნ42.5) ახლოს			
								2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								4.09	კომპლექსური აღდგენა დაიწყება რაც შეიძლება ადრე და აღდგენის აღწერის მიხედვით განხორციელდება			
								24.07	დამუშავებული ჩამდინარე წყალი გამოყენებული იქნება გზების ზედაპირის დასატენიანებლად მტვრის წარმოქმნის შერბილების მიზნით			
								33.01	კონტრაქტორს მოეთხოვება საჩივრების პროცედურის შემუშავება და განხორციელება, რათა ადგილობრივ მოსახლეობას საკუთარი წუხილის გამოხატვის საშუალებას მიეცეს.			
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
								33.18	საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრებმა შეიძლება გასწიონ დახმარება საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებლად ემისიებთან დაკავშირებული საკითხების თაობაზე და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ემისიებთან დაკავშირებული საჩივრები მეთვალყურეობის ქვეშ იყოს და მოხდეს მათზე შესაბამისი რეაგირება			
								X8.02	განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მტვრის სუპრესიის ღონისძიებების განხორციელებას, იქ სადაც CSG2 მისასვლელი გზა გადის ნარდევანთან და ბერთა/ოლიანგთან ახლოს			
A25	სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობის, სამშენებლო სამუშაოების და სამშენებლო ბანაკისაგან წარმოქმნილი ხმაური	მშენებლობის ხმაური	შემფოთება, რომელიც ზეგავლენას ახდენს გამრავლებაზე და/ან ქცევაზე	10-12	B	2	დაბალი	25.01	სამშენებლო სამუშაოები ძირითადად ჩატარდება დღის საათებში (გარდა გარკვეული სამუშაოებისა). სადაც ადამიანები ახლოს ცხოვრობენ სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების ადგილთან ან სადაც შეწყუხების შესაძლებლობა მაღალია (მაგ., აფეთქება), ადგილის სპეციფიკურობიდან გამომდინარე რისკის შეფასება მოხდება სადამოს 7 საათიდან დღის 7 საათამდე ინტერვალში.	B	1	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			შემფოთება, რომელიც იწვევს გაღიზიანებას, ცვლაში მუშა- მოსამსახურეთა ძილის დარღვევას და სკოლის მოსწავლეთა მიერ კონცენტრაციის უნარის დაკარგვას	10-27	D	2	საშუალო	25.02	მძღოლების ტრენინგი ასევე მოიცავს რჩევებს ქვევების შესახებ, რომელიც პოტენციური შეწუხების სიდიდეს შეამცირებს, როგორცაა მაგალითად ხმოვანი სიგნალის გამოყენება, რადიოს ხმამაღლა ჩართვა ღია ფანჯრების შემთხვევაში, ძრავის უქმად მუშაობის დროს ძრავის გამორთვა, სიჩქარის შეზღუდვის მკაცრი კონტროლი და სიჩქარის მომატება და რბილად დამუხრუჭება	D	1	დაბალი
								25.03	პროექტის შესავალი ტრენინგი მოიცავს ინსტრუქციებს ხმაურით გამოწვეული შეწუხების მინიმუმამდე შემცირების შესახებ			
								25.04	ადგილობრივ მცხოვრებებს წინასწარ ეცნობებათ ისეთი დაგეგმილი სამუშაოების შესახებ, რომელიც პროექტით განსაზღვრულია როგორც ხმაურიანი (მაგ., აფეთქება, ხიმინჯების გადაადგილება, საცდელი წნევის გამოშვება)			
								25.05	პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების მიხედვით პერიოდულად ჩატარდება ხმაურის მონიტორინგი			
								25.07	შემუშავდება და განხორციელდება ბანაკის წესები, რომელიც მოიცავს ხმაურიანი მოქმედების შეზღუდვას (მაგ., პირადი რადიოების არასათანადო გამოყენება და სხვა), რათა თავიდან იქნას აცილებული ადგილობრივ მცხოვრებთა შეწუხება			
								25.08	პროექტის მსვლელობისას თავიდან იქნება აცილებული ტრანსპორტის უკუსვლა პრაქტიკულობის ფარგლებში, და უპირატესად გამოყენებული იქნება აკუსტიკურად "თეთრი ხმაურის" უკუსვლის სიგნალი			
								25.09	მილსადენის და ობიექტების მშენებლობის და სამშენებლო ბანაკის და მიწების შესანახი ზონების ექსპლუატაციის დროს, სადაც სამუშაოები მიმდინარეობს საცხოვრებელი სახლებისგან 400მ-ზე ნაკლებ მანძილზე და ერთ თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში, პერიოდულად ხმაურის მონიტორინგის მოწყობილობის 10 წუთიანი ხანგრძლივობის ჩვენებების აღება (პროექტის პროცედურების შესაბამისად) მოხდება შენობის ფასადთან პოტენციურად ხმაურიანი საქმიანობის დაწყებისას. თუ ხმაურის დონე გადააჭარბებს პროექტის სტანდარტებს, განხორციელდება ღონისძიებები ხმაურის დონის შემცირების მიზნით (მაგ. ღობეები)			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								25.10	CSG1, CSG2 და PRMS მშენებლობის დროს ადგილობრივი მოსახლეობა გაფრთხილებული იქნება როდის და სად ჩატარდება ხმაურის გამომწვევი სამუშაოები (მაგ., აფეთქება, დამტახტელება)			
								25.11	ექსპლუატაციაში შეყვანის და ტესტირების დროს წარმოქმნილი ხმაურის შემცირების მიზნით გამოყენებული იქნება ხმაურის დამხშობი დანადგარები, სადაც ეს პროექტით მიზანშეწონილად არის ჩათვლილი.			
								37.10	დამით მგზავრობა მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში მოხდება, კომპანიის თანხმობით, რათა მინიმუმამდე შეცირდეს მგზავრობასთან დაკავშირებული რისკი და მოსახლეობის შეწუხება			
								37.20	მისასვლელი გზების მარშრუტების შერჩევამდე მოხდება მარშრუტების მრავალდარგოვანი შეფასება			
								OP148	ადრეული სამუშაოების დროს, მოხდება 10-წუთიანი ჩვენებების აღება CSG1, CSG2 და PRMS-ის ხმაურის მიმართ სენსიტიურ უახლოეს რეცეპტორებთან, იმის დასადასტურებლად, რომ საიტი აკმაყოფილებს პროექტის შესაბამის გარემოსდაცვით სტანდარტებს			
								23.02	მწარმოებლის რეკომენდაციების შესაბამისად, რეგულარულად მოხდება დანადგარებისა და ავტომანქანების შეკეთება, რათა მიღწეული იქნას საწვავის მაქსიმალური ეფექტურობა და შემცირდეს ემისიები			
								33.18	საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრებმა შეიძლება გასწიონ დახმარება საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებლად ემისიებთან დაკავშირებული საკითხების თაობაზე და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ემისიებთან დაკავშირებული საჩივრები მეთვალყურეობის ქვეშ იყოს და მოხდეს მათზე შესაბამისი რეაგირება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								X9.01	სამხედრო ბანაკთან (კმ63), ახალი სამგორის (კმ624) საცხოვრებელ სახლებთან, რუსთავის საცხოვრებელ სახლებთან (კმ632) და კრწანისის (კმ640) საცხოვრებელ სახლებთან, რომლებიც მშენებლობის ახლოს მდებარეობს, კუმისის (კმ645) აგარაკებთან და სკოლასთან და სხვა შენობებთან (კმ61.8, კმ627.5, კმ628.5, კმ642.5), თუ მშენებლობა გაგრძელდება 1 თვეზე მეტ ხანს, პერიოდულად, მონიტორინგის მოწყობილობით მოხდება 10 წუთის ხანგრძლივობის ჩვენებების აღება (პროექტის პროცედურების შესაბამისად) პოტენციურად ხმაურიანი ქმედებების დაწყებისას და თუ ხმაურის დონე გადააჭარბებს პროექტის სტანდარტებს, მოხდება შესაბამისის ზომების განხორციელება (მაგ. ღობეები)			
								X9.02	სადაც CSG2 მისასვლელი გზა გადის ნარდევანთან და ბერთა/ოლიანგთან ახლოს, თუ მშენებლობა გრძელდება ერთ თვეზე მეტ ხანს, მონიტორინგის მოწყობილობით მოხდება 10 წუთიანი ჩვენებების აღება პოტენციურად ხმაურიანი ქმედებების დაწყებისას და თუ ხმაურის დონე გადააჭარბებს პროექტის სტანდარტებს, მოხდება შესაბამისის ზომების განხორციელება (მაგ. ღობეები)			
	ხმაურის ემისიები ობიექტების ექსპლუატაციის დროს	ექსპლუატაციის ხმაური (უწყვეტი)	შემფოთება, რომელიც იწვევს გაღიზიანებას, ცვლაში მუშა-მოსამსახურეთა ძილის დარღვევასა და სკოლის მოსწავლეთა მიერ კონცენტრაციის უნარის დაკარგვას	10-27	C	1	დაბალი	D5.038	CSG2-ის შენობებში, რომლებშიც განთავსებული გაზის ტურბინები და საკომპრესორო ერთეულები, როგორც წესი, აწყობილი იქნება 150 მმ სისქის სენდვიჩისებრი ფირფიტებით ხმაურის გავრცელების კონტროლისათვის.	C	1	დაბალი
								D5.039	CSG1-ის შენობებში, სადაც განთავსებულია გაზის ტურბინები და საკომპრესორო ერთეულები, გამოყენებული იქნება მაღალ-ეფექტური აკუსტიკური ქალაზები, რომლებიც უზრუნველყოფს ბუნებრივ ვენტილაციას და ინარჩუნებს მაღალ-ეფექტურ აკუსტიკურ პროექტს პლაკირებისათვის			
								D5.040	მაღალ-ეფექტური მაცივები საკომპრესორო და ენერჯის გენერატორი გაზის ტურბინის გადამუშავებული გაზის თითოეული საკვამურისათვის შეამცირებს ხმაურის ინტენსივობას 115 დბ(A)-დან 100 დბ(A)-მდე.			
								D5.041	მაცივები ასევე გამოყენებული იქნება წვისა და ვენტილაციის ჰაერის შემშვებ სისტემაში ხმაურის ინტენსივობის კონტროლისათვის.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								D5.042	მაღალ-ეფექტური აკუსტიკური საიზოლაციო მასალით შეიფუთება დაწნეხილი გაზის მილები და კომპრესორული გამაცივებლის-შემდგომი ვენტილატორების საინჟინრო პროექტი მათგან მომდინარე ხმაურის ინტენსივობას შეამცირებს.			
								25.11	ექსპლუატაციაში შეყვანის და ტესტირების დროს წარმოქმნილი ხმაურის შემცირების მიზნით გამოყენებული იქნება ხმაურის დამხშობი დანადგარები, სადაც ეს პროექტით მიზანშეწონილად არის ჩათვლილი.			
								OP14	ყოველ 6 თვეში ერთხელ სენსიტიურ რეცეპტორებთან - CSG1, CSG2 და PRMS ობიექტების გარშემო, ჩატარდება ხმაურის მონიტორინგი, მოდელირების შედეგების და პროექტის სტანდარტებთან შესაბამისობის გადასამოწმებლად. როცა დადგინდება, რომ მონიტორინგის შედეგები პროექტით დადგენილ სტანდარტებთან შესაბამისობაშია, მოხდება მონიტორინგის სიხშირის გადახედვა და შემცირება			
								OP18	განხორციელდება მუდმივი ტრეინინგის პროგრამა ინფრასტრუქტურის პერსონალისთვის, რომელიც მოიცავს გარემოს დაცვის სტანდარტებთან შესაბამისობას და ანგარიშის წარდგენას			
								OP48	გარეთ (მაგალითად, შენობის ფასადიდან 3.5 მ-ის მოშორებით) ინფრასტრუქტურის ახლოს მდებარე რეცეპტორებთან ხმაურის გაზომვა ჩატარდება შესაბამისად მომზადებული, კომპეტენტური პერსონალის მიერ, რომელიც გამოიყენებს დაკალიბრებულ ხმაურის გამზომ მოწყობილობას, რომელიც ISO 1996 საერთაშორისო სტანდარტის (გარემო ხმაურის აღწერა და გაზომვა) შესაბამისია			
								OP50	განხორციელდება პრევენციული სარემონტო პროგრამა, რომელიც შემუშავებულია ყველა დანადგარის და აღჭურვილობის პროექტის სტანდარტების შესაბამისად ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად.			
								OP125	შესაბამისი უფლებამოსილი პირები ინფორმირებულნი იქნებიან მილსადენის და მისი ობიექტების დაცვის ზონებში მესამე მხარის მიერ დაგეგმილი ან განხორციელებული მიმდინარე მშენებლობის შესახებ			
								OP15	პროექტის ფარგლებში მოხდება ხმაურთან დაკავშირებული საჩივრების მონიტორინგი, რათა განისაზღვროს ხმაურიან სამუშაოებთან არსებული კავშირი და შემდგომი ქმედებების საჭიროება.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								33.18	საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცირებმა შეიძლება გასწიონ დახმარება საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებლად ემისიებთან დაკავშირებული საკითხების თაობაზე და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ემისიებთან დაკავშირებული საჩივრები მეთვალყურეობის ქვეშ იყოს და მოხდეს მათზე შესაბამისი რეაგირება			
	ხმაურის ემისია ობიექტების ტექნოლოგიების დროს	ექსპლუატაციის ხმაური (ტექნოლოგიური)	შემფოთება, რომელიც იწვევს გაღიზიანებას, ცვლაში მუშა-მოსამსახურეთა ძილის დარღვევასა და სკოლის მოსწავლეთა მიერ კონცენტრაციის უნარის დაკარგვას	10-27	C	5	მაღალი	OP137	CSG1, CSG2 და PRMS-ზე გაზის მსხვილი დანადგარების სარემონტო ვენტილაციის სამუშაოების დროს ნაკადის სიჩქარე შეიძლება გამოიწვიოს LAmax ხმაურის დონე, რომელიც გადააჭარბებს პროექტის სტანდარტებს. ამიტომ ეს სამუშაოები არ ჩატარდება 23:00 - 07:00 სთ-ებს შორის	C	2	დაბალი
								OP138	ადგილობრივ მოსახლეობას წინასწარ ეცნობება CSG1, CSG2, PRMS ობიექტებზე ნებისმიერი მოსაღდნელი სარემონტო სამუშაოების შესახებ, რომლებიც იწვევს განსაკუთრებულ ხმაურს			
A26	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებით და სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული ვიბრაცია	ვიბრაცია	ძველი შენობების დაზიანება	10-31	C	3	საშუალო	37.08	ხშირად გამოყენებული მისასვლელი გზების ზედაპირები რეგულარულად შემოწმდება და შეკეთდება, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი კარგ მდგომარეობაში შენარჩუნება, განსაკუთრებით კი გზასთან ახლომდებარე არამყარი შენობების არსებობის შემთხვევაში (უნდა აისახოს კონკრეტული უბნის კვლევაში)	C	2	დაბალი
								25.14	მშენებლობის დაწყებამდე ჩატარდება კვლევები იმ შენობების გარე მდგომარეობის აღსაწერად, რომლებიც გასხვისების დერეფანთან ან მისასვლელ გზასთან ახლოსაა განლაგებული; რაიმე საჩივრის არსებობის შემთხვევაში ეს ფოტოები საბაზისო დამადასტურებელი მასალის როლს შეასრულებს.			
								25.15	შეფასდება დაზიანებასთან დაკავშირებული საჩივრების საფუძვლიანობა; თუ დაზიანება სამშენებლო ტრანსპორტის მოძრაობით არის გამოწვეული, გადახდილი იქნება კომპენსაცია			
								25.16	მოხდება საბურავების წნევის მონიტორინგი და მისი შესაბამის დონეზე შენარჩუნება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								37.08	ხშირად გამოყენებული მისასვლელი გზების ზედაპირები რეგულარულად შემოწმდება და შეკეთდება, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი კარგ მდგომარეობაში შენარჩუნება, განსაკუთრებით კი გზასთან ახლომდებარე არამყარი შენობების არსებობის შემთხვევაში (უნდა აისახოს კონკრეტული უბნის კვლევაში)			
A27	არქეოლოგიური ნაშთების შემფოთება	კულტურული მემკვიდრეობა	ცნობილი არქეოლოგიური ძეგლების დაკარგვა / შემფოთება	10-32	C	4	საშუალო	27.01	განხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის მართვის გეგმა, რომელიც მოიცავს საფეხურებრივი შეფასების ხუთ-ფაზიან სტრატეგიას და მშენებლობის ზემოქმედების შერბილებას	A	1	დაბალი
		კულტურული მემკვიდრეობა	მშენებლობის დროს ადრე უცნობი არქეოლოგიური ძეგლების დაკარგვა / შემფოთება	10-32	C	4	საშუალო	27.02	შემოწმდება კულტურული მემკვიდრეობაზე პოტენციური ზემოქმედების უბნები და მშენებლობის დაწყებამდე განხორციელდება აუცილებელი გათხრები			
								27.04	წინასამშენებლო სამუშაოები უკვე ცნობილი არქეოლოგიური ადგილების შეფასების და აღრიცხვისთვის შეთანხმებული იქნება კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსთან			
		კულტურული მემკვიდრეობა	მშენებლობის დროს ადრე უცნობი არქეოლოგიური ძეგლების დაკარგვა / შემფოთება	10-32	C	4	საშუალო	27.03	მოხდება მშენებლობის დროს იდენტიფიცირებული არქეოლოგიური ადგილების აღრიცხვა	C	2	დაბალი
								27.05	გასხვისების დერეფანში, ობიექტების უბნებზე, სამშენებლო ბანაკებში, დანადგარების დასაწყობების ადგილებზე და დამხმარე მეურნეობებში მიწის ზედა ფენის მოხსნის და სამშენებლო დერეფნის თხრილის გათხრის დროს განხორციელდება არქეოლოგიური ზედამხედველობის პროგრამა (პროცესის მიმდინარეობის დაკვირვება). არტეფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, კომპანია უფლებამოსილია დროებით შეაჩეროს სამუშაოები უბნის არქეოლოგიური შესწავლისთვის			
								27.06	არქეოლოგიური არტეფაქტების ან სტრუქტურების აღმოჩენის შემთხვევაში არქეოლოგიური რჩევის მისაღებად პროექტი მიმართავს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის შესახამის აკრედიტებულ ინსტიტუტებს და კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს და განახორციელებს შემთხვევითი აღმოჩენების პროცედურებს			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								27.07	პროცესის დაკვირვების შედეგად არქეოლოგი მისცემს რჩევას მშენებლობის ზედამხედველს ჩასატარებელი პროცედურების შესახებ შემთხვევითი აღმოჩენების პროცედურების შესაბამისად			
								27.08	კომპანია გაითვალისწინებს მილსადენის მარშრუტში მცირე ცვლილებების შეტანის შესაძლებლობას, კულტურული მემკვიდრეობის იმ ობიექტის დაზიანების თავიდან ასაცილებლად, რომელიც აღმოჩენილი იქნა სამშენებლო სამუშაოების დროს			
								27.09	თუ მილსადენის მარშრუტის შეცვლა აღმოჩენილი ობიექტების დაზიანების თავიდან ასაცილებლად არ არის ადვილი, სამშენებლო სამუშაოები ამ ადგილზე დროებით შეჩერდება, რათა მოხდეს შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოების მიერ გათხრების და აღრიცხვის ჩატარება			
								27.10	მილსადენის ღერმიდან 50მ მოშორებით არსებული ცნობილი არქეოლოგიური ადგილები შემოსაზღვრული იქნება სამშენებლო სამუშაოებისგან მშენებლობის მიმდინარეობის დროს			
								27.11	არქეოლოგიური ცნობიერების ამაღლების საკითხები (როგორცაა აღმოჩენების მფლობელობა, აღმოჩენის შეტყობინება და არქეოლოგიური უბნების დაცვა) ჩართული იქნება შესავალ ტრენინგში			
								27.13	ადგენის დროს საჭირო ნიადაგის გაფხვიერება ან ნებისმიერი სხვა საქმიანობა, რომელიც გრუნტის შემფოთებას გამოიწვევს, დაიგეგმება წინასწარ, რათა მოხდეს in-situ შენარჩუნებული არქეოლოგიური მტკიცებულების გვერდის ავლა			
								19.05	თანამშრომლებს ეკრძალებათ ნადირობა, თევზჭერა ან პროდუქტების (მცენარეების და კულტურული მემკვიდრეობის არტეფაქტების ჩათვლით) შეგროვება პროექტის ფიზიკური კვალის ფარგლებში			
								OP139	სამუშაოები, რომლებიც მოიცავს მიწის ზედა ფენის მოხსნას და გათხრებს ექსპლუატაციის პერიოდში და რომლებიც ჩატარდება პროექტის სამშენებლო სამუშაოებით შეშფოთებული ადგილების გარეთ, ასევე მოიცავს კულტურული მემკვიდრეობის შეფასებას, რათა სამუშაოების დაწყებამდე განისაზღვროს შემარბილებელი ღონისძიებები			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A28	დასაქმება	დასაქმება, უნარები & საარსებო წყაროები	შემცირებული ემიგრაცია	10-36			სასარგებლო	28.01	შიდა მიგრაციის შემცირების მიზნით, ინფორმაცია პროექტის ადგილობრივი დასაქმების სტრატეგიის შესახებ გავრცელება საჯაროდ, მედია შეტყობინებების ჩათვლით, როგორც რეგიონალურ ისე ეროვნულ დონეზე (საჭიროებისამებრ)			სასარგებლო
			ადგილობრივი მოსახლეობის ზრდა	10-36			სასარგებლო	28.03	სამუშაოზე მისაღებად შევსებული განაცხადები განიხილება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ წარდგენა მოხდება განაცხადების შევსების ოფიციალური პროცედურების მიხედვით			სასარგებლო
			დაუგეგმავი შიდა მიგრაციის ზრდა	10-36	C	3	საშუალო	28.04	პროექტის ზეგავლენის ქვეშ მყოფი დასახლებებიდან მუშახელის დაქირავების მიზნები შეთანხმებული იქნება კონტრაქტორთან	C	1	დაბალი
			დაუგეგმავი შიდა მიგრაციის ზრდა	10-36	C	3	საშუალო	28.05	დასაქმების შესახებ მოლოდინის მართვა საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრების მიერ ადგილობრივი დასახლებებისთვის არსებული სამუშაო ადგილების რაოდენობის და ტიპის შესახებ ინფორმაციის წინასწარ მიწოდებით მოხდება	C	1	დაბალი
			ხელმისაწვდომი სამუშაო ადგილების რიცხვისა და შემოსავლების ზრდა, რაც განაპირობებს ფულის მიმოქცევის ზრდას ადგილობრივ / PAC ბაზარზე და იწვევს საერთო ეკონომიკურ ზრდას, თუმცა მცირე მასშტაბით	10-40			სასარგებლო	28.06	დასაქმების პროცედურები იქნება გამჭვირვალე, საჯარო და არა-დისკრიმინაციული და ღია ყველასათვის, განურჩევლად ეთნიკური წარმომავლობისა რელიგიისა, სქესობრივი ორიენტაციისა, უნარშეზღუდულობისა თუ სქესისა			სასარგებლო
			ეკონომიკური ზრდის გამლიერება ქვემო-ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში და ზრდის არსებული ტენდენციების კონსოლიდაცია ახალციხესა და წალკაში	10-40			სასარგებლო	28.07	სამუშაოზე დაქირავების პროცესის დაწყებამდე შემუშავდება სამუშაოს ამომწურავი აღწერა, სადაც მოცემულია იქნება თითოეული პოზიციისათვის აუცილებელი უნარები			სასარგებლო

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			დასაქმებასთან დაკავშირებული მოლოდინების იმედგაცრუება და/ან უკმაყოფილება პროექტში დასაქმებულ ადგილობრივ მოსახლეობსა და იმ ადამიანებს შორის, რომელთა განაცხადები წარუღამტებელი აღმოჩნდა	10-40	C	5	მაღალი	28.08	საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრები მოახდენენ მონიტორინგს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ PAC-ებს მიენიჭოთ უპირატესობა სამუშაო ძალის შერჩევის პროცესში და შერჩევა იყოს არა-დისკრიმინაციული PAC-ების და ეთნიკურობის თვალსაზრისით	C	2	საშუალო
			იმ შინამეურნეობების გაუმჯობესებული ცხოვრების სტანდარტი, რომელთა წევრების შემოსავალი გაიზარდა ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების გამო	10-40			სასარგებლო	28.09	პროექტში მუშაობის დროს ადგილობრივი მუშახელის მიერ ახალი უნარების შეძენის და/ან გაუმჯობესებული უნარების გამოუმუშავების მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში მუშახელს ადგილზევე ჩაუტარდება ტრენინგები			სასარგებლო
			ადგილობრივი მუშა-მოსამსახურეების უნარ-ჩვევების გაუმჯობესება	10-40			სასარგებლო	28.10	პერსონალის ტრენინგის პროგრამა მოიცავს შესავალი და განმეორებითი ინსტრუქტაჟის პროგრამებს, რომელთა მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ ყველა ახალ თანამშრომელს კარგად ესმოდეს, თუ რას საჭიროებს ყოველი სამუშაო, განსაკუთრებით კი ჯანმრთელობის, უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის თვალსაზრისით			სასარგებლო
			შემცირება/სამსახურის დაკარგვა	10-40	C	5	მაღალი	28.11	თანამშრომლებისა და სტუმრების გაცნობით ტრენინგში გათვალისწინებული იქნება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან დაკავშირებული საკითხები	C	5	მაღალი
			SCPX-ის გამოცდილი მუშახელის დაკარგვა მცირე და საშუალო საწარმოებისა და სამოქალაქო სექტორის გამო და არახელსაყრელი გავლენა შედეგზე / მომსახურების მიწოდებაზე	10-40	C	2	დაბალი	28.12	ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების და საზოგადოებრივი ურთიერთობების საკითხებზე განსაკუთრებულად გამახვილდება ყურადღება, სპეციფიკურ საკითხებზე დამატებითი ტექნიკური ინსტრუქტაჟის ჩატარებით	C	2	დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			სასოფლო-სამეურნეო მიწების დაუმუშავებლობა 2-3-წლიანი პერიოდის მანძილზე, რადგან ფერმერები, რომლებიც საკუთარ სარჩოს თვით-დასაქმებით მოიპოვებდნენ, მუშაობენ SCPX-ისათვის და სამუშაო ადგილის დაკარგვის შემდეგ ფერმერებს უჭირთ ფერმერული საქმიანობის გაგრძელება	10-40	C	2	დაბალი	28.13	SCPX პროექტის სხვადასხვა კომპონენტების მშენებლობის პროცესში მუშახელი სამუშაო ადგილზე ტრეინინგსა და დისკუსიებში მიიღებს მონაწილეობას	C	2	დაბალი
								28.14	ყველა მუშას ექნება კონტრაქტი, რომელიც აღწერს სამუშაო პირობებს და ყველა მათგანს აუხსნის სამუშაოს შინაარსს			
								28.02	არაკვალიფიციური მუშახელის დაქირავების დროს უპირატესობა მიენიჭება პროექტის ზეგავლენის ქვეშ მყოფი დასახლებების მოსახლეობას			
								28.15	დასაქმების პროგრამის ფარგლებში საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრების ჯგუფები ეცდებიან მოაგვაროს ნებისმიერი არასწორი წარმოდგენა ხელფასსა თუ პირობებს შორის აშკარა განსხვავებების შესახებ			
								28.17	PAC-ებს ეცნობებათ ვაკანტური სამუშაო ადგილების არსებობის შესახებ (დასაქმების მიზნების მიხედვით) შესაბამისი და ხელმისაწვდომი მედია საშუალებებით			
								28.18	შემუშავდება და განხორციელდება გეგმა, რომელიც პერსონალს არ ურჩევს შეიძინოს საქონელი არაფორმალური გამყიდველებისაგან, რათა ხელი შეუშალოს დამატებითი ბიზნესის ქონის იმედით გამყიდველთა დამკვიდრებას სამშენებლო ბანაკების სასაზღვრო ხაზებთან			
								28.20	კონტრაქტორი გააფთხილებს მუშახელს პერსონალის შერჩევის დროს მათი მიწის მოვლის გარეშე დატოვების რისკის შესახებ			
								28.21	კონტრაქტორი მოამზადებს შემცირებების გეგმას, იმ მიზნით, რომ შემცირდეს შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტით გამოწვეული ზემოქმედება			
								28.22	შერჩევის პროცესში კონტრაქტორი განმარტავს დროებითი ხასიათის სამუშაო ადგილებს და მუშახელს აუხსნის, რომ ისინი მზად უნდა იყვნენ სამუშაოს დაკარგვისთვის და სწორად განკარგონ თავისი შემოსავალი დასაქმების დროს			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								28.23	ბანაკის შიგნით არსებულ სამუშაო ადგილებზე (მაგ.: მზარეული, ეკონომი და სხვ.) პროექტი უპირატესობას მიანიჭებს ადამიანებს სამშენებლო ბანაკის PAC-ებიდან, შესაბამისი კვალიფიკაციის არსებობის შემთხვევაში			
								D33.01	პროექტის ფარგლებში შერჩეული იქნა სამშენებლო ბანაკების ადგილები იმავე უბნებზე ან იმ უბნებთან ახლოს სადაც ძირითადი ობიექტები და აღჭურვილობაა განთავსებული.			
A29	საქონლისა და მომსახურების მიწოდება	საქონლისა და მომსახურების მიწოდება	დაუგეგმავი შიდა მიგრაციის ზრდა	10-36	C	3	საშუალო	28.18	შემუშავდება და განხორციელდება გეგმა, რომელიც პერსონალს არ ურჩევს შეიძინოს საქონელი არაფორმალური გამყიდველებისაგან, რათა ხელი შეუშალოს დამატებითი ბიზნესის ქონის იმედით გამყიდველთა დამკვიდრებას სამშენებლო ბანაკების სასაზღვრო ხაზებთან	C	1	დაბალი
			შემცირებული ემიგრაცია	10-36			სასარგებლო	1.02	პროექტისთვის საჭირო შესყიდვების განხორციელების პროცესში გათვალისწინებული იქნება გარემოსდაცვითი მოსაზრებები			სასარგებლო
			ადგილობრივი მოსახლეობის ზრდა	10-36			სასარგებლო	29.03	შესაბამისი კომერციული მოსაზრებების გათვალისწინებით პროექტი შეეცდება, შეისყიდოს საქონელი და მომსახურება საქართველოში და განახორციელებს ამგვარი შესყიდვების მონიტორინგს			სასარგებლო
			დაუგეგმავი შიდა მიგრაციის ზრდა	10-36	C	3	საშუალო					
			გაციდვების ზრდა ადგილობრივი ბიზნესებისთვის და მათთვის, ვინც სრულად / ნაწილობრივ ჩართულია "კოტეჯების" მრეწველობაში	10-40			სასარგებლო					
			ბიზნესის მფლობელების უკმაყოფილება იმის გამო, რომ მათ მიერ შეთავაზებული საქონელი და მომსახურება უარყოფილი იქნა	10-40	C	3	საშუალო					
საკითხები A30 და A31 იხილეთ თავის ბოლოს												

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A32	სასოფლო-სამეურნეო მიწის დაკარგვა ან დანაწევრება მშენებლობის დროს	მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	მილსადენის დერეფანი: მიწის ათვისება მუდმივად, ხოლო დაკავება დროებით მხოლოდ მშენებლობის დროს, შემდეგ მიწა უბრუნდება პირვანდელ მდგომარეობას და გადაეცემა უწინდელ მფლობელს სასოფლო-სამეურნეო მიწებით სარგებლობისათვის – აქედან გამომდინარე, გავლენა მდგომარეობს მიწის სასოფლო-სამეურნეო მიწით გამოყენების შეუძლებლობაში სამ წლამდე პერიოდის მანძილზე	10-38	C	3	საშუალო	X13.01	პროექტით შემოთავაზებული იქნება იმ წყლის დასაწყურებელი ადგილების შემცვლელი, რომლებსაც იყენებენ საქონლისთვის და რომლებიც პროექტთან დაკავშირებული საქმიანობის გამო აღარ არის ხელმისაწვდომი. შემცვლელის ტიპი და ადგილმდებარეობა შეთხზებული იქნება შინაური საქონლის მფლობელებთან და მწყემსებთან. ეს ღონისძიება ეხება CSG2 და PRMS უბნებს, სადაც საქონლის მოვება წარმოადგენს ადგილობრივი საარსებო წყაროს მნიშვნელოვან ნაწილს	B	2	დაბალი
			ობიექტები და მილსადენის მიწისზედა ინფრასტრუქტურები: მიწის ათვისება და დაკავება ხდება მუდმივად – ზემოქმედება მიწის გამოყენების შესაძლებლობის სამუდამოდ დაკარგვაა	10-38	C	3	საშუალო	32.01	პროექტი გაივლის კონსულტაციებს ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებთან, მიწის მესაკუთრეებსა და მოსარგებლებებთან, მათ შორის – სამოვრებით მოსარგებლებებთანაც, სანამ შეზღუდავს მისასვლელს მიწაზე და დაადგენს დროებითი შემოღობვის საჭიროებას	B	2	დაბალი
			ზემოქმედება მომხმარებლებზე (სასოფლო-სამეურნეო კულტურები მოცემულია ქვემოთ)	10-38	C	3	საშუალო	32.03	პროექტისათვის გამოყენებულ სატრანსპორტო საშუალებებისთვის გამოყოფილი იქნება სადგომი ტერიტორიები	B	2	დაბალი
			მიწის სასოფლო-სამეურნეო მიწით გამოყენების შეფერხება	10-38	B	2	მცირე	32.04	პროექტი უზრუნველყოფს პირუტყვის დასაწყურებელი ისეთი ადგილების ჩანაცვლებას, რომლებიც პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების გამო ვეღარ იქნება დანიშნულებისამებრ გამოყენებული. დასაწყურებელი ადგილების ტიპი და მდებარეობა შეთანხმდება პირუტყვის მფლობელებთან და მწყემსებთან.	A	1	ძალიან დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			მიწის სასოფლო-სამეურნეო მიზნებით გამოყენება სამი წლის მანძილზე არ იქნება შესაძლებელი	10-38	B	2	მცირე	32.05	კომპანიის მიწის შესყიდვის ჯგუფი, ეკოლოგი და მშენებლობის კონტრაქტორები მიწის წინა მესაკუთრესთან / მოსარგებლესთან ერთად განახორციელებენ სამშენებლო პერიოდში გამოყენებული მთელი მიწის საბოლოო ინსპექციას	A	1	ძალიან დაბალი
			ზემოქმედების ქვეშ არსებულ მიწის ნაკვეთზე შეუძლებელი იქნება ყოველწლიური სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოყვანა და მოსავლის აღება	10-38	C	3	საშუალო	17.05	დროებითი სამუშაოების უზნები აღდგება თავდაპირველ მდგომარეობის მიახლოებულ მდგომარეობამდე (მშენებლობის წინა ანგარიშების ან ახლომდებარე ტერიტორიების შესაბამისად)	A	1	ძალიან დაბალი
			მიწის სათიბად ან საძოვრად გამოყენება არ იქნება შესაძლებელი	10-38	C	3	საშუალო	32.07	პროექტი შეატყობინებს მიწის მესაკუთრეებს/მოსარგებლებს ხელახალი გამოყენების შეზღუდვის შესახებ, რაც მოქმედებს პროექტით გამოყენებული მიწის მიმართ	A	1	ძალიან დაბალი
			მოსავლის დაკარგვა	10-38	C	3	საშუალო	32.08	ჩაწყობილ მიწებს შორის დატოვებული იქნება წყვეტის ადგილები, სადაც ეს უსაფრთხოა და აუცილებელი ადამიანების, გარეული ცხოველების და პირუტყვის მიერ სამშენებლო დერეფნის გადასაკვეთად	B	2	დაბალი
			უფრო ძლიერი ზემოქმედება ადამიანებზე, რომლებისთვისაც კომპენსაციის მოთხოვნა ნაკლებად შესაძლებელია	10-38	C	3	საშუალო	32.09	მილსადენის შედუღებამდე მიწები გასხვისების დერეფანში ჩვეულებრივ 15კმ-ზე მეტ მანძილზე გაჭიმული არ იქნება	B	2	დაბალი
								D5.096	ჩამკვეტი სარქველი, PRMS და CSG1 ერთადაა განლაგებული აუთვისებელი მიწების დამატებითი განაშენიანების საჭიროების მინიმუმის მიზნით			
								39.02	განხორციელდება უზნის შეფასება (ეკოლოგიის, კულტურული მემკვიდრეობის, სოციალური საკითხების, ეროზიის რისკის და წყლის რესურსების გათვალისწინებით), თუ ESIA-ს წარდგენის შემდეგ იდენტიფიცირებული იქნება დამატებითი მიწის საჭიროება			
								39.01	დამატებითი მიწის საჭიროების წარმოშობის შემთხვევაში კონსულტაციები გაიმართება შესაბამის ადგილობრივ ორგანოებთან და მოპოვებული იქნება საჭირო ნებართვები და თანხმობები			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								39.03	პროექტის ფარგლებში მომზადდება ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების ანგარიში თუ გამოყენებული იქნება ESIA-ში აღწერილი მიწის გარდა სხვა დამატებითი მიწა; შეფასების მასშტაბი დამოკიდებული იქნება შემოთავაზებულ საქმიანობაზე და ზონის სენსიტიურობაზე			
								3.15	ნიადაგის ქვედა და ზედა ფენის აღდგენის დასრულების შემდეგ მშენებლობის კონტრაქტორი და კომპანიის პერსონალი შეამოწმებს შემფოთებულ არეებს, ეროზიის ნიშნების, ფერდობების სტაბილურობის, რელიეფის, ტოპოგრაფიული მრავალფეროვნების, ზედაპირული წყლის დაწრეტის დასაშვები სიდიდისა და ფუნქციის და დატკეპნის დადგენის თვალისაზრისით. საჭიროების შემთხვევაში, იქ, სადაც აღდგენა არ აკმაყოფილებს პროექტის კრიტერიუმებს, განხორციელდება შემარბილებელი ღონისძიებები			
								32.05	კომპანიის მიწის შესყიდვის ჯგუფი, ეკოლოგი და მშენებლობის კონტრაქტორები მიწის წინა მესაკუთრესთან / მოსარგებლესთან ერთად განახორციელებენ სამშენებლო პერიოდში გამოყენებული მთელი მიწის საბოლოო ინსპექციას			
								35.08	სარწყავი თუ სადრენაჟე სისტემის დაზიანების შემთხვევაში მშენებლობის დასრულებისას მათი აღდგენა მოხდება სულ მცირე მათი თავდაპირველი მდგომარეობის სტანდარტის მიხედვით			
								2.04	სამუშაო ტერიტორიაზე წყლის დაგუბების ან დაჭაობების თავიდან აცილების მიზნით, სადაც საჭირო იქნება, მოეწყობა დროებითი სადრენაჟე სისტემა (როგორც ეს განსაზღვრულია კომპანიის მიერ)			
								X15.01	CSG2-თან ახლოს მდებარე ეკლესიასთან მისასვლელი გზა შენარჩუნებული იქნება მშენებლობის პერიოდში, ვიდრე პროექტით გზის შენარჩუნება ჩაითვლება უსაფრთხოდ.			
								OP25	ექსპლუატაციის განყოფილება დაუკავშირდება ხელისუფლების წარმომადგენლებს, რათა შეიქმნას სახელმძღვანელო სასოფლო-სამეურნეო მიწების მისასვლელი/სატრანზიტო გზების პატრულირებისას ქცევის და ზიანის შემთხვევაში შეტყობინების წესები შესახებ			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A33	საზოგადოებასთან ურთიერთობა	საზოგადოებასთან ურთიერთობა	სამშენებლო მუშახელის კულტურული განსხვავებებით, ანტი-სოციალური ქცევით, შესაძლო პროსტიტუციით და ბანაკის უბნებთან უსაქმური ადამიანების შეკრებით გამოწვეული დამაბულობები	10-40	C	5	მაღალი	33.01	კონტრაქტორს მოეთხოვება საჩივრების პროცედურის შემუშავება და განხორციელება, რათა ადგილობრივ მოსახლეობას საკუთარი წუხილის გამოხატვის საშუალებას მიეცეს.	C	4	საშუალო
			ადგილობრივი მუშახელის იმდებარეობა და უკმაყოფილება, თუ ისინი იგრძნობენ, რომ უცხოელი მუშახელის ხელფასი ან სამუშაო პირობები ანალოგიური სამუშაოსათვის უკეთესია	10-40	C	5	მაღალი	33.02	ყველა მუშა მიიღებს სულ მცირე იმ მინიმალურ ანაზღაურებას, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობითაა განსაზღვრული	C	4	საშუალო
								33.03	საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრების ჯგუფებს რეგულარული კავშირი ექნებათ ადგილობრივ მოსახლეობასთან მშენებლობის დაწყებამდე, მშენებლობის მიმდინარეობისას და მისი დასრულების შემდეგ			
								33.04	შემუშავდება და თანამშრომლის შესავალი ინსტრუქტაჟის დროს ყველა დაქირავებულსა და ბანაკში მცხოვრებს დაურიგდება თანამშრომლის ქცევის კოდექსი			
								33.06	დასაქმებულთა ქცევის კოდექსით მომუშავე პერსონალს ეკრძალება მონაწილეობა არალეგალურ ქმედებებში, მათ შორის არალეგალური პრეპარატების მოხმარება, ქრთამი და კორუფცია ან საჩუქრების მოთხოვნა ან მიღება ადგილობრივი მოსახლეობისაგან.			
								33.08	სამშენებლო ბანაკებში იმოქმედებს ალკოჰოლის მოხმარების შემზღუდავი პოლიტიკა			
								33.09	მუშახელის ტრეინინგი მოიცავს ინსტრუქტაჟს ბანაკის წესებისა და ადგილობრივი საკითხებისა და სენსიტიურობების შესახებ			
								33.10	აიკრძალება ბანაკებში ნებართვის გარეშე შესვლა ან ბანაკების ტერიტორიის თუ აღჭურვილობის გამოყენება.			
								33.11	ბანაკები უზრუნველყოფილი იქნება მთელი რიგი რეკრეაციული საშუალებებით, რათა შემცირდეს ადგილობრივ დასახლებებში სარეკრეაციო ადგილების ძებნის საჭიროება.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
								33.15	პროექტი რეგულარულად განიხილავს ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედებების შემარბილებელ ღონისძიებებს და ყოველ ექვს თვეში გამართავს კონსულტაციებს PAC ლიდერებთან; კონსულტაციებზე ლიდერებს მიეწოდება ინფორმაცია განხორციელების სტატუსისა და შედეგების შესახებ და გაიმართება მსჯელობა ნებისმიერი სახის ცვლილებებზე, რომლებსაც შეიძლება საჭიროებდეს "დაბინძურების პრევენციის გეგმა" ან "ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების გეგმა" ცვლილებების შეთავაზებამდე			
A34	საველე საზღვრების დაკარგვა	მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	მიწის სასოფლო-სამეურნეო მიზნით გამოყენების შეფერხება	10-40	B	2	დაბალი	34.01	ნებისმიერი მოშლილი საველე საზღვრები ჩანაცვლდება დროებითი ღობით მიწათმფლობელის / მიწათსარგებლის გონივრული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად	A	1	დაბალი
		მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	პირუტყვის უბედური შემთხვევები, რაც საარსებო წყაროს კარგვის მიზეზია	10-40	C	3	საშუალო	33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად	C	2	დაბალი
								32.07	პროექტი შეატყობინებს მიწის მესაკუთრეებს/მოსარგებლებს ხელახალი გამოყენების შეზღუდვის შესახებ, რაც მოქმედებს პროექტით გამოყენებული მიწის მიმართ			
A35	მესამე მხარის ინფრასტრუქტურის დაზიანება (მილსადენები, კაბელები და სხვ.)	ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	სხვა მომხმარებლებისთვის მიწოდების დროებით დაკარგვა	10-41	D	3	საშუალო	35.01	კონტრაქტორი მოამზადებს სამუშაოს შესრულების მეთოდის აღწერას, რომელიც უნდა მოიცავდეს მესამე მხარის კომუნიკაციების მთლიანობის დაცვის ღონისძიებებს და მისაღები უნდა იყოს მომსახურების ოპერატორისათვის	D	2	საშუალო

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								35.02	მესამე მხარეების მომსახურებისათვის მიყენებული ნებისმიერი დაზიანება დაუყოვნებლივ შეკეთდება მომსახურების ოპერატორთან კონსულტაციის საფუძველზე ან მომსახურების ოპერატორის მიერ.			
								35.03	მომსახურების ნებისმიერი დაგეგმილი ცვლილების შესახებ შეტყობინება უნდა გაეგზავნოს ადგილობრივ ხელისუფლებასა და ზემოქმედების ქვეშ მყოფ მოსახლეობას სამუშაოების დაწყებამდე სულ მცირე 72 სთ-ით ადრე			
								35.04	მომსახურების ხელისშემლის შემთხვევაში კონტრაქტორი მომსახურების მფლობელთან იმუშავებს, რათა შეკეთება დროის გონივრულ შუალედში მოხდეს.			
								35.05	განხორციელდება სარწყავი და სადრენაჟე სისტემების კვლევები მშენებლობის დაწყებამდე მათი მდგომარეობისა და მდგომარეობის დასადგენად			
								35.06	მშენებლობის პროცესში კონტრაქტორის მიზანი იქნება შეინარჩუნოს მოქმედი სარწყავი სისტემების ერთიანობა და ფუნქციონალურობა ისეთი ზომების გამოყენებით, როგორცაა ამოტუმბვა, არხების შეცვლა და ხელოვნური არხების მოწყობა. ნებისმიერი გადახრა გეგმიდან უნდა დამტკიცდეს კომპანიის მიერ			
								35.07	სარწყავი სისტემების დარღვევის შემთხვევაში კონსულტაციები გაიმართება მიწის მფლობელებსა და მიწის მეიჯარეებთან, რათა განისაზღვროს მათი მოთხოვნები დროებითი ზომების საჭიროების შესახებ			
								35.08	სარწყავი თუ სადრენაჟე სისტემის დაზიანების შემთხვევაში მშენებლობის დასრულებისას მათი აღდგენა მოხდება სულ მცირე მათი თავდაპირველი მდგომარეობის სტანდარტის მიხედვით			
								35.09	მესამე მხარის ქონებაზე ზემოქმედების მქონე სამუშაოების დაწყებამდე დაიდება სამუშაოების დაწყების წინა ხელშეკრულება, აღდგენის მოთხოვნების ჩათვლით			
								D30.01	იქ, სადაც ჩაითვლება, რომ შედარებით მაღალია მილსადენის დაზიანების ან მასზე რაიმე ზემოქმედების რისკი, სადაც ხდება სხვა მომსახურებებთან გადაკვეთა და, სადაც ხდება ბილიკების და გზების გადაკვეთა, მილსადენი დაიფარება ბეტონის ფირფიტებით ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთისას			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A36	სარწყავი/სადრენაჟე ინფრასტრუქტურის დარღვევა	მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	სარწყავი არხების და პირუტყვის დასაწყურებელი ორმოების გაურესებული ხელმისაწვდომობა და პირუტყვის გადაადგილების შეფერხება	10-48	C	3	საშუალო	D36.01	დრენაჟი გაკეთდება CSG2 მისასვლელი გზის აღმავალ ნაწილზე, გაივლის სადრენაჟე შტოლს გზის ქვეშ და დაიცლება შემაკავებელი გუბურების ან ენერჯის შემცირების სხვა საშუალებების მეშვეობით ადგილობრივ მდინარეებში.	B	2	დაბალი
									36.03	თუ მესამე მხარის მიწაზე ან მოსავალზე ზემოქმედება მოახდინა პროექტის საქმიანობამ, მაგალითად სარწყავი ან სადრენაჟე სისტემების დარღვევის გამო, გამოყენებული იქნება პროექტის პროცედურები მიწის ან მოსავლის დაზიანების შესახებ		
								35.09	მესამე მხარის ქონებაზე ზემოქმედების მქონე სამუშაოების დაწყებამდე დაიდება სამუშაოების დაწყების წინა ხელშეკრულება, აღდგენის მოთხოვნების ჩათვლით			
								35.05	განხორციელდება სარწყავი და სადრენაჟე სისტემების კვლევები მშენებლობის დაწყებამდე მათი მდებარეობისა და მდგომარეობის დასადგენად			
								35.06	მშენებლობის პროცესში კონტრაქტორის მიზანი იქნება შეინარჩუნოს მოქმედი სარწყავი სისტემების ერთიანობა და ფუნქციონალურობა ისეთი ზომების გამოყენებით, როგორცაა ამოტუმბვა, არხების შეცვლა და ხელოვნური არხების მოწყობა. ნებისმიერი გადახრა გეგმიდან უნდა დამტკიცდეს კომპანიის მიერ			
								35.07	სარწყავი სისტემების დარღვევის შემთხვევაში კონსულტაციები გაიმართება მიწის მფლობელებსა და მიწის მეიჯარეებთან, რათა განისაზღვროს მათი მოთხოვნები დროებითი ზომების საჭიროების შესახებ			
								35.08	სარწყავი თუ სადრენაჟე სისტემის დაზიანების შემთხვევაში მშენებლობის დასრულებისას მათი აღდგენა მოხდება სულ მცირე მათი თავდაპირველი მდგომარეობის სტანდარტის მიხედვით			
								32.04	პროექტი უზრუნველყოფს პირუტყვის დასაწყურებელი ისეთი ადგილების ჩანაცვლებას, რომლებიც პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების გამო ვეღარ იქნება დანიშნულებისამებრ გამოყენებული. დასაწყურებელი ადგილების ტიპი და მდებარეობა შეთანხმდება პირუტყვის მფლობელებთან და მწყემსებთან.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A37	სამშენებლო ტრანსპორტის მიერ ადგილობრივი საგზაო ქსელის გამოყენება	მიწათმფლობელობა და მიწათსარგებლობა	პირუტყვის უბედური შემთხვევები, რაც საარსებო წყაროს კარგის მიზეზია	10-40	C	3	საშუალო	37.01	გზების/ბილიკების გადაკეტვის შესახებ ადგილობრივ მოსახლეობას წინასწარ (სულ მცირე 72 საათით ადრე) ეცნობება.	C	2	დაბალი
		ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	გზის გაფართოება და CSG2 მშენებლობა, რაც შედეგად მოიტანს უფრო ეფექტურ სატრანსპორტო კავშირებს ადგილობრივი მოსახლეობისათვის	10-41			სასარგებლო	37.02	იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია სამუშაოების მიმდინარეობის დროს გზის გადაკეტვის თავიდან აცილება, უზრუნველყოფილი იქნება ალტერნატიული/შემოვლითი გზები.			სასარგებლო
		ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	სატრანსპორტო ნაკადების შეფერხება, რაც გამოიწვევს გზის ადგილობრივი მოსარგებლების შეწყვეტას და საგზაო მოძრაობის შეფერხებას - CSG1	10-42	C	5	მაღალი	37.03	მოძრაობის დროებითი კონტროლი (მაგ., მედროშე) დაინიშნება და საგზაო ნიშნები დაიდგმება იქ, სადაც აუცილებელია უსაფრთხოების გაძლიერება და მიმართულებების მითითება.	B	5	საშუალო
	ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	ინერტული მასალებით და ჭარბი ზომის მძიმე ტვირთებით გამოწვეული გზის დაზიანება - CSG1	10-41	C	4	საშუალო	37.04	გზაჯვარედინებსა და გადაკვეთის ადგილებზე, სადაც საფრთხის რისკის შეფასების შედეგად იდენტიფიცირებულია საავტომობილო მოძრაობის კონტროლის ღონისძიებები, საავტომობილო მოძრაობის კონტროლის დროებითი ზომები იქნება მიღებული (მედროშე, დროებითი შუქნიშნები), რაც საგზაო შემთხვევების რისკს შეამცირებს.	C	3	საშუალო	
	ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	საგზაო მოძრაობის შეფერხება - CSG2 მისასვლელი გზა	10-42	C	5	მაღალი	37.05	ხელისუფლებას ეცნობება დიდი ზომის მძიმე ტვირთის ტრანსპორტირების შესახებ და პროექტი უზრუნველყოფს ტვირთის ესკორტირებას.	C	4	საშუალო	
	ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	საგზაო მოძრაობის შეფერხება - PRMS უბანი	10-42	D	3	საშუალო	37.07	მშენებლობის შემდეგ კონტრაქტორი შეაკეთებს გზებს სულ მცირე წინასამშენებლო მდგომარეობამდე	D	2	საშუალო	
	ინფრასტრუქტურა & მომსახურებები	ინერტული მასალებით და ჭარბი ზომის მძიმე ტვირთებით გამოწვეული გზის დაზიანება- PRMS	10-41	D	4	მაღალი	37.08	ხშირად გამოყენებული მისასვლელი გზების ზედაპირები რეგულარულად შემოწმდება და შეკეთდება, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი კარგ მდგომარეობაში შენარჩუნება, განსაკუთრებით კი გზასთან ახლომდებარე არამყარი შენობების არსებობის შემთხვევაში (უნდა აისახოს კონკრეტული უბნის კვლევაში)	D	3	საშუალო	
								37.09	ყველა კონტრაქტორი და ქვეკონტრაქტორი დაიცავს BP-ს მიერ დაწესებულ ავტომობილის მართვის წესებს			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								37.10	დამით მგზავრობა მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში მოხდება, კომპანიის თანხმობით, რათა მინიმუმამდე შეცირდეს მგზავრობასთან დაკავშირებული რისკი და მოსახლეობის შეწუხება			
								37.11	პროექტის მიზანი იქნება ისეთი მუშა-მოსამსახურეების ტრანსპორტირება ავტობუსებით სამშენებლო უბნებისაკენ, რომლებიც არ ცხოვრობენ სამშენებლო ბანაკებში.			
								37.17	პროექტის მიერ განსაზღვრულ ადგილებში, მშენებლობის დაწყებამდე ჩატარდება გზების მდგომარეობის კვლევა			
								37.20	მისასვლელი გზების მარშრუტების შერჩევამდე მოხდება მარშრუტების მრავალდარგოვანი შეფასება			
								D5.036	მიწების ტრანსპორტირება მოხდება რკინიგზით გადმოტვირთვის წერტილებამდე. რკინიგზის გადმოსატვირთი წერტილი განთავსდება მიწების შესანახ უბანთან ახლოს, რათა შემცირდეს HGV გადაადგილებების რაოდენობა.			
								37.14	სადაც აუცილებელია სატრანსპორტო ნაკადის შენარჩუნება, გადაკვეთა მოხდება ორ ეტაპად და გზის სიგანის მხოლოდ ნახევარი იქნება გამოყენებული თითოეულ ეტაპზე. დამაგრდება ფოლადის ფირფიტები, რომლებიც უზრუნველყოფს ერთმხრივი მოძრაობის შენარჩუნებას			
								D5.055	მიწების ტრანსპორტირება მიწების სასაწყობე ეზოებიდან მოხდება სატვირთო მანქანებით გასხვისების დერეფანთან დამტკიცებული მისასვლელი გზებით და შემდეგ გასხვისების დერეფნის გასწვრივ საჭირო ადგილამდე			
								25.02	მძღოლების ტრენინგი ასევე მოიცავს რჩევებს ქცევების შესახებ, რომელიც პოტენციური შეწუხების სიდიდეს შეამცირებს, როგორცაა მაგალითად ხმოვანი სიგნალის გამოყენება, რადიოს ხმამალა ჩართვა ღია ფანჯრების შემთხვევაში, ძრავის უქმად მუშაობის დროს ძრავის გამორთვა, სიჩქარის შეზღუდვის მკაცრი კონტროლი და სიჩქარის მომატება და რბილად დამუხრუჭება			
								OP25	ექსპლუატაციის განყოფილება დაუკავშირდება ხელისუფლების წარმომადგენლებს, რათა შეიქმნას სახელმძღვანელო სასოფლო-სამეურნეო მიწების მისასვლელი/სატრანზიტო გზების პატრულირებისას ქცევის და ზიანის შემთხვევაში შეტყობინების წესების შესახებ			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								34.01	ნებისმიერი მოშლილი საველე საზღვრები ჩანაცვლდება დროებითი ღობით მიწათმფლობელის / მიწათმოსარგებლის გონივრული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად			
								33.13	ამოქმედდება მექანიზმები, რომლებიც ინდივიდებს მისცემს ჩივილის შესაძლებლობას პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ საქმიანობასთან და დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეებთან დაკავშირებით. ამ მექანიზმების ფარგლებში მოხდება საჩივრების აღრიცხვა მესამე მხარის საჩივრების დოკუმენტირების, გამოსასწორებელი ღონისძიებების და შესაბამისი შედეგების მიღწევის უზრუნველსაყოფად			
								37.18	პროექტისათვის გამოყენებული იქნება BTC და SCP მილსადენების მშენებლობის დაგეგმილი მისასვლელი გზები მილსადენის სამშენებლო დერეფანთან მისადგომად იმისდა მიხედვით, ეს რამდენად პრაქტიკული იქნება.			
								D33.01	პროექტის ფარგლებში შერჩეული იქნა სამშენებლო ბანაკების ადგილები იმავე უბნებზე ან იმ უბნებთან ახლოს სადაც ძირითადი ობიექტები და აღჭურვილობაა განთავსებული.			
								32.08	ჩაწყობილ მიღებს შორის დატოვებული იქნება წყვეტის ადგილები, სადაც ეს უსაფრთხოა და აუცილებელი ადამიანების, გარეული ცხოველების და პირუტყვის მიერ სამშენებლო დერეფნის გადასაკვეთად			
								37.05	ხელისუფლებას ეცნობება დიდი ზომის მძიმე ტვირთის ტრანსპორტირების შესახებ და პროექტი უზრუნველყოფს ტვირთის ესკორტირებას.			
								30.21	იქ, სადაც სატრანსპორტო საშუალებები მოძრაობს გადაკვეთების ირგვლივ, განხორციელდება საგზაო მოძრაობის კონტროლი ან სამუშაო ზონიდან გამოსასვლელი ადგილის ყურადღებით შერჩევა, იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილი იქნას მანქანების უსაფრთხოდ გადაადგილება გზაზე			
A38	გზის დაკვეთა	საგზაო მოძრაობა & ტრანსპორტი	სატრანსპორტო ნაკადების შეფერხება, რაც გამოიწვევს გზის ადგილობრივი მოსარგებლების შეწუხებას	10-42	D	3	საშუალო	37.01	გზების/ბილიკების გადაკვეტის შესახებ ადგილობრივ მოსახლეობას წინასწარ (სულ მცირე 72 საათით ადრე) ეცნობება.	D	1	დაბალი
								37.02	იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია სამუშაოების მიმდინარეობის დროს გზის გადაკვეტის თავიდან აცილება, უზრუნველყოფილი იქნება ალტერნატიული/შემოვლითი გზები.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A39	შემოთავაზებული სამუშაო უბნების ან მეთოდების ცვლილება		პოტენციური ზემოქმედებები, რომლებიც არ შეფასებულა წინამდებარე ESIA-ში					39.01	დამატებითი მიწის საჭიროების წარმოშობის შემთხვევაში კონსულტაციები გაიმართება შესაბამის ადგილობრივ ორგანოებთან და მოპოვებული იქნება საჭირო ნებართვები და თანხმობები			
			შესაძლო ზემოქმედებების არაადექვატური შერბილება					39.02	განხორციელდება უბნის შეფასება (ეკოლოგიის, კულტურული მემკვიდრეობის, სოციალური საკითხების, ეროვნის რისკის და წყლის რესურსების გათვალისწინებით), თუ ESIA-ს წარდგენის შემდეგ იდენტიფიცირებული იქნება დამატებითი მიწის საჭიროება			
								39.03	პროექტის ფარგლებში მომზადდება ბუნებრივი და სოციალური გარემოს შეფასების ანგარიში თუ გამოყენებული იქნება ESIA-ში აღწერილი მიწის გარდა სხვა დამატებითი მიწა; შეფასების მასშტაბი დამოკიდებული იქნება შემოთავაზებულ საქმიანობაზე და ზონის სენსიტიურობაზე			
No.	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	ალბათობა		№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	მნიშვნელობა	ალბათობა	
A30	დასახლებების უსაფრთხოება	დასახლებების უსაფრთხოება	პროექტის უბანთან, კერძოდ კი ღია თხრილთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევის რისკი ადგილობრივ მცხოვრებთათვის და პირუტყვისთვის	10-37	მაღალი	6		30.02	სენსიტიურ ადგილებში, სადაც პროექტი სამშენებლო ტრანსპორტის გადაადგილებისთვის გამოიყენებს ადგილობრივ გზებს და კერძოდ, გზებს, რომლებთანაც ახლოს მდებარეობს სკოლები და სავაჭრო ადგილები, მოხდება უსაფრთხოების შესახებ ცნობიერების ამაღლება სოფლის მოსახლეობასთან შეხვედრების და სკოლაში გაკვეთილების ჩატარების გზით.	მაღალი	5	
			ადგილობრივ მცხოვრებთათვის და პირუტყვისთვის უბედური შემთხვევის რისკი, კერძოდ დაკავშირებული საგზაო მოძრაობასთან	10-37	მაღალი	6		30.04	დასახლებების უსაფრთხოების გეგმის შესაბამისად ისეთი გათხრების შემთხვევაში, რომლებიც გზების და მდინარეების გადაკვეთებზე, ადგილობრივი მოსახლეობის ახლოს ან დატბორილ ადგილებზე ხორციელდება, მოეწყობა დამცავი ბარიერები. უფრო ნაკლები საფრთხის შემთხვევაში საზოგადოების წევრებისთვის მოეწყობა გამაფრთხილებელი ბარიერები	მაღალი	5	
			კონფლიქტის რისკი ადგილობრივ მოსახლეებსა და დაცვის პერსონალს შორის, რაც შეიძლება სხეულისა დაზიანებით ან სიკვდილით დასრულდეს	10-37	მაღალი	6		30.06	იქ, სადაც ადამიანებს გადასვლა ესაჭიროებათ, ღია თხრილების და შედუღებული მილების ზემოთ მოეწყობა ხიდები, თუ ეს მიჩნეული იქნება გონივრულად და განხორციელდება უსაფრთხოდ აღნიშნულ ტერიტორიაზე მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოების გათვალისწინებით	საშუალო	3	

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			სამედიცინო პუნქტამდე პაციენტის გადაყვანის დროს მისი მდგომარეობის გაუარესება	10-37	მაღალი	6		30.08	კონტრაქტორის მიერ დაქირავებული საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრები მონაწილეობას მიიღებენ ან ჩაუტარებენ უსაფრთხოების შესახებ ცნობიერების ამაღლების ტრეინინგს ადგილობრივ ბავშვებს, მათ მშობლებს და/ან მათ მასწავლებლებს	საშუალო	5	
								30.09	იქ, სადაც ეს უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკს წარმოადგენს, წყალი ამოიტუმბება დატბორილი თხრილებიდან (მაგ., ცენტრიფუგული ტუმბოს ან არტეზიანული ჭების გამოყენებით, საჭიროების შემთხვევაში)			
								30.10	პროექტი დანერგავს ნებაყოფლობით პრინციპებს უსაფრთხოების და ადამიანის უფლებების შესახებ			
								30.12	მშენებლობის (და ექსპლუატაციის) დროს ჩატარდება კომპლექსური ექსპერტიზა უსაფრთხოების კონტრაქტორების შერჩევისას, შემუშავდება ჩართულობის წესები და მთელ პერსონალს ჩაუტარდება ტრეინინგი. პერიოდულად განხორციელდება შესრულების მონიტორინგი და აუდიტი			
								30.15	შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით მოხდება მუშახელის ნარკოტიკულ ნივთიერებებზე და ალკოჰოლზე შემოწმების ჩატარება, აღრიცხვა და რეგულარული აუდიტი			
								30.17	მიწისზედა კაბელებსა და დროებითი გადაკვეთის წერტილებზე მისანიშნებლად განთავსდება გამაფრთხილებელი შეტყობინებები და აღმები			
								20.03	სადაც მილსადენი და CSG2 მისასვლელი გზის მარშრუტი კვეთს ადგილებს, რომლებიც ადგილობრივი დასახლებების მცხოვრებთა მიერ იდენტიფიცირებულია როგორც ადამიანების (მწყემსების ჩათვლით) მიერ ინტენსიურად გამოყენებადი, აღიმართება გამაფრთხილებელი ბარიერები და/ან ნიშნები			
								30.18	სამშენებლო ტრანსპორტის გადაადგილების შესახებ გამაფრთხილებელი ნიშნები განთავსდება გზების გადაკვეთებზე და იმ ადგილებში, სადაც პროექტი ამას ჩათვლის საჭიროდ. საგზაო ნიშნები განთავსდება მისასვლელი მარშრუტების გასწვრივ, სანამ ამ გზებზე იმომრავებს მშენებლობის ტრანსპორტი			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								30.21	იქ, სადაც სატრანსპორტო საშუალებები მოძრაობს გადაკვეთების ირგვლივ, განხორციელდება საგზაო მოძრაობის კონტროლი ან სამუშაო ზონიდან გამოსასვლელი ადგილის ყურადღებით შერჩევა, იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილი იქნას მანქანების უსაფრთხოდ გადაადგილება გზაზე			
								30.22	პროექტის სამუშაო უზნებთან მისასვლელი გზების (BTC/SCP მშენებლობისას გამოყენებული გზების გარდა) შემდგომი შერჩევისას მოხდება ისეთი სენსიტიური რეცეპტორების გვერდის ავლა, როგორცაა დასახლებების ცენტრები, საავადმყოფოები, კლინიკები და სკოლები, რამდენადაც ეს იქნება შესაძლებელი			
								30.24	კონტრაქტორმა უნდა გამოიყენოს წინასწარ განსაზღვრული მისასვლელი გზები და ნებისმიერი ახალი გზის გამოყენებისას, რომელიც არ არის პროექტისთვის განსაზღვრული მისასვლელი გზა, მოითხოვოს თანხმობა კომპანიისგან			
								31.02	რისკის შეფასება მოხდება პროექტის მარშრუტის გასწვრივ სენსიტიური რეცეპტორების, როგორცაა საავადმყოფოები და კლინიკები იდენტიფიცირებისთვის. პროექტი უზრუნველყოფს, რომ ამ დაწესებულებებში პროექტით გათვალისწინებულმა სამუშაოებმა არ შეზღუდოს პაციენტების მიყვანისა და გამოყვანის შესაძლებლობა, ან შეიქმნება ალტერნატიული მისადგომები, რომლებიც შეთანხმებული იქნება საავადმყოფოს ან კლინიკის პერსონალთან			
								31.03	SCPX პროექტთან დაკავშირებული მძღოლები ინფორმირებულნი იქნებიან საავადმყოფოსთან სასწრაფო დახმარების მანქანების და ნებისმიერი სხვა ტრანსპორტის თავისუფალი მისასვლელის უზრუნველყოფის მნიშვნელობის შესახებ			
								32.08	ჩაწყობილ მიღებს შორის დატოვებული იქნება წყვეტის ადგილები, სადაც ეს უსაფრთხოა და აუცილებელი ადამიანების, გარეული ცხოველების და პირუტყვის მიერ სამშენებლო დერეფნის გადასაკვეთად			
								32.09	მილსადენის შედუღებამდე მიღები გასხვისების დერეფანში ჩვეულებრივ 15კმ-ზე მეტ მანძილზე გაჭიმული არ იქნება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								30.23	SCPX მილსადენის გასხვისების დერეფანი და ყველა დროებითი სამუშაო სივრცე იქნება შესწავლილი და შემოსაზღვრული (ანუ მონიშნული და სადაც საჭიროა შემოღობილი). კონტრაქტორს მოეთხოვება დაიცვას პროექტის ფიზიკური კვალის საზღვრები			
								19.04	შედულებული მიწების მონაკვეთების ღია თავები შესაბამისად დაილუქება, რათა არ მოხდეს შეღწევა			
								21.01	უწყვეტი ღია თხრილის სიგრძე (იმ თხრილის ჩათვლით, რომელშიც მილი უკვე დამონტაჟებულია, მაგრამ არ არის ამოვსებული, თავისუფალი სივრცით არა უმეტეს 1მ) არ გადააჭარბებს 10კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე და ღია თხრილის მაქსიმალური სიგრძე არ გადააჭარბებს 15კმ-ს მილსადენის ყოველ სამშენებლო მონაკვეთზე			
								33.01	კონტრაქტორს მოეთხოვება საჩივრების პროცედურის შემუშავება და განხორციელება, რათა ადგილობრივ მოსახლეობას საკუთარი წუხილის გამოხატვის საშუალებას მიეცეს.			
								33.15	პროექტი რეგულარულად განიხილავს ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედებების შემარბილებელ ღონისძიებებს და ყოველ ექვს თვეში გამართავს კონსულტაციებს PAC ლიდერთან; კონსულტაციებზე ლიდერებს მიეწოდებათ ინფორმაცია განხორციელების სტატუსისა და შედეგების შესახებ და გაიმართება მსჯელობა ნებისმიერი სახის ცვლილებებზე, რომლებსაც შეიძლება საჭიროებდეს "დაბინძურების პრევენციის გეგმა" ან "ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების გეგმა" ცვლილებების შეთავაზებამდე			
								33.16	დასახლებების მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედებების და შერბილებების შესახებ ინფორმაცია მიეწოდება PAC-ების ლიდერებს; ინფორმაცია იქნება საკმარისად დეტალური იმისათვის, რომ დაეხმაროს დაინტერესებულ მხარეებს სრულად გააცნობიერონ მიმდინარე და მოსალოდნელი რისკები და საჭიროების მიხედვით გასატარებელი დამატებითი ღონისძიებები.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								3.34	ღია თხრილში წყლის დაგროვების შემთხვევაში (წვიმის ან გრუნტის წყლების მაღალი დონის გამო), წყალი ამოიტუმბება მილის თხრილში ჩაშვებამდე. თხრილის წყლის ჩაშვება მოხდება უსაფრთხოდ ეროზიის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით.			
								24.02	პროექტის სატრანსპორტო საშუალებებისთვის გრუნტის გზებზე და სამშენებლო დერეფანში მოძრაობის დროს 30კმ/სთ სიჩქარის მკაცრი ლიმიტი დაწესდება			
								37.03	მოძრაობის დროებითი კონტროლი (მაგ., მედროშე) დაინიშნება და საგზაო ნიშნები დაიდგმება იქ, სადაც აუცილებელია უსაფრთხოების გაძლიერება და მიმართულებების მითითება.			
								37.04	გზაჯვარედინებსა და გადაკვეთის ადგილებზე, სადაც საფრთხის რისკის შეფასების შედეგად იდენტიფიცირებულია საავტომობილო მოძრაობის კონტროლის ღონისძიებები, საავტომობილო მოძრაობის კონტროლის დროებითი ზომები იქნება მიღებული (მედროშე, დროებითი შუქნიშნები), რაც საგზაო შემთხვევების რისკს შეამცირებს.			
								37.05	ხელისუფლებას ეცნობება დიდი ზომის მძიმე ტვირთის ტრანსპორტირების შესახებ და პროექტი უზრუნველყოფს ტვირთის ესკორტირებას.			
								6.12	საშიში მასალების დაღვრის შემთხვევაში მოხდება სწრაფი რეაგირების ჯგუფის მობილიზაცია			
								37.09	ყველა კონტრაქტორი და ქვეკონტრაქტორი დაიცავს BP-ს მიერ დაწესებულ ავტომობილის მართვის წესებს			
								19.07	ყველა მძღოლი გაივლის უსაფრთხოების და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლების ტრენინგს; ჩატარდება მანქანის ტარების შეფასება და მონიტორინგი და საჭიროების შემთხვევაში ჩატარდება დამატებითი ტრენინგები			
								37.10	დამით მგზავრობა მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში მოხდება, კომპანიის თანხმობით, რათა მინიმუმამდე შეცირდეს მგზავრობასთან დაკავშირებული რისკი და მოსახლეობის შეწუხება			
								3.09	მოხდება ადგილობრივი მოსახლეობის აქტიურად გაფრთხილება, რათა არ მოხდეს სამშენებლო დერეფნის მისასვლელი გზის სახით არ გამოყენება (მაგ., აბრების გამოყენების, საზოგადოების განათლების, პროკლამაციების გავრცელების გზით და სხვ.)			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								2.02	სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება დაშვებული იქნება მხოლოდ განსაზღვრულ მისასვლელ გზებსა და შემოსაზღვრულ სამუშაო ადგილებში (საგანგებო სიტუაციების გარდა)			
								6.03	საშიში მასალების დასაწყობება მოხდება მხოლოდ სპეციალურ, საშიში მასალების გაუმტარ საწყობებში, რომლებიც განთავსებულია სულ მცირე 50მ მოშორებით ზედაპირული წყლებისგან და სეზონური წყლის არხებისგან			
								37.06	იმ ადგილებში, სადაც სკოლები ძალიან ახლოს მდებარეობს გზასთან, რომელზეც მოძრაობს SCPX სატრანსპორტო საშუალებები, სამშენებლო კონტრაქტორი დაგეგმავს სამუშაოებს, რომლებიც შეამცირებს მძიმე ტვირთების გადაზიდვებს დღის იმ მონაკვეთებში, როდესაც ბავშვების სკოლაში მისვლის ან სკოლიდან წამოსვლის ალბათობა მაღალია			
								33.19	მიწის მოსარგებლებთან და ადგილობრივ დასახლებებთან ჩატარდება კონსულტაციები გასხვისების დერეფნის გადასასვლელის შესახებ მათი მოთხოვნების განსაზღვრად			
A31	დასახლებების ჯანმრთელობა	დასახლებები ს ჯანმრთელობა	PAC-ებში გამოყენებული ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე დაღვრით გამოწვეული ზემოქმედება	10-37	საშუალო	6		31.04	პროექტში გამოყენებული იქნება დაბინძურებული მიწის მართვის რისკების შეფასების მიდგომა, ნიადაგის, ზედაპირული ან მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების ადგილობრივ რეცეპტორებზე ზემოქმედების შესაფასებლად	საშუალო	3	
			საველე სამუშაოებთან დაკავშირებული გაჟონვების და დაღვრების შესაძლებლობა	10-37	საშუალო	6		6.12	საშიში მასალების დაღვრის შემთხვევაში მოხდება სწრაფი რეაგირების ჯგუფის მობილიზაცია	დაბალი	3	
								6.10	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირებისათვის საჭირო მასალები (შემწოვები და ა.შ.) საშიში მასალების დასაწყობების ადგილასაც იქნება ხელმისაწვდომი			
								6.20	საწვავის ან საშიში სითხეების გადამტანი მანქანები, საწვავის დაღვრის საწყის ეტაპზევე რეაგირებისთვის, აღჭურვილი იქნება დაღვრაზე რეაგირების ხელსაწყოების კომპლექტით			
								14.03	დაჭაობებულ ადგილებში და ადგილებში, სადაც მიწისქვეშა წყლები ამარაგებს სარწყავი და სასმელი წყლის წყალსაცავებს, საშიში მასალის შენახვა და გამოყენება მკაცრად გაკონტროლდება			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								33.01	კონტრაქტორს მოეთხოვება საჩივრების პროცედურის შემუშავება და განხორციელება, რათა ადგილობრივ მოსახლეობას საკუთარი წუხილის გამოხატვის საშუალებას მიეცეს.			
								33.15	პროექტი რეგულარულად განიხილავს ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედებების შემარბილებელ ღონისძიებებს და ყოველ ექვს თვეში გამართავს კონსულტაციებს PAC ლიდერთან; კონსულტაციებზე ლიდერებს მიეწოდება ინფორმაცია განხორციელების სტატუსისა და შედეგების შესახებ და გაიმართება მსჯელობა ნებისმიერი სახის ცვლილებებზე, რომლებსაც შეიძლება საჭიროებდეს "დაბინძურების პრევენციის გეგმა" ან "ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანდაცვისა და უსაფრთხოების გეგმა" ცვლილებების შეთავაზებამდე			
								33.16	დასახლებების მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედებების და შერბილებების შესახებ ინფორმაცია მიეწოდება PAC-ების ლიდერებს; ინფორმაცია იქნება საკმარისად დეტალური იმისათვის, რომ დაეხმაროს დაინტერესებულ მხარეებს სრულად გააცნობიერონ მიმდინარე და მოსალოდნელი რისკები და საჭიროების მიხედვით გასატარებელი დამატებითი ღონისძიებები.			
								6.11	შესაბამის სამშენებლო პერსონალს ჩაუტარდება ტრენინგი დაღვრაზე რეაგირების ხელსაწყოების კომპლექტის გამოყენების და განთავსების პრაქტიკის შესახებ			
			ატმოსფერული ემისიების ბანაკებიდან და ობიექტებიდან	10-37	საშუალო	6		23.05	მშენებლობის პროცესში ჰაერში მტვრის წარმოქმნისა და კონცენტრაციის ვიზუალური მონიტორინგი მოხდება დასახლებების ახლოს. თუ მტვერი შესამჩნევია, მაშინ მაცხოვრებლებისა და მიწათმოსარგებლების შეწუხების თავიდან აცილების მიზნით დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები იქნება გამოყენებული, როგორცაა, მაგალითად, უფრო მკაცრი სიჩქარის ლიმიტის დაწესება.	საშუალო	3	
			საგზაო მოცულობის ზრდა მტვრის	10-37	საშუალო	6		OP21	პროექტის გარემოსდაცვითი სტანდარტების შესაბამისად, შემუშავდება და განხორციელდება ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის პროგრამა, რომელიც მოიცავს გარემო ჰაერის ხარისხის და საკვამურის ემისიების მონიტორინგს. სადაც მონიტორინგის შედეგები პროექტის სტანდარტების შესაბამისია, მონიტორინგის სიხშირე და მასშტაბი გადაიხედება და შესწორდება და თუ ეს შესაძლებელია მონიტორინგის სიხშირე ღობის საზღვართან შემცირდება.	საშუალო	3	

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								22.03	მშენებლობის დაწყებამდე შემომსაზღვრელ ღობესთან და CSG1, CSG2 და PRMS ახლო მდებარე რეცეპტორებთან ფონური მდგომარეობის განსაზღვრის მიზნით ჩატარდება გარემო ჰაერის ხარისხის მონიტორინგი			
								23.06	ავტომატური, რომლებსაც წვრილმარცვლოვანი მასალები გადააქვთ, დაცული იქნება გადახურვით, რათა არ მოხდეს მტვრის წარმოქმნა ან გავრცელება			
			პროექტმა შესაძლოა გაზარდოს ჰიდროტესტისთვის გამოყენებულ წყალში დამაბინძურებლების რაოდენობა	10-37	საშუალო	6		10.08	ჰიდროტესტის წყალში რაიმე ქიმიური დანამატების გამოყენებამდე მოხდება რისკების შეფასება	დაბალი	3	
								31.05	ჩამდინარე წყლის ჩაშვების ვარიანტების და ადგილების შერჩევასა და მოხდება რისკების შეფასება			
			ინფექციები ბანაკებში, რომლებიც შეიძლება გავრცელდეს PAC-ებში	10-37	საშუალო	6		7.04	ნარჩენების მართვის პრაქტიკა რეგულარული მონიტორინგისა და აუდიტის საგანი გახდება	საშუალო	3	
								31.06	სამედიცინო ნარჩენების განთავსება მოხდება ლიცენზირებული სამედიცინო კონტრაქტორის მიერ ან კომპანიის მიერ დამტკიცებულ ნაგვის საწვავ ღუმელებში			
								31.10	განხორციელდება არაგადამდები დაავადებების (NCD) შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამა			
								31.11	მოხდება კონკრეტული სამუშაოებისთვის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამისობის შემოწმება და განმეორდება რეგულარულად, დაქირავებულის რისკის პროფილის გათვალისწინებით			
			არა-გადამდები დაავადებები მშენებლობაზე დასაქმებულ ადგილობრივი მუშებში	10-37	საშუალო	7		31.12	პროექტი აუკრძალავს მუშახელს არაკანონიერ საქმიანობაში (მათ შორის არალეგალური წამლის გამოყენება) ჩართვას	დაბალი	5	
								31.13	ჩატარდება მუშების სწავლების და ცნობიერების ამაღლების პროგრამები და დარიგდება მასალა მოწვევის, ალკოჰოლის და სხვა ფსიქოტროპიული ნივთიერებების გამოყენების საფრთხეების შესახებ			
			ნარკოტიკული ნივთიერებების და ალკოჰოლის მოხმარების ზრდა ადგილობრივ დასახლებებში	10-37	საშუალო	7		31.14	განხორციელდება მომუშავე პერსონალის საგანმანათლებლო და ცნობიერების ასამაღლებელი პროგრამები იმ რისკებისა და აღმკვეთი ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებებთან (მათ შორის, შიდს-თან) და სხვა გადამდებ დაავადებებთან (მაგ. ტუბერკულოზთან)	საშუალო	7	

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								31.15	პროექტი ბანაკებთან ახლოს მცხოვრები მოსახლეობისათვის ხელმისაწვდომს გახდის ინფორმაციას გადამდები და მათ შორის სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების შესახებ			
								30.15	შემთხვევითი შერჩევით პრინციპით მოხდება მუშახელის ნარკოტიკულ ნივთიერებებზე და ალკოჰოლზე შემოწმების ჩატარება, აღრიცხვა და რეგულარული აუდიტი			
			ბანაკა და PAC-ებში STI-ების გავრცელების ზრდა	10-37	საშუალო	6		31.16	პროექტის დროებითი საცხოვრებელი ნაგებობების მშენებლობა და შენარჩუნება მოხდება თითოეული ადამიანის მიერ დაკავებული სივრცის შესახებ აღიარებული საერთაშორისო დაპროექტების აღწერების გამოყენებით	საშუალო	3	
								31.17	კონტრაქტორი პერსონალის ჯანმრთელობის პროგრამას განახორციელებს იმუნიზაციების ჩათვლით, რაც დაავადებების წარმოშობის თავიდან აცილებას უზრუნველყოფს			
			ტუბერკულოზის გავრცელება ბანაკა და PAC-ებში	10-37	საშუალო-დაბალი	5		31.18	განხორციელდება სამუშაო სივრცეში ტუბერკულოზის კონტროლის პროგრამა	დაბალი	3	
								31.19	საკვების სანიტარული პროგრამა შემუშავებული და განხორციელებული იქნება პროექტით გათვალისწინებულ მთელ სასურსათო ინფრასტრუქტურაში საერთაშორისო მასშტაბით აღიარებული სტანდარტებით.			
								31.20	ჩატარდება საკვებით გამოწვეულ დაავადებათა კვლევის პროცედურა და მომუშავე პერსონალს ჩატარდება ტრენინგი საკვებით გამოწვეულ დაავადებათა თავიდან აცილების (მაგ. ჰიგიენის დაცვის) შესახებ			
			საკვებთან დაკავშირებული დაავადებების გავრცელება პროექტიდან დასახლებებში და პირიქით	10-37	დაბალი	6		31.21	კვებით მომსახურებასთან დაკავშირებული მოქმედებები, საქმიანობა და მოწყობილობები რეგულარულად იქნება შემოწმებული და შედეგები და სტანდარტებთან/პროცედურებთან შეუსაბამობაში არსებული გადაჭრილი (მოგვარებული) საკითხები დაუყოვნებლივ იქნება დოკუმენტირებული.	დაბალი	4	

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
			ზოონოზური დაავადებების რისკი პროექტისა და დასახლებებისთვის	10-37	საშუალო	3		31.22	განხორციელდება ზოონოზური დაავადებების გადაცემის პრევენციის ღონისძიებები	დაბალი	3	
								6.22	კომპანია ჩაატარებს კომპლექსურ ექსპერტიზას ჯილხთან დაკავშირებული რისკის იდენტიფიცირებისა და მართვის მიზნით			
								6.25	თუ მშენებლობის დროს აღმოჩენილი იქნება ცხოველთა სამარხები, სამშენებლო სამუშაოები ამ ადგილზე შეწყდება სანამ დაზიანებულ უბანზე კვალიფიციური პერსონალი აიღებს ნიმუშებს ჯილხის რისკის განსასაზღვრად			
			ვექტორული დაავადებების რისკი პროექტის პერსონალისთვის	10-37	დაბალი	2		31.23	განხორციელდება ტრანსმისიური დაავადებების პრევენციის პროგრამა	დაბალი	2	
								19.08	სამშენებლო კონტრაქტორები ვალდებული იქნებიან განახორციელონ საკვები და ორგანული ნარჩენების შენახვის და გადაყრის მართვა, რათა თავიდან იქნას აცილებული მავნებლებლების მოზიდვა			
დაუგეგმავი მოვლენების ზემოქმედების და აღბათობის შეფასება - თავი 12												
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	აღბათობა	No.	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	აღბათობა	ნარჩენი რისკი		
მოვლენა: აფეთქების შემთხვევაში მილსადენიდან გაზის გაფრქვევა												
A30	დასახლებების უსაფრთხოება		თერმული რადიაციის რისკი	12-8	მაღალი	5	D11.02	გზების გადაკვეთის ადგილებზე საფარის სიღრმე გაიზრდება: საავტომობილო გზების გადაკვეთის ადგილებზე გამოყენებული იქნება ზოგადად სულ მცირე 2.0 მ სისქის საფარი, რკინიგზის გადაკვეთის ადგილებზე - სულ მცირე 3.0 მ საფარი და არასფალტირებული გზების გადაკვეთის ადგილებზე - სულ მცირე 1.5 მ საფარი	3	საშუალო		

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A4	წიადაგის სტრუქტურის დაკარგვა		კრატერის ფორმირება	12-8	C3	საშუალო		D11.03	გზის ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთისას ჩადებული იქნება ბეტონის ფილები, რომლებიც SCPX-ს დაიცავს გზის სამშენებლო სამუშაოებისას, ასევე გზის გასწვრივ ან მის კიდეებზე გრუნტის ამოღების სამუშაოების განხორციელებისას.			დაბალი
A8	ვიზუალური შემოჭრა		ხილული ცეცხლოვანი ბურთები	12-8	B2	დაბალი		D11.04	SCPX და SCP/BTC შორის ძირითადად მინიმალური დაშორება არის 20მ. გადაკვეთის ადგილებზე განხორციელდება სამუშაო ღონისძიებების დამატებითი კონტროლი			დაბალი
A3	წიადაგის ეროზია		გრუნტის საფარის მოხსნა იქ, სადაც მიწა დაშვარია	12-8	B3	დაბალი		D11.05	ჩამკეტი სარკველის ადგილთან (კმნ28) დაშორება 56" SCPX მილსადენსა და 42" SCP მილსადენს შორის იქნება არა ნაკლებ 28მ.			დაბალი
A17	ჰაბიტატის დაკარგვა		მცენარეულობის დაზიანება ხანძრის გამო	12-8	A2	დაბალი		D5.010	სადაც SCPX მილსადენი კვეთს მიწაში დამარხულ მომსახურების სისტემებს ან მილსადენებს, გამოყენებული იქნება უტრანშეო ან ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთა. ტიპური ვერტიკალური დაცილება არსებულ მომსახურებასა და SCPX მილსადენს შორის იქნება 1500მმ უტრანშეო მეთოდით გადაკვეთის შემთხვევაში და 900მმ – ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთისას.			დაბალი
A32	სასოფლო-სამეურნეო მიწის დაკარგვა		სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაზიანება	12-8	B3	დაბალი		D5.011	არსებული BTC და SCP მილსადენების გადაკვეთის ადგილების მშენებლობის კონტროლი განხორციელდება არსებული მილსადენების საოპერაციო ნებართვის ფარგლებში, რომელიც სამუშაო სისტემას უკავშირდება და სამუშაო დაექვემდებარება სპეციფიკური რისკების შეფასებას როგორც სამშენებლო კონტრაქტორის, ისე BTC და SCP საოპერაციო ჯგუფების მიერ			დაბალი
A35	მესამე მხარის ინფრასტრუქტურის დაზიანება		შენობების დაზიანება	12-8	B2	დაბალი		D5.034	მთავარი გზის, რკინიგზის და მდინარის გადაკვეთებისთვის, ასევე სეისმური რღვევების უბნებში საანგარიშო კოეფიციენტად აღებული იქნება 0.6 და შესაბამისად უფრო სქელკედლიანი მილები, რომლებიც შეესაბამება API RP 1102.			დაბალი
A25	ხმაური		მნიშვნელოვანი ინციდენტით გამოწვეული ხმაურით შეწუხება	12-8	C5	მაღალი		D5.100	დამონტაჟდება ადგილობრივი სავენტილაციო მილები, რომელთა საშუალებითაც მოხდება კომპრესორის გაზის ატმოსფეროში გაშვება უსაფრთხო ადგილებში თუ შემამჭიდროველი გაზის ალდგენის სისტემა არ იმუშავებს.			საშუალო
A31	დასახლებების ჯანმრთელობა		ახლომდებარე დასახლებების მცხოვრებთა შეშინება	12-8		დაბალი		D12.07	ცივი სავენტილაციო მილის გარშემო არსებული ზონა შემოიღობება, რათა არ მოხდეს ადამიანების ისეთ ტერიტორიაზე მოხვედრა, სადაც თბური რადიაციის დონემ შეიძლება გამოიწვიოს ადამიანის დაზიანება ვენტილირებული გაზის აალების შემთხვევაში			დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A23	აირების გავრცელება ატმოსფეროში		სათბურის აირის ემისიები	12-8	C4 საშუალო			D12.03	მილსადენი აღჭურვილია გაჟონვის დეტექციის სისტემით. გაჟონვის აღმოჩენის შემთხვევაში ჩამკეტი სარქველები გაჟონვის ორივე მხარეს დისტანციურად ჩაიკეტება და გაჟონვა შეიზღუდება მხოლოდ ორ ჩამკეტ სარქველს შორის მანძილით.			დაბალი
								D12.06	ყოველი დიდი მდინარის გადაკვეთას (მაგ., მტკვარი და ალგეთი) ექნება კონკრეტული უზნისთვის გამიზნული საინჟინრო პროექტი, რომელიც დაპროექტებული იქნება დინების მაქსიმალური სიჩქარის (წყალდიდობის შემთხვევა თანაფარდობით 1:200 წელი), ნალექის გადაადგილების სქემების, მდინარის კალაპოტის კონტურის მოსალოდნელი ცვლილებების და ლატერალური ეროზიის მოსალოდნელი სიდიდის გათვალისწინებით			
								D5.001	SCPX მილსადენი დაცული იქნება კოროზიისაგან აქტიური (ე.ი. ტრანსფორმატორის გამოყენებით) კათოდური დამცავი სისტემით.			
								D12.01	დაშვებული იქნა 0.5-ის ტოლი საანგარიშო კოეფიციენტი და მონაკვეთზე კმ39-41 შორის, სადაც საცხოვრებელი სახლები მილსადენიდან 200მ-ზე ნაკლები მანძილითაა დაშორებული, გამოყენებული იქნება სქელკედლიანი მილები.			
								4.14	დაუგეგმავი მოვლენის შემთხვევაში მოხდება ნებისმიერი ზიანის აღდგენა და კომპენსაცია საჭიროებისამებრ			
								OP140	ადგილობრივ მოსახლეობას მიეწოდება ინფორმაცია იმ საქმიანობების შესახებ, რომლებმაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას მილსადენის მთლიანობას, მაგალითად როგორცაა ინერტული მასალების ამოღება			
								D30.01	იქ, სადაც ჩაითვლება, რომ შედარებით მაღალია მილსადენის დაზიანების ან მასზე რაიმე ზემოქმედების რისკი, სადაც ხდება სხვა მომსახურებებთან გადაკვეთა და, სადაც ხდება ბილიკების და გზების გადაკვეთა, მილსადენი დაიფარება ბეტონის ფირფიტებით ღია გათხრის მეთოდით გადაკვეთისას			
								OP121	როცა 56"-დიამეტრიანი მილსადენი შევა ექსპლუატაციაში, მოხდება გასხვისების დერეფნის გასწვრივ მილსადენის რეგულარული პატრულირება ცხენოსანი პატრულის, ავტომობილიანი პატრულის (არსებული მისასვლელი გზების გამოყენებით) და უსაფრთხოების პატრულის მიერ, რათა შემცირებული იქნას მესამე მხარის შემოჭრის რისკი			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP20	პერიოდულად განხორციელდება მთლიანი მილსადენის ფეხით ან მანქანით გავლა, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მილსადენზე არ განხორციელდეს უკანონო საქმიანობა, რომელსაც შეუძლია მილსადენის მთლიანობისთვის ზიანის მიყენება ან მილსადენის მთლიანობაზე სხვანაირად ზემოქმედება. სენსიტიური მონაკვეთების პატრულირება მოხდება ყველაზე ხშირად			
								OP123	რეგულარულად მოხდება მილსადენის და მისი ინფრასტრუქტურის ინსპექტირება და ტექნომსახურება			
								OP124	მილსადენის და მისი ობიექტების ექსპლუატაცია მოხდება დაგეგმილი საპროექტო პარამეტრების ფარგლებში			
								OP125	შესაბამისი უფლებამოსილი პირები ინფორმირებულნი იქნებიან მილსადენის და მისი ობიექტების დაცვის ზონებში მესამე მხარის მიერ დაგეგმილი ან განხორციელებული მიმდინარე მშენებლობის შესახებ			
								OP128	არსებულ SCP მილსადენს აქვს საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების მთავრობის მიერ დამტკიცებული გეგმა (ERP), რომელიც განახლდება და ინტეგრირდება SCPX მილსადენის და მისი ახალი ინფრასტრუქტურის პროექტში, მათ ექსპლუატაციაში შეყვანამდე			
								OP129	ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის ხელშეკრულების მე-4 დანართის 3.6 პუნქტის მიხედვით განახლებული საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა წარედგინება საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას (საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებს)			
								OP130	პერსონალის ყველა წევრს მოეთხოვება გააცნობიეროს საკუთარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობები, რომლებიც აღწერილია ERP-ში; პერსონალმა უნდა გაიაროს შესაბამისი ტრენინგი და ინსტრუქტაჟი, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი კომპეტენტურობა ფუნქციების და პასუხისმგებლობების შესრულებისას. რეგულარული სწავლება, შეკრებები და ტრენინგი დეტალურად აღწერილია საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ყოველწლიურ პროგრამაში, რომელიც განახლდება და ჩართული იქნება SCPX-სპეციფიკურ ტრენინგში და საგანგებო სიტუაციების სწავლების კურსში.			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP131	სამშენებლო დერეფნის პატრული მოახდენს მდინარის გადაკვეთების მონიტორინგს, რათა უზრუნველყოს მდინარის დაცვის სამუშაოების და მდინარის ნაპირების ერთიანობა. მონიტორინგი მოიცავს მდინარის ნაპირების ეროზიის ან არხის მორფოლოგიაში ცვლილებების ვიზუალურ ინსპექტირებას			
								OP132	მილსადენის მთლიანობის შესახებ ინფორმაციის მოსაწოდებლად ჩატარდება მილსადენის შიგნიდან შემოწმება დგუშების გამოყენებით			
								OP133	პროექტი შეინარჩუნებს ურთიერთობას ყველა მიწის მფლობელთან მილსადენის მარშრუტის გასწვრივ, ადგილობრივ ხელისუფლებასთან და კომუნალური მომსახურების კომპანიებთან მესამე მხარის მიერ განხორციელებული ისეთი მშენებლობების თვალყურის მიდევნების მიზნით, რომლებმაც შეიძლება მოახდინოს გავლენა მილსადენზე.			
								OP143	ექსპერტის მიერ მილის დამარხვის სიღრმის შეფასება, უახლოეს ნაგებობასა და სამშენებლო დერეფანს შორის დაშორების გაანგარიშებები და მილსადენის დაცვის სამუშაოები ჩატარდება დიდი მდინარეების გადაკვეთებზე ყოველწლიურად (მდინარის მახასიათებლების და გადაკვეთის მეთოდის გათვალისწინებით) და წყალდიდობების შემდეგ, რომლებიც აჭარბებს წყალდიდობების 1:100 განმეორების პერიოდს			
								OP144	მდინარის გადაკვეთის მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, თუ პროექტი ჩათვლის საჭიროდ, ჩატარდება დამატებითი სარემონტო სამუშაოები, როგორცაა სამოქალაქო დაცვის სამუშაოები, რომლებიც აუცილებელია საფარის ადექვატური სიღრმის და უახლოეს ნაგებობასთან დაშორების მანძილის შესანარჩუნებლად			
								OP136	გეოტექნიკურად არამდგრადი და ეროზიის შესაძლებლობის ადგილების მონიტორინგი გაგრძელდება ექსპლუატაციის ფაზაში.			
მოვლენა: ობიექტიდან გაზის გავრცელების შემთხვევაში გაზის ნაკადის აალება და ობიექტის ვენტილირება												
A30	დასახლებების უსაფრთხოება		თერმული რადიაციის რისკი	12-8	მაღალი	5		D5.100	დამონტაჟდება ადგილობრივი სავენტილაციო მილები, რომელთა საშუალებითაც მოხდება კომპრესორის გაზის ატმოსფეროში გაშვება უსაფრთხო ადგილებში თუ შემამჭიდროვებელი გაზის ალდგენის სისტემა არ იმუშავებს.	3		დაბალი

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
A25	ხმაური		ვენტილაციის ხმაურით გამოწვეული შეწუხება	12-8	C3 საშუალო			D12.07	ცივი სავენტილაციო მილის გარშემო არსებული ზონა შემოიღობება, რათა არ მოხდეს ადამიანების ისეთ ტერიტორიაზე მოხვედრა, სადაც თბური რადიაციის დონემ შეიძლება გამოიწვიოს ადამიანის დაზიანება ვენტილირებული გაზის აალების შემთხვევაში			დაბალი
A23	აირების გავრცელება ატმოსფეროში		სათბურის აირის ემისიები	12-8	C4 საშუალო			D12.05	ინფრასტრუქტურებში მილსადენი სისტემა დაპროექტებულია ASME B31-3 'მაღალი წნევის მილსადენის კოდექსის' მიხედვით. მილსადენის სისტემები ინფრასტრუქტურებში დაპროექტებულია ASME B31-8-ის მიხედვით.			დაბალი
								OP124	მილსადენის და მისი ობიექტების ექსპლუატაცია მოხდება დაგეგმილი საპროექტო პარამეტრების ფარგლებში			
								OP123	რეგულარულად მოხდება მილსადენის და მისი ინფრასტრუქტურის ინსპექტირება და ტექნომსახურება			
								OP125	შესაბამისი უფლებამოსილი პირები ინფორმირებულნი იქნებიან მილსადენის და მისი ობიექტების დაცვის ზონებში მესამე მხარის მიერ დაგეგმილი ან განხორციელებული მიმდინარე მშენებლობის შესახებ			
								OP127	CSG1 და CSG2 ობიექტები უზრუნველყოფილი იქნება საკუთარი ავარიული გამორთვის (ESD) და უსაფრთხოების სისტემით			
								OP128	არსებულ SCP მილსადენს აქვს საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების მთავრობის მიერ დამტკიცებული გეგმა (ERP), რომელიც განახლდება და ინტეგრირდება SCPX მილსადენის და მისი ახალი ინფრასტრუქტურის პროექტში, მათ ექსპლუატაციაში შეყვანამდე			
								OP129	ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის ხელშეკრულების მე-4 დანართის 3.6 პუნქტის მიხედვით განახლებული საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა წარედგინება საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას (საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებს)			

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი, საქართველო
 ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება
 საბოლოო ანგარიში

საკითხი		პოტენციური ზემოქმედებები			პოტენციური ზემოქმედება			შერბილება		ნარჩენი ზემოქმედება		
№	აღწერა	თემა	ზემოქმედება	ESIA №	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა	№	საკითხთან დაკავშირებული ვალდებულებები	სენსიტიურობა	სიდიდე	მნიშვნელობა
								OP130	პერსონალის ყველა წევრს მოეთხოვება გააცნობიეროს საკუთარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობები, რომლებიც აღწერილია ERP-ში; პერსონალმა უნდა გაიაროს შესაბამისი ტრენინგი და ინსტრუქტაჟი, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მათი კომპეტენტურობა ფუნქციების და პასუხისმგებლობების შესრულებისას. რეგულარული სწავლება, შეკრებები და ტრენინგი დეტალურად აღწერილია საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ყოველწლიურ პროგრამაში, რომელიც განახლდება და ჩართული იქნება SCPX-სპეციფიკურ ტრენინგში და საგანგებო სიტუაციების სწავლების კურსში.			